



**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt
plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac
Doctorum receptorum auctoritate communiantur ...

Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656

Quarta pars huius tituli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61552)

tentia eius vigore lata nunquam transit in rem iudicatam, c. tua nos, & ibi Innoc. nu. 5. de coh. ab. cler. & mul. & ibi Can. l. absentem in princ. ff. de pen. Pan. in c. 2. sub num. 4. vers. secundus intellectus de purg. vulg. Rot. divers. decis. 18 136. num. 3. & 4. par. 1. si vero sententia + privationis in absentiam, vel contumaciam feratur super ipso crimine per veras, & legitimas probationes, sive ante, sive post litem contestatam, tunc est definitiva, & privat irrevocabiliter, quia sententia privationis beneficiorum absenti irrogari potest, l. absentem & ibi post gloss. Bart. num. 2. & 3. ff. de pen. Rot. divers. decis. 68. num. 3. & 4. par. 1. vacata autem + beneficium in loco, in quo fit privatio, & non in alio, in quo situm est beneficium, Rot. decis. 35. hoc tit. in antiq. Caputaq. decis. 64. par. 1. gloss. in cap. cupientes in verb. privatos & ibi gloss. marg. dicit ita servare Curiam de elect. in 6. Franc. in c. possunt §. sane nu. 4. hoc tit. in 6.

Quarta pars huius tituli.

SUMMARIA.

- 1 Provisivi modi aliqui tribuunt jus ad beneficium, quidam jus in beneficio.
- 2 Provisivi modi per quos acquiritur jus ad beneficium enumerantur.
- 3 Provisivi modi quibus acquiritur jus in beneficio.
- 4 Translatio quæ est extrajudicialis & interdum judicialis.
- 5 Concessio beneficii tribuens jus in re.
- 6 Collationes regulariter non sunt de processu nec pertinent ad processum.
- 7 Iudicialis collatio est quando executor super verificatione gratiæ datus est cum clausula vocatis vocandis aut aliquis expellendus est à possessione & aliis casibus.

- Collationes parochialium Ecclesiarum & beneficiorum quæ in curia providentur per concursus sunt extrajudiciales.
- 8 Collatio alia est necessaria alia voluntaria.
 - 9 Collatio valida est facta per collatorem ignorantem impetranti etiam ignoranti vacationem dum tamen beneficium in veritate vacet.
 - 10 Non potest esse incerta, alternativa, clandestina, conditionalis.
 - 11 Provisio, dispositio, ordinatio verba generaliora sunt collatione.
 - 12 Confert beneficia summus Pontifex jure proprio, jure præventionis, & jure concursus.
 - 13 Provisionum papalium alia sunt in forma gratiosa, alia informis dignum, quadam motu proprio.
 - 14 Litteræ gratiosæ diriguntur illi cui facta est gratia, & litteræ executoriæ subdita gratia concessa executoribus.
 - 15 In forma dignum quando dicuntur fieri.
 - 16 Motu proprio gratia quando censetur signata.
 - 17 Conferunt beneficia legati à latere.
 - 18 Confert beneficia episcopus, maiora cum consilio capituli minora sine consilio.
 - 19 Limitatur dicta potestas Episcopi in dignitatibus canonicatibus & præbendis cathedralis ecclesiæ ac beneficiis quorum collatio spectat ad Episcopum de consensu capituli, vel est communis Episcopo & capitulo salva consuetudine.
 - 20 Limitatur secundo, in Canonicatibus & præbendis collegiarum Ecclesiarum quorum collatio spectat ad ipsa collegia.
 - 21 Limitatur tertio, in beneficiis regularibus exemptis quorum collatio si sint conventualia pertinet ad prælatus & conventum, si vero conventualia non sint ad ipsos Prælatos regulares.

- 22 Omnes praedicti sunt ordinarii collatores ac etiam capitula cathedralis ac collegiatarum Ecclesiarum.
- 23 Episcopus quando beneficium vacat, de jure & de facto praesumitur habere notitiam vacationis, sed non qualitatis vacationis.
- 24 Consuetudines circa collationes canonicatum & praebendarum cathedralis Ecclesiae variae sunt.
- 25 Collatio beneficiorum facta per episcopum seu Pralatam putativam an & quando sit valida.
- 26 Collationis pertinentia ad alium episcopo inferiore ad quem de jure communi non spectat quomodo probetur.
- 27 Vicarius episcopi generalis non potest conferre beneficia nisi ipsi beneficiorum collatio specialiter committatur.
- 28 Gratia Apostolica essentia in sola supplicatione consistit & est matrix & scriptura originalis.
- 29 Ad effectum sub & obreptionis attendenda est supplicatio.
- 30 Ad effectum justificationis attenduntur literae.
- 31 Brevis matrix est minuta habens signaturam Cardinalis vel expeditorum.
- 32 Gratia Apostolica per solam supplicationem aut minutam non potest probari, sed per literas sive bullas.
- 33 Poena capientium aut dantium possessionem beneficiorum sine literis.
- 34 Quando timor est de aliqua intrusione in beneficium reservato Papa per breve supplicatione introclusa mandat quod provisus apostolice ponatur in possessionem ante expeditionem bullarum & explicantur clausula solita poni in hujusmodi brevi.
- 35 Gratia qualitates possunt probari per testes.
- 36 Bullae sive literae dicuntur expeditae quando sunt in plumbo & praesumuntur debito tempore expeditae.
- Summa in Decretal.
- 37 Habent executionem paratam prout testamenta. Quae regula fallit quinque modis.
- 38 Collatio facta per episcopum probatur per literas episcopi sigillo sigillatas sive tabellione & testibus.
- 39 Sed ex stylo Rota fidem contra apostolicas impetrantes non faciunt absque notarij & testium subscriptione.
- 40 Collator beneficio evicto an & quomodo teneatur.
- 41 Conferens indigno, an & quando possit procedere ad secundam collationem.
- 42 In gratiis sive literis ad beneficia an debeat fieri metio valoris annui fructuum beneficii obtenti aut impetrandi.
- 43 Valor consistit in fructibus qui in portatis & libere & in absentia percipiuntur.
- 44 Valoris probatio incumbit impetranti, etiam si non negetur, & quomodo probetur.
- 35 Valoris probatio absque oneribus est insufficientis.
- 46 Valoris semiplena probatio sufficit ad effectum justificationis gratiae, & talis qualis. Probatio valoris obtentorum.
- 47 { Valor quando vere & concludente probari debeat.
Amala fructuum expressione quanam excusent.
- 48 Possessionis illicitae praecedentis sive intrusionis ac fructuum male perceptorum.
- 49 Qualitatum beneficiorum quae impetrantur.
- 50 Affectionis & reservationis beneficii.
- 51 Vacationis modi.
- 52 Pensionis ac fructuum reservatorum ac quorumcunque reddituum Ecclesiasticorum.
- 53 Obtentorum beneficiorum & eorum qualitatum.
- 54 Litis, rei judicatae.
- 55 Mensis.
- 56 Coloratae possessionis alterius.
- 57 Collationis & provisionis nullitati quando

Bbbb

impe-

- impetrant dat causam tunc non potest eam allegare Quia regula limitatur septem modis.
- 58 Unio est tertius modus provisionis dans jus in beneficio.
- 59 Fit quatuor modis.
- 60 An in Ecclesia unita sit deserviendum per Vicarium temporalem vel perpetuum.
- 61 Unire potest summus Pontifex & quæ beneficia.
- 62 Legatus à latere beneficia quorum collatio & dispositio potest ad eum pertinere.
- 63 Episcopus cum quibus solemnitatibus & quænam beneficia.
- 64 Unio quomodo probetur.
- 65 Quanto tempore præscribatur.
- 66 Unionis dissolutio non potest fieri ecclesia vacante & in ea requiruntur omnes solemnitates de quibus in c. sine exceptione 12. q. 2.
- 67 Unione perpetua dissoluta datur novum beneficium.
- 68 Dismembratio est quando aliqua bona fructus seu redditus beneficii ab eo separantur & alteri applicantur.
- 69 Lectio sive divisio beneficii est quando unum beneficium dividitur in duo vel plura beneficia.
- 70 Submissio seu subjectio ecclesie bonorum immobilium vel iurium ejus alicui alienatio est.
- 71 Commenda est quartus modus provisiuus & quid juris tribuat.
- 72 Sola habet vim dispensationis ut alia opus non sit.
- 73 Cathedralis ecclesia non datur in commendam, cetera omnia beneficia dantur in commendam.
- 74 Commenda conceditur à Summo Pontifice.
- 75 Legato à latere.
- 76 Episcopo & non ab inferiore Prelato.
- 77 Commenda alia est temporalis, quæ fit de Ecclesia parochiali, & alia est perpetua.
- 78 Ecclesia commendata an vacet.
- 79 Oeconomatus est quintus modus provisiuus, datur à summo Pontifice ecclesie cathedrali vacanti.
- 80 Ab Episcopo vacantibus Ecclesiis certis casibus.
- 81 Durat usque quo ecclesia fuerit ordinata.
- 82 Datio coadjutoris est sextus modus provisiuus.
- 83 Devolutio est septimus modus provisiuus.
- 84 Administratio sive procuratio est octavus modus provisiuus quæ est quadam palliata dispensatio.
- 85 Cathedralis Ecclesia committitur à summo Pontifice & administratoris potestas pendet ex tenore Bullarum.
- 86 Ceterarum ecclesiarum & beneficiorum administratio potest committi per episcopum.
- 87 Capitulum quoque sede vacante in beneficiis spectantibus ad collationem episcopi constituit administratorem.
- 88 Vicariatus sive visitatio est nonus modus provisiuus.
- 89 Datur cathedrali ecclesie vacanti à solo Romano Pontifice.
- 90 Non tollit vacationem neque impedit electionem.
- 91 Datur ab Archiepiscopo ob negligentiam vel malitiam Capituli circa administrationem in temporalibus & spiritualibus.
- 92 Datur quoque à legato à latere.
- 93 Vicarij sive visitatoris potestas.
- 94 Inferioribus ecclesiis à cathedrali vacantibus non collegiatis visitator datur ab episcopo ac etiam à capitulo sede episcopali vacante, collegiatis vero quando capitulum negligenter aut perperam administrat.
- 95 Optio est undecimus modus provisiuus duplex est, una per quam non quaritur aliquid spiri-

spirituale & ejus consuetudine inductum
tribuens jus ad beneficium quo antiquio-
res canonici gradatim meliores, cum va-
cant, optant præbendas.

- 96 In qua Ecclesia locum habeat.
- 97 Inducitur spatium decem annorum.
- 98 In optione novus titulus non quaritur sed
antiquus quo præbendam nunc dimissam
tenebat ad optatam extenditur.
- 99 In quibus beneficiis & ecclesiis optio non ha-
bet locum.
- 100 Qui optare possint, & qui non.
- 101 Debet fieri intra viginti dies optio.
- 102 Optio quomodo tollatur vel differatur.
- 103 Altera optio est quando tituli una cum præ-
bendis mutantur.
- 104 In qua præscribenda requiritur tempus
quadraginta annorum.
- 105 Optio obligiorum, obedientiarum, domo-
rum, possessionum, vel aliarum rerum sin-
gularum quomodo fiat.
- 106 Creatio in canonicum super numerarium
est undecimus modus provisiivus quando
summus Pontifex obtinentes dignitates
creat canonicos ultra numerum capituli
accedente consensu.
- 107 Quomodo consensus à capitulo sit præstan-
dus in creatione canonici.
- 108 Obtinens dignitatem ex creatione in Ca-
nonicum quid juris consequatur.

¹ **M**ULTI sunt modi provisiui per quos
ecclesiis, beneficiis, ac clericis
providetur, ex quibus aliqui tribuunt jus
ad beneficium, quidam jus in benefi-
cio. Acquirimus jus ad beneficium ¶ non
per postulationem, sed per electionem,
dictum est supra tit. de postul. & elect. Felin. in
c. cum Berthold. num. 3. & seq. de re jud.
Per præsentationem, dicitur infra tit. de
jurepatr. per acceptionem vigore expe-

etativæ, c. fin. de concess. præb. in 6. clem. 1.
eod. tit. & utrobique DD. per mandatum de
providendo de prima præbenda vacatura
factum recepto, sive creato in canonicum
auctoritate Apostolica, c. si postquam de præb.
in 6. & seqq. per reservationem factam de
certo beneficio, dicitur infra tit. de concess.
eccl. & præb. non vac. quæ tria ultima Conci-
lium Tridentinum exclusit: c. decernit sess.
24. dicitur infra tit. de concess. eccl. & præb. non
vac. per collationem nondum acceptatam,
c. si tibi absenti de præb. in 6. per optionem, di-
citur infra h. tit. §. 13. est optio. ob non solutam
pensionem, propter clausulas appositas in
litteris de consensu ejus, qui solvit pensio-
nem & Papæ, dicitur infra tit. ut eccles. benef.
sine diminut. confer. per privationem juris, di-
xi supra h. tit. §. decimo sunt alij modi, per acces-
sum, ingressum, & regressum, dicitur infra tit.
de concess. eccl. & præb. non vac. & 6. per man-
datum de providendo de certo beneficio
vacante in forma dignum, sive commissaria:
nam per ejus obitum beneficium ante col-
lationem non vacat, sed vacat ut prius, Vital.
in clem. 1. num. 49. ut lit. pend. & c. Gonzal. su-
per reg. de mens. & altern. gloss. 15. §. 2. num.
59. Card. Seraph. decis. 1446. num. 3. per oppo-
sitionem stante constitutione, seu consuetu-
dine, privilegio, seu fundatione dante jus
opponendi, Cassad. decis. 18. n. 5. de præb. Put.
decis. 229. lib. 2. dixi supra h. tit. in 5. beneficio-
rum divisione, quos latius persequuntur Sarn.
in regul. Cancell. de jur. quæst. non toll. quæst. 1. n.
29. vers. primus igitur modus, & plurib. numeris
sequen. Garc. de benef. part. 4. c. 3. Modos, qui-
bus acquiritur jus ¶ in beneficio, ordinate 3
explicabo.

Primus est ¶ traslatio, dixi supra de transl. 4
epif. velelect.

Secundus est collatio, quæ est extrajudicia-
lis, & interdum judicialis concessio ¶ bene-

Bbbb 2 ficium

ficii tribuens jus in re, & faciens beneficium esse illius, cui confertur, post acceptationem à præsente, c. gratia & ibi gloss. in verb. ignorant de rescript. in 6. Lap. alleg. 89. num. 6. & ibi add gl. 1. in fin. in c. si tibi absenti hoc tit. in 6. & ibi Archid. sub num. 1. in verb. ut tuum, vel si absenti fiat post ratificationem, c. si tibi absenti hoc tit. in 6. & ibi gloss. in verb. habueris & Can. habet vim electionis, & confirmationis: c. 1. & ibi gloss. in verb. provisionem de elect. in 6. c. cum olim, & ibi not. de caus. poss. & propr. hinc superior, ad quem, negligentibus electoribus, fit devolutio, potest unico actu collationis se expedire, c. si postquam in fin. & ibi gl. pen. de elect. in 6. c. causam quæ de elect. & ibi Pan. in 6. c. cum inter el. 3. & ibi gl. in verb. confirmavit, & Can. epd. dico extrajudicialis, quia collationes, & provisiones beneficiorum sunt actus extrajudiciales: c. concertationi de app. in 6. & ibi Franc. num. 3. & Can. Pan. in c. fin. num. 3. & ibi Can. de presumpt. imo sanctissimi Domini nostri Datarius non est iudex impetrantium beneficia, sed extrajudicialiter se informat de qualitatibus providendorum, & de fumo juris impetrationum: Navarr. cons. 3. num. 2. hoc tit. regulariter collationes non sunt de processu, nec pertinent ad processum, unde si aliquis petat ab ordinario collationem alicuius beneficii, vel confirmationem electionis de se factæ ad aliquam Collegiatam ecclesiam, & ante collationem, vel confirmationem fuerit interposita appellatio, eaque pendente ordinarius alteri conferat, vel electionem confirmet, utrumque valet, ea etenim quæ pertinent ad iudicem, sive processum, appellatione pendente, facta cassari debent, tanquam attentata, secus in his, quæ non pertinent ad processum, Rot. decis. 3. & ibi add. ut lit. pend. & c. in nov. Lanc. de attent. par. 2. c. 12. limit. 2. Butr. in c. cum

M. sub num. 88. vers. ad quod declarandum de const. Bald. in auth. litigiosa C. de litig. Eadem ratione executor litterarum Apostolicarum super verificatione gratiæ procedit extrajudicialiter, sive est datus sine clausula, sive cum clausula sapiente monitionem, vel instructionem, videlicet si est idoneus &c. sive cum clausula sapiente conditionem, & certam formam, nec tenetur assumere, nisi velit, partes iudicis, Pan. in c. fin. num. 23. & Fel. num. 22. de presumpt. Gonzal. super reg. Cancell. de mens. & alter gloss. 9. §. 1. tit. annotationes cont. nullit. & attent. à num. 14. usque ad num. 47. las. in l. certum num. 11. & siqq. C. unde legit. gloss. in Clem. 1. in verb. repererint, & ibi Zab. q. 13. de off. deleg. Iudicialis est collatio, quando executor super verificatione gratiæ datus est cum clausula vocatis vocandis, c. exhibita de jud. & ibi Can. Fel. in c. de catero num. 10. de re jud. Rot. decis. 12. & ibi add. num. 12. de off. deleg. in nov. auraliquis expellendus est à possessione, quam occupavit, c. licet episcopus hoc tit. in 6. c. conquirente de rest. spol. quando sponte suscepit partes iudicis, gloss. in Clem. 1. in verb. repererint vers. dicit tamen Innoc. de off. deleg. & ibi Can. & aliis casibus notatis supra tit. de off. & pot. jud. deleg. §. omnes executores, Collationes Parochialium & ecclesiarum secularium, canonicatum Doctoralium, & Magistralium, necnon omnium beneficiorum, quæ in Curia providentur per concursum, sunt extrajudiciales, quia tantum affiguntur edicta cum certo termino, scribuntur, & admittuntur oppositores, examinantur, & de eorum habilitatibus, & qualitatibus inquiritur absque alia citatione, quibus peractis providetur magis idoneus, potest tamen de eis fieri collatio iudicialis, secundum casus occurrentes, & prout natura negotii postulat: arg. gloss. in §. fin. in verb. manes, &

nes, & ibi DD. de elect. in 6. Pan. in c. constitutis 46. num. 14. & ibi Franc. num. 9. de appell. Ioan. And. in c. avaritia sub num. 3. vers. à contrario de elect. in 6. Gonzal. super reg. Cancell. de mens. & alter. gloss. 9. §. 1. tit. annot. cont. null. & attent. in caus. benef. num. 40. & seqq.

8 Collatio alia est † necessaria, alia voluntaria, necessaria est quæ est debita certæ personæ, seu certo generi personarum, Reb. in prax. lib. 1. tit. de collat. in princ. gloss. fin. in c. cum in Ecclesia & ibi Can. hoc tit. in 6. Put. de cis. 229. lib. 2. & decis. 99. num. 3. lib. 3. antiquiori optanti, cap. fin. de consuet. in 6. comperturanti, Clem. unic. de rer. permut. consanguineis fundatoris, Garz. de benef. par. 5. cap. 7. numer. 76. vel illa, quæ fieri debet cum alterius consilio, c. cum in veteri de elect. cap. cum olim de arbit. Gonzal. super reg. Cancell. de mens. & alter. gloss. 46. consensu, cap. 1. §. cum vero ne sed. vac. & cap. in 6. Gonzal. super reg. Cancell. de mens. & alter. gloss. 47. præsentia, vel interventu, l. sed est pupillus §. conditio ff. de inst. act. Gonz. super reg. Cancell. de mens. & alter. gloss. 48. aut alterius ministerio, Tiraq. de leg. connub. gloss. 7. num. 35. Gonz. super reg. de mens. & alt. glo. 49. ubi multos ministeriorum modos persequitur, Caputaq. dec. 297. num. 5. & 6. par. 1. l. in minoribus C. si tut. vel cur. & c. electione, præsentatione: c. nobis 2. & 3. resp. de iurepat. & ibi post gl. DD. c. decernimus 16. q. 7. voluntaria est, quæ ex voluntate, & libere fit de beneficiis, Rebuff. in prax. lib. 1. tit. de collat. nu. 3. Pan. in c. de multa num. 3. hoc tit. Cassad. decis. 3. sub num. 3. & 4. de privil. Garz. de benef. par. 5. c. 7. num. 51. & plurib. seqq. etiam si in genere sint affecta qualificatis personis, ut puta magistris: c. cum in cunctis §. inferiora de elect. c. venerabilis hoc tit. & ibi Pan. num. 8. & Can. Garc. de benef. par. 5. c. 7. num. 76. in fin. Collatio valida † est facta per collatorem ignorantem

impetranti etiam ignoranti vacationem, dum tamen beneficium in veritate vacet, Lap. alleg. 6. n. 2. in fin. Rot. decis. 36. hoc tit. in antiq. aut si fiat ipso die obitus possessoris beneficii, Cresc. dec. 13. de rescr. c. un. & ibi glo. in verb. occulta & Can. ut eccl. benef. fin. dimin. conf. Pan. in c. 1. num. 2. de cland. despons. Ac corpore defuncti beneficiati nondum sepulto, Pan. in c. bona el. 2. sub num. xj. post gl. & ibi Can. de elect. aut ei cui ipso die provisionis prima tonsura fuit collata, quia præsumitur, quod collatio mortem & clericatum fuerit sequuta, Cresc. dec. 4. de præsumpt. Felin. in c. pastoralis num. 2. de rescript. l. cum in testamento §. hæc verba ff. de hered. instit. propter utriusque actus validitatem, d. l. cum in testamento §. hæc verba ff. de hered. inst. l. as. in l. fin. num. 30. & 35. C. de edict. div. Adr. toll. l. as. in l. qui fideicommissarium num. 2. C. de fideiuss. Felin. in c. pastoralis num. 5. & seq. de rescript. plura cumulans, vel absenti nullo mediante c. si tibi absenti in princ. hoc tit. in 6. neque de jure est constitutus terminus ad consentiendum collationi, nam c. quam sit de elect. in 6. non habet locum in collationibus beneficiorum, Gemin. in d. c. si tibi sub num. 4. Anchar. in 2. not. & Can. communiter, ac mediante laico procuratore, Clem. 1. in verb. procuratorem, & ibi Can. de renunc. Collect. in c. decernimus num. 3. de jud. & ibi Can. Rot. decis. 8. de procurat. in antiq. Cresc. dec. 3. de concess. prob. de nocte, c. unico, ut eccl. benef. fin. dimin. conf. Pan. in c. 1. num. 2. de cland. despon. Dec. in c. consuluit num. 32. de off. deleg. Cresc. dec. 3. de rescript. num. 2. Garc. de benef. par. 8. c. 4. num. 5. & seqq. non potest esse † incerta alternativa, 10 clandestina, contra quam præsumitur, & eius maior requiritur probatio, Franc. c. si tibi absenti sub num. 1. & Archid. num. 1. hoc tit. in 6. Garc. de benef. par. 8. c. 4. num. 1. & seqq. aut conditionalis, nisi talis sit conditio, quæ

insit tacite, ut si vacat, si es capax, c. 2. & ibi gloss. in verb. in certa de elect. in 6. & ibi Franc. n. 4. & Can. Garc. de benef. par. 8. c. 2. per totū, Bal. in l. 3. nu. 13. C. de sent. quasinecert. quant. profer. quia collatio beneficiorum non potest stare in pendenti, Cresc. decis. 15. de caus. poss. & propr. late Felin. in c. cum ex officio sub num. 36. vers. in contrarium de prescript. c. 2. & ibi gloss. in verb. incerta & Can. de elect. in 6. l. actus legitimi ff. de reg. jur. à lummo Pontifice in genere, c. si plurib. & ibi Franc. num. 2. hoc tit. in 6. & ad tempus, vel sub conditione fieri potest, c. si pastoralis 7. q. 1. c. si pro te
 I de rescript. in 6. c. veniens de fil. presb. Verba t̄ provisionis, dispositio, ordinatio generaliora sunt, apta comprehendere omnem modum, per quem de iure ecclesiæ potest provideri: gl. in clem. fin. in verb. provisioni de elect. gloss. in clem. 1. in verb. dispositionem de suppl. neglig. pral. gloss. in c. post electionem in verb. ordinationem de concess. prab. Gail. de mont. Laud. in repet. extrav. sedes Apostolica n. 5. de off. deleg. hinc si Papa reservat beneficium suæ collationi per Commendam (quæ jus non tribuit in beneficio) reservatio non expirabit, quæ expirat, si reservaverit suæ provisioni, dispositioni, aut ordinationi, Rom. cons. 350. num. 9. & xj. Staph. de lirt. grat. tit. de mod. provis. num. 14. Franc. in c. nemo deinceps sub nu. 5. vers. ex his infertur de elect. in 6. Verba, collatio, electio, presentatio quandoq; confunduntur, & collatio sumitur pro presentatione, & presentatio pro collatione, Rot. decis. 27. de prab. in nov. Imol. in c. fin. n. 1. & 2. de concess. prab. Greg. 15. decis. 66. Conferunt beneficia t̄ vacantia summus Pontifex, qui in omnibus, & singulis diocæsis totius orbis potest cōferre beneficia iure proprio, c. 2. in princ. hoc tit. in 6. late Garc. de benef. par. 5. c. 1. iure præventionis, c. dudum §. nos igitur attendentes c. quamvis & ibi Can. h. tit.

in 6. Silv. de benef. par. 3. q. 65. Gonzal. super reg. Cancell. de mens. & altern. §. 3. proœmial. ac iure concursus, c. si à sede hoc tit. in 6. & ibi Can. c. duobus & ibi Can. not. de rescript. in 6. Quando narratur dispositive aliquis modus reservationis, cap. 2. in fin. hoc tit. in 6. Simonet. de reserv. quæst. 48. vel devolutionis, c. 2. de concess. prab. cap. litteras cap. dilecto de suppl. neglig. pralat. tunc Papa non præsumitur vel le prævenire ordinarium, Gonzal. super reg. Canc. de mens. & alter. §. 4. proœm. num. 75. & 76. & seqq. aut velle cum eodem concurrere, Rom. cons. 335. num. 14. per c. ex parte de concess. prab. sed præsumitur motus dicta narrativa, nam excluditur ordinarius à potestate conferendi, verificata narrativa reservationis, c. 2. in fin. hoc tit. in 6. Lap. alleg. 19. sub num. 2. vel etiam devolutionis: c. 2. de concess. prab. c. litteras, cap. dilecto de suppl. neglig. pral. potest autem Papa concurrere, & prævenire quemlibet collatorem etiam ordinarium, ac quando capitulum cum eo concurrat in collatione, Greg. 15. decis. 221. num. 7. & seqq. ex not. per Pan. in cap. cum ecclesia num. 8. vers. 3. opinio de elect. vel delegatum, c. dudum c. quamvis el. 2. hoc tit. in 6. Rot. decis. 1. sub num. 2. vers. ipse enim confregendo, & decis. 17. vers. præterea Papa hoc tit. in nov. ac eum qui ex indulto confert beneficia reservata, d. c. dudum §. nos igitur hoc tit. in 6. Gonz. super reg. de mens. & alt. gloss. 2. proœm. num. 17. & seqq. Greg. 15. decis. 241. & addit. num. xj. plures decisiones cumulans, tex. in cap. quamvis el. 2. in fin. & Can. h. tit. in 6. Garc. de benef. par. 5. c. 1. in princ. præventio, & concursus probantur ex conj. turis relatis per Gonzal. super regul. de mensib. & alternat. §. proœm. 4. n. 67. & seqq. & n. 89 & seqq. ubi loquitur de concursu, Greg. 15. decis. 314. & ibi Add. late, & s.

Provisionum Papalium t̄ aliæ sunt in 13 forma

forma gratiosa, alia in forma, dignum arbitramur, live commissaria, dictum est supra tit. de rescript. Paris. de resig. lib. xj. q. 3. num. 67. & seqq. quædam motu proprio, litteræ gratiosæ diriguntur ipsi, cui facta est gratia, & transeunt sub serico rubeo, & croceo, litteræ executoriæ † sub dicta gratia confectæ diriguntur executoribus, Vital. in Clem. fin. nu. 10. & 11. de rescript. sub cordis canabis, & sub eadem data, Mandos. ad Lap. alleg. 127. in lit. D. qui non tenentur aliquid verificare pro executione faciendâ; nam ad capiendam possessionem nequaquam requiritur probatio, Paris. de resig. lib. 10. quest. 3. nu. 53. attestans de communi Garc. de benef. par. 6. c. 2. §. 2. n. 156. 181. & plur. seqq. ac sufficit eius personam hic Romæ fuisse approbatam, & idoneam judicatam, Paris. de resig. lib. 10. quest. 3. num. 67. & seqq. nisi alius sit in possessione, ut jam dictum est, c. licet episcopus hoc tit. & ibi post gloss. pen. DD. c. cum nostris, & ibi gl. antep. de conc. prab. & Can. l. uti frui & ibi DD. ff. si usufructus pet. Garc. de benef. par. 6. c. 2. §. 2. nu. 159. & seqq. aut ad sit legitimus contradictor habens titulum coloratum, de quo docuit, l. fin. ibi non autem legitimo modo ab alio detinentur, & ibi gloss. Bald. & DD. C. de edict. D. Adr. toll. cap. ex conquestione, & ibi gloss. pen. de resig. spol. Bald. in l. consentaneum num. 20. C. quom. & quan. Iud. Aufr. ad Capel. Tholos. decis. 1001. in princ. effectus maximus est, cum primo casu sint meri executores, à quibus non datur appellatio suspensiva, secundo casu sint mixti, à quibus datur appellatio, quoad utrumque effectum, c. pastoralis §. quia vero, & ibi post gloss. in verb. et si sciat Can. de off. & potest. jud. deleg. Pan. in c. fin. nu. xj. & ibi pulchre Butr. num. 9. & Can. communiter de presumpt. late Garc. de benef. par. 6. c. 2. §. 1. num. 106. usque ad finem plures decisiones 15 referens, Dicuntur fieri in forma † dignum,

quando Papa committit Ordinario diocesano, aut eius Vicario, seu officiali executoribus à se deputatis, ut si per eum impetrans inventus fuerit in scientia idoneus, & etiam in moribus repertus fuerit vitæ laudabilis conferant ei beneficium, facit Clem. 1. de concess. prab. Clem. 1. de off. deleg. c. si pauper hoc tit. in 6. Rot. decis. 53. de concess. prab. in antiqu. & litteræ transeunt sub corda canabis, Vital. in Clem. fin. num. 9. de rescript. dant jus ad rem, Cassad. decis. 1. numer. 6. ut lit. pend. & c. arg. eorum quæ tradit Ias. in l. in bona fidei nu. 3. & seqq. de eo quod certo loco & c. & ibi DD. litteræ executoriæ sub filo canabis, Garc. de benef. par. 6. c. 2. in princ. & num. 4. Paris. de resig. lib. 8. q. 7. sub num. 187. ubi ponit Pii Quinti constitutionem, ac eadem data diriguntur uni ex vicinioribus episcopis, seu eius Vicario, aut officiali, quibus mandatur, ut si Ordinarius intra triginta dies beneficium non contulerit, illis elapsis, si impetrantem idoneum repererit, beneficium eidem conferatur, Mandos. ad Lap. alleg. 127. in lit. D. Garc. de benef. par. 6. c. 2. in princ. ubi refert plures decis. Rot. daturque illis jurisdictio sub conditione, si Ordinarius diocesanus, eiusve Vicarius, seu Officialis, quibus provisio primum committitur, fuerint in mora, seu negligentia, quæ probatur ex presentatione litterarum requisitione impetrantis, & lapsu triginta dierum, c. fin. de suppl. negl. pral. c. statutum, & ibi Franc. n. 3. & Can. de prab. in 6. & ex tunc in ipsum executorem potestas huiusmodi provisionis transfertur, cap. si capitulo & ibi Franc. sub n. 3. post gl. in verbo exequatur & Canon de concess. prab. in 6. c. cum plures §. porro de off. deleg. in 6. constituto sibi de mora, vel negligentia Diocesani, quia agitur de jurisdictione, vel potestate danda, c. si sciscitatus, & ibi Felin. sub n. 12. vers. limita de resc. add. fin. ad decis. 4. de off. deleg. in nov. Sed si Diocesanus ordina-

ordinarius denegaret executionem sub
prætextu subreptionis literarum, vel inido-
neitatis, impetrans gravatus debet appella-
re ad summum Pontificem, non autem re-
currere ad executorem, l. *et si non cognitio* &
ibi post gl. DD. C. si con. ius vel util. publ. c. pa-
storali §. quia vero, & ibi post gloss. in verbo et si
sciat C. de off. deleg. Garc. de benef. part. 6. c. 2. n.
56. usque ad finem plures decis. Rot. cum ulans,
dictique executores possunt subdelegare,
Rot. decis. 28. de concess. prab. in nov. per c. is cui 1.
resp. de off. deleg. in 6. Garc. de benef. part. 6. c.
2. §. 1. num. 97. & seq. & num. 106. & seq.
& tenentur ex officio inquirere & perscru-
tari habilitates ad beneficium requisitas, &
verificationem narratorum in literis uti jam
dictum est, c. *cum in cunctis in princ. & ibi post*
gl. Can. c. innotuit de elect. c. eam te de at. qual.
ord. praf. Clem. 1. eod. tit. & ibi Vital. & Can.
dixi supra de off. & potest jud. deleg. Garc. de be-
nef. part. 6. c. 2. §. 2. num. 231. & plur. seqq.
Gonzal. super reg. Canc. de mens. & altern. gloss.
4. num. 108. & seqq. non tamen gratia in
forma dignum est conditionalis quoad sub-
stantiam, c. *fin. de præsumpt. & ibi late Felin.*
num. 116. 29. & Can. c. accepimus, de at. qual.
& *ord. praf. Clem. 1. & ibi gloss. in verbo repere-*
runt Zab. quest. 13. & Can. de offic. deleg. Bald. in
l. neque natales numer. 15. & 16. C. de probat.
la. in l. certum num. 9. C. und. legit. Bart. in l.
muto §. sub conditione num. 3. de tut. Rebuff. in
prax. libro 1. tit. for. nov. provis. in 4. parte Bul-
la num. 6. & seqq. sed respectu provisionis,
quæ est dilata in tempus, postquam reper-
tus est idoneus, & possessio ante approba-
tionem capta est invalida, l. *qui absenti §. 1.*
ff. de acquir. possess. & ibi post gloss. DD. Greg. xv.
decis. 441. num. 3. & 4. Garc. de benef. part. 2.
c. 1. num. 130. & seqq. præfata procedunt,
quando Bullæ expediuntur per Cancellaria-
m, quod si expeditio fiat per cameram,

tunc gratiosa, & executoria simul in eadem
bulla poni possunt, Mandos. ad alleg. Lap. 127.
in lit. D. Garc. de benef. part. 6. c. 2. in princ. cap.
non est vobis in sua superscriptione de sponsal.
Episcopus literas in forma dignum directas
officiali, seu Vicario suo exequi non potest,
Zab. in Clem. et si principalis quest. 9. Vital. num.
52. & seqq. & Can. de reser. Dec. in c. quoniam
Abb. num. 62. de off. deleg. nec Vicarius, aut
officialis se intromittunt, quando eidem e-
piscopo fuerunt directæ, Dec. in d. c. *quoniam*
Abb. num. 78. & seqq. de off. deleg. Garc. de be-
nef. part. 6. c. 2. num. 20. usque ad numer. 28.
quas sede episcopali vacante vicarius, seu
officialis capituli expedire, & exequi non
potest, quia illud non succedit in iuridic-
tione delegata defuncto episcopo ab ho-
mine, vel à canone, c. *ad abolendam §. fin. &*
ibi Ioan. Andr. contra Host. num. 14. in fin. & n.
15. & seq. Pan. num. 6. Zab. & Can. de heret.
Zab. in Clem. 2. in 4. quest. de stat. Monach.
Garc. de benef. part. 6. c. 2. num. 4. usque ad 59.
referens plures decisiones Rotæ Rot. decis. 56. de
concess. prab. in antiq. Sed successor in epi-
scopatu post electionem, & confirmatio-
nem, & ante consecrationem executioni
demandare potest, Rot. dec. *fin. de off. deleg. in*
nov. per cap. si gratiosa de rescript. in 6. Rot.
decis. 30. de rescript. in antiq. per cap. eam te
eod. tit. & ibi not. per Felin. & Can. Quod
si contingat deferri litem ad Romanam
Curiam auditor causæ succedit loco exe-
cutorum, examinat, & confert, Clement.
auditor de rescript. Cas. decis. 14. num. 9. hoc tit.
Card. Seraph. dec. 833. ac condemnat ex offi-
cio in fructibus à tempore motæ litis per
possessorem perceptis, etiam in libello non
petitis, Rot. decis. 6. *de re jud. in nov. c. cum di-*
lectus circa finem de iure par. c. cum causa de off.
deleg. Quia fructus sunt accessorii ad bene-
ficio, & veniunt à tempore motæ litis, l.
videa

videamus, & l. mora §. in bona fidei ff. de usur.
 16 Motu proprio ꝛ gratia non censetur signa-
 ta, quando est signata per fiat ut petitur, et-
 iam quod dicatur in corpore motu proprio, si
 motus proprius non est expressus, in signa-
 tur, prout omnino requiritur, Sarnen. in reg.
 de annal. quest. 10. vers. sed animadvertendum
 quod ista distinctio c. si motu proprio h. tit. in 6.
 Caput. decis. 237. part. 2. Secundo confe-
 17 runt beneficia legati ꝛ a latere, non autem
 legati missi, aut nati, nisi eis specialiter in-
 dulgeatur. c. 1. de off. leg. in 6. dictum est su-
 18 pra tit. de off. leg. Tertio, ꝛ episcopus confert
 etiam existens extra suam dioccesim, c. sta-
 tum, & ibi gloss. in verbo in remotis h. tit. in 6.
 c. post electionem de concess. prab. c. qua fronte
 de appell. (est enim voluntaria jurisdictionis,
 c. novit. & ibi gloss. in fin. de off. leg. Ioan. de Sel-
 ua de benef. part. 3. q. 40.) rectorias, sive pa-
 rochiales ecclesias, Pan. in c. cum Ecclesia sub
 num. 8. vers. tertio, & ultimo casu de elect. & ibi
 Canon. ac beneficia omnia maiora cum
 consilio sui capituli, minora sine consilio, c.
 novit. c. quanto de his que fiunt a Præl. Pan. in
 d. c. cum Ecclesia sub num. 8. vers. tertio & ulti-
 mo, etiam regularia non exempta, Vital. in
 Clem. unica in prin. num. 16. de suppl. negl. præl.
 c. abbate & ibi Can. de verb. sign. Gonzal. super
 reg. de mens. & alter gloss. 23. num. 22. & seqq.
 existentia in sua diocesi, c. ex frequentibus de
 instit. & ibi gloss. & Can. c. omnes basilica 16.
 q. 7. Panor. in c. cum Ecclesia Volterrana num. 8.
 vers. 3. & ultimo de elect. Caput. decis. 283. par.
 2. Greg. 18. decis. 291. & ibi late annot. & ec-
 clesias etiam, quæ sub sunt plebibus, vel aliis
 ecclesiis inferioribus, Felin. in c. cum venera-
 bilis num. 32. & seqq. ubi ampliat & limitat 5.
 modis de excep. c. omnes 16. q. 7. & ibi gloss. al-
 leg. concord. vacantia ex quorumcumq; per-
 sonis, quia non impeditur conferre benefi-
 cia Cardinalium, nisi per regulas Cancellaria
 Summa in Decretal.

ria, & Extravag. ad regimen, quæ erat tempo-
 ralis ad vitam Benedicti Papæ 12. Cresc. de
 cis. 3. num. 4. de privil. Cassad. decis. 6. num. 9. h.
 tit. Bellam. decis. 116. num. 2. Extravag. ad regi-
 men §. nec non quæ ad affecutionem ibi donec
 & c. nos universalis & ecclesia regimini præsidi-
 re concessus de prab. in communibus, & in quo-
 vis tempore ac loco contingit ea vacare, c.
 omnes basilica 16. qu. 17. c. 2. §. pen. & fin. de
 concess. prab. Greg. 15. decis. 99. num. 2. & 3.
 præterquam apud sedem Apostolicam, quæ
 soli Papæ sunt reservata, c. 2. h. tit. in 6. quæ
 Ordinarius, vel ejus Vicarius generalis in
 diocesi existens conferre non potest, et-
 iam summus Pontifex ea non contulerit in-
 tra mensem à die vacationis, quia c. statu-
 tum, h. tit. in 6. correctum est per Extravag.
 primarie sollicitudinis, h. tit. in communibus,
 Gemin. in d. c. statutum n. 8. h. tit. in 6. sed pos-
 sunt sede Apostolica vacante conferre pa-
 rochiales ecclesias vacantes apud sedem
 eandem, ac illas, quæ ibidem ipso Ro-
 mano Pontifice vivente vacabant, si de i-
 plis pereum, ante ejus obitum non fuerit
 ordinatum, c. si Apostolica h. tit. in 6. Gemin.
 in d. c. statutum num. ne ipsarum vacatio
 diutina periculum animabus valeat afferre,
 c. 1. h. tit. in 6. c. cum sit. de etat. & qual.
 quando autem beneficia vacant apud se-
 dem apostolicam traditur in c. presenti h. tit.
 in 6. iuxta tenorem Concordatorum Ger-
 manicæ, quoties aliquo beneficio vacante
 in mensibus sedi apostolicæ reservatis, non
 apparuerit infra tres menses, à die notæ
 vacationis in loco beneficii, quod alicui
 de illo apostolica auctoritate provisum fue-
 rit, ex nunc & non antea: ordinarius, vel al-
 lius, ad quem illius dispositio pertinebit, de
 illo libere disponere potest, §. quoties vero
 aliquo in concord. German. Greg. 13. Const.
 42. Qua in ecclesiarum. & Rota verba Con-
 corda

cordatorum si non apparuerit, interpretata fuit, si Papa non providerit, coram R. P. Ac coram bono tunc Rotæ Decano 13. Ianuarii 1559. in causa Colonienſi canonizatus Sancti Cuniberti quam felicis recordationis Gregorius xiiij. approbavit per suam constitutionem datam Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Domini cæ 1576. Calen. Novembris Pontificatus anno quinto receptam per totam Germaniam. Dispositio. c. fin. de elect. in 6. non est fervenda de necessitate in collationibus, & provisionibus, quia in talibus non est medium inter electionem, & confirmationem, nec inferioris actus venit per superiorem confirmandus; gl. fin. in d. c. fin. & ibi Can. immo in eis non requiritur citatio, etiam si lædatur ius tertii, & alter reperiatur in possessione beneficii, c. licet episcopus hoc tit. in 6. & ibi gloss. in verb. conferre, & Can. Franc. in c. constitutus 2. num. 12. de appell. gl. in c. monasterium 16. qu. 7. gl. in c. 2. in verb. maioribus, & ibi Can. aut ex statuto beneficia tantum conferri possint certis personis, & id habeat clausulam si invenerit &c. Rot. decis. 309. num. 2. & 3. par. 1. divers. d. c. licet episcopus hoc tit. in 6. & ibi post gloss. in verb. conferre Can. Zab. in clem. unica num. 17. in fin. vers. & prædicta procedant, de off. de leg. Limita dictam potestatem ¶ episcopi in dignitatibus, c. cum olim de re jud. Pan. in c. cum Ecclesia sub num. 8. de elect. & in Canonicatibus, & præbendis Cathedralis Ecclesiæ, aut beneficiis, Franc. in c. à collatione num. 10. de appell. in 6. & ibi Can. c. postulasti de confess. præben. quorum collatio spectat ad episcopum de consensu capituli, vel est communis episcopi, & capituli, saltem consuetudine, & patronatibus exceptis, c. à collatione de appell. in 6. & ibi Franc. num. 1. & Can. Pan. in d. c. cum ecclesia Volterana sub num. 8. de elect. Caput. dec. 283. par. 2. Cas-

ad. decis. 22. hoc tit. Bald. decis. 69. late Garc. de benef. par. 5. c. 4. num. 11. & seqq. ad quam faciendam absentes Canonici, si commode fieri potest, sunt citandi, c. cum in ecclesiis hoc tit. in 6. quia præbendæ præsumuntur institutæ ex bonis communibus ecclesiis; c. nulli. 12. quæst. 1. & ibi gloss. fin. & Can. quod si episcopus conferat uni, & capitulum alteri, neutra collatio valet, nam ad invicem sibi obstant, Prob. ad Monach. in rubr. de jure patr. num. 8. si separatim uni conferunt, tenet collatio, Achil. decis. 4. num. 9. & 10. hoc tit. Bart. in l. stipulationes non dividuntur num. 21. ff. de verb. oblig. & ibi DD. faciunt l. per fundum ff. de servit. rust. præd. quia ubi actus committitur uni nomine colectivo, & alteri personæ; illud collectivum est pro alia dimidia, l. interdum in princ. & ibi Bald. & l. Titus 1. & l. liber homo §. Titus 1. ff. de hered. inst. l. si quis attio. ff. de usufr. accresc. l. fin. & ibi Bald. c. de impub. & aliis substituit. in princ. Felin. in c. pastoralis sub num. 9. vers. præf. de rescript. si solus episcopus uni conferat, & capitulum non approbet, nec contradicit, vel è converso, valida est collatio, quia actus est dividuus, quo ab uno fieri potest, Zab. in clem. 1. in princ. sub num. 11. vers. sed post longam cogitationem de suppl. negl. præl. Achil. decis. 4. num. 11. & seqq. hoc tit. & decurso tempore à canonibus statuto capitulum videtur consentire, c. 2. & ibi Anch. nu. 5. Pan. nu. 9. & Can. de his quæ fiunt à præl. fin. &c. ac impetratio per alium facta à summo pontifice de eisdem præbenda, & canonicata nulla facto mentione de hujusmodi collatione, est subreptitia, Put. decis. 21. hoc tit. l. servum filij in princ. ff. de leg. 1. l. proponebatur in fin. ff. de castr. pecul. quia de jure quæsitio confirmabili, licet in unum casum sit resolvable, debet fieri mentio, c. commissæ de elect. in 6. c. si tibi absenti, de præb. in 6. Cassad. dec. 24. num.

24. num. 3. super reg. can. capituloque suo iure non utente retro id habuisse credituris, cui collatio facta fuit ab episcopo, d. l. servum filij in princ. l. 2. & l. proponebatur ff. de castr. pec. Oldr. conf. 285. num. 7. & 8. Si vero capitulum illi, cui episcopus solus contulit, tradat possessionem canonicatus, & præbendæ, dicta traditio videtur habere vim collationis, nisi actus traditionis dirigatur ad obedientiam, & nihil apparet, quod vellet conferre, Achill. decis. 4. hoc tit. in 1. dub. Io. Andr. in c. transmissam num. 12. 13. & seq. de elect. & ibi Can. late Rot. decis. 16. de concess. præb. in nov. quia regulariter inductio in possessionem beneficii facta ab eo, qui habet potestatem conferendi, & inducendi in possessionem iure proprio habet vim collationis: Clem. 1. vers. quin etiam de concess. præb. c. cum aliquibus de rescript. in 6. c. cum in ecclesia hoc tit. in 6. Io. Andr. in c. transmissam num. 7. & num. 13. & seq. de elect. nam in collatione non requiritur certa forma verborum, sed eam demonstrat omnis verbalis, vel realis actus, per quem possit constare de mente conferentis, c. cum olim de re jud. c. ex ore, & ibi Pan. nu. 4. de his, quæ fi. à majori. & c. Rot. dec. 14. de concess. præb. in nov. Similiter collatio facta per capitulum & canonicos, interveniente Vicario Episcopi uti canonico, non tanquam vicario valida est, Put. dec. 16. hoc tit. Achill. decis. 2. de concess. præb. arg. l. si consul. & l. seq. ff. de adopt. & c. & ibi gl. alleg. concord. & DD. l. 2. ff. de off. præf. l. fistulas §. fundum, & ibi gl. & DD. ff. de contrah. empr. quia in his, quæ sunt voluntariæ jurisdictionis quis potest sustinere personam plurimum circa eundem actum, ut quia ambo habent conferre, c. si quis iusto §. porro de elect. in 6. Felin. post Pan. in d. c. ex literis num. 10. vers. secunda conclusio & ibi Can. de probat. sed non circa diversos actus, c. cum inter universas de

elect. in fin. & ibi Pan. num. 6. & Can. Limita secundo dictam potestatem episcopi, † in 20 canonicatibus, & præbendis collegiarum ecclesiarum, quorum collatio spectat ad ipsa collegia, sola institutio ad episcopum, Pan. in d. c. cum ecclesia Vulterana sub num. 8. vers. quoad secundum casum. Rot. decis. 4. de concess. præb. in novis. Put. decis. 130. lib. 1. Mohed. decis. 27. in fin. hoc tit. Ferret. conf. 230. numer. 1. Rot. dec. 8. hoc tit. in antiq. late Garc. de benef. par. 5. c. 4. nu. 58. & seqq. Limita tertio † in beneficiis regularibus 21 exemptis, quorum collatio, si sint conventualia, pertinet ad prælatum, & conventum simul: c. fin. de reg. & trans. ad relig. in 6. Gonz. super reg. de mens. & alter. gloss. 23. num. 20. si vero conventualia non sunt ad abbates, priores, magistros, & alios prælatos regulares. Clem. unic. de suppl. negl. præl. Gonz. super reg. de mens. & alter. gl. 23. nu. 20. Quomodo autem probetur ecclesiam esse collegiatam, vide Zab. in clem. 2. num. 10. de at. & qual. & c. Panor. in c. nobis num. 8. de iurepatr. Felin. in c. accedentes, in princ. de præscript. & Can. Greg. xv. decis. 482. nu. 4. & seqq. & ibi late annot.

Prædicti omnes sunt ordinarii † collatores, quia habent jus conferendi à canone, c. ordinarij de off. ord. in 6. c. is cui de elect. in 6. Rebuff super concor. tit. de collat. §. 1. in princ. ac etiam capitula cathedralis, aut collegiarum ecclesiarum, quia in materia collationis appellatione ordinarii venit episcopus, non alius, Felin. in c. cum olim sub nu. 1. vers. & adde de præscr. Sarnen. in reg. de trien. quæst. 37. Fred. Conf. 291. num. 2. In materia odiosa, & ubi potest dari concursus ordinarii, & extraordinarii collatoris pro ut in collatione legati de latere, vel facta ex indultis supra inductis, Clem. 2. & ibi post gl. in verbo nolimus de off. ord. Zab. n. 12. & 13.

Cccc 2

Imol.

Imol. num. 10. & licet potestas conferendi sit penes legatum demandata à jure, c. 1. *de off. deleg. in 6.* tamen non habet titulum in Ecclesia, sed extra, est ad nutum revocabilis, potest constitui ad tempus, ideoque participat plus cum delegato, quam ordinario, *Vital. in d. Clem. 2. nu. 7. & seqq. Card. Seraph. decis. 980. num. 3. & 5.* sed in materia adaptabili inferioribus collatoribus, ipsi veniunt appellatione ordinariorum, *Gemin. in c. ordinarii num. 5. de off. ord. in 6. Franc. sub num. 3. vers. & nota ex gl. Monach. num. 1. & 2. Pan. in c. post cessionem numer. 1. & ibidem Dec. & Can. communiter de probat. Host. in sum. de offic. ordin. num. 2.* Hinc capitulum cathedralis ecclesiæ in beneficiis spectantibus ad summum turnum, dicitur ordinarius collator, nam competit ei collatio jure proprio absque particulari privilegio, *Card. Seraph. decis. 1402. c. fin. de prob. in 6. c. si soli & ibi gl. 1. de concess. prob. in 6. Clem. 1. & ibi gl. in verbo ordinarius, ut lit. pend. & c. Garc. de benef. part. 5. c. 4. in princ. illi qui habent ex indulto, & privilegio apostolico potestatem conferendi universitatem beneficiorum, improprie sunt ordinarii, & quasi extraordinarii, quia per indultum sunt super inducti: *Accbill. decis. 1. de off. ord. Fel. in c. post cessionem sub nu. 1. & ibi Dec. sub n. 7. & Can. de prob. l. si in aliquâ in fin. ff. de off. procons. illi vero, quibus est concessum indultum conferendi beneficia certi numeri, & valoris, sunt extraordinarii, ut inferius dicitur, Episcopus, quando benefici-*
 23 *cium vacat & de jure, & de facto, præsumitur habere notitiam vacationis, Clem. un. in fi. de concess. prob. Rot. dec. 6. de jure patr. in nov. Sed non qualitatis vacationis propter vacationum varietatem, puta quod vacaverit in Curia, Put. decis. 33. lib. 2. c. quamvis 2. & ibi gl. in verbo cedentium, vel decedentium, à Canon. h. tit. in 6. Rot. decis. 1. num. 1. de rescript. in nov.**

quia ordinarius tenetur scire ex visitatione, quam singulis annis facere tenetur, vacationem, sed non tenetur scire vacandi modum, dictum est supra de suppl. neglig. Pralat. Consuetudines & variae sunt aliquando collatio canoniciatum, & præbendarum cathedralis ecclesiæ inter episcopum, & capitulum alternatim dividitur per turnum, turnus aliquando per vices, sive vacationes, *gl. in Clem. 2. in verbo alterius, & ibi Anchar. & Canon. de jure patr.* quo casu turnus non dicitur consumptus, quando collatio non fuit sortita effectum per impedimentum præstitum per apostolicum impetrantem, *Rot. decis. 21. hoc tit. in antiq. Archil. decis. 1. de concess. prob. arg. Clem. si de beneficio in princ. hoc tit.* quia collator impeditus impedimento facti remanet illæsus, c. quia diversitate de conc. prob. c. imputari de reg. jur. in 6. Interdum turnus dividitur per menses, hebdomadas, per choros, sive latera, alternatas collationes, *gl. in c. fin. in verbo statuto, & ibi Archid. & Can. h. tit. in 6. Gonzal. super reg. de mens. & altern. gloss. 45. §. 1. & ead. gl. §. 3.* qualis autem esse debeat huiusmodi consuetudo, vel præscriptio, an quadragenaria cum titulo, vel sine titulo, aut immemorialis, vide *Garc. de benef. part. 5. c. 4. à n. 72. usque ad finem.* In Tuscia generalis consuetudo servatur, ut in cathedralibus solum capitulum irrequisito episcopo eligendi canonicos habeat facultatē, d. c. cum ecclesia Vulterana in fin. ac censentur dicti canonicatus collativi non electivi, ex quo immediate post electionem, sive nominationem sine confirmatione, aut alia solemnitate jus in eis quæritur, *Rot. decis. 1. de ul. in antiq. Can. in c. cum in Ecclesiis h. tit. in 6. eadem consuetudo viget in Germania. In quibusdam ecclesiis ipsum capitulum confert in communi, in quibusdam canonici ipsius Ecclesiæ singulares vice, & auctoritate capituli.*

capituli, c. fin. hoc tit. in 6. & ibi Can. Rot. decis. 4. de concess. prab. in antiq. c. dilectus 2. de prab. vocanturque Turnarii: interdum collatio spectat ad ipsos canonicos singulariter ratione suarum prabendiarum, vel ratione dignitatum, personatum, & officiorum, quæ nonnulli ex canonicis obtinent in ipsis ecclesiis, d. c. fin. vers. ad beneficia h. t. in 6. c. ad has, c. ad aures, c. inter dilectos de excess. Pralat. ideo inolevit stylus scribendi, provideas de beneficio ad collationem Capituli communiter vel divisim spectante, c. fin. vers. ad beneficia, & vers. sequen. hoc tit. in 6. & ibi Can. Interdum ascribitur clausula; quorum Decani, capitula & canonici ordinarii collatores existunt quæ comprehendit beneficia quorum collatio ad Decanum jure Decanatus, c. dilectus 3. & ibi Zab. in 1. appos. h. t. ad capitulum jure capitulari, c. significatum de prabend. c. proposuit juncta in titulatione de concess. praben. c. eam te c. capitulum de res. & ad canonicos singulariter pertinere noscitur, arg. c. fin. §. idem h. t. in 6. Clem. 2. & ibi gloss. in verbo in capitulo Zab. in 9. quest. Anchar. n. 3. & 5. & Can. de etat. qual. & ord. præsic. quia dicta clausula intelligenda est divisim, Zab. in d. c. dilectus in 1. opposit. nam copula, & posita inter personas principaliter copulatas stat distributive & resolvitur in suas singularitates, l. 2. §. fin. ff. de cond. instit. Bald. in c. 1. sub nu. 3. in verbo tenorem investituræ de duob. fratr. à capit. invest. l. sepe ff. de verb. signif. c. clerici 1. & ibi Panor. num. 1. Zabor. in 2. quest. de vit. & honest. cleric. l. falsa demonstratio §. fin. ff. de cond. & demonstr. Collatio beneficiorum facta per episcopum, seu Prælatum putativum; qui se gerit pro Prælato & habuit confirmationem, seu provisionem à superiore legitimo, valida est, licet ex aliquo defectu non sit verus Prælatus, Panorm. in c. nihil. n. xj. & 12. de elect. & ibi Can. Rot. decis. 7. de

jurepatr. in nov. & decis. 14. eod. tit. in antiq. Lap. alleg. 89. sub n. 9. vers. venio ad secundum; & nu. 10. & 12. & ibi Man. late Garz. de benef. part. 5. c. 4. §. 3. n. 276. & plurib. seqq. ubi limitat quatuor modis. nisi intrusus sit in dignitate, seu beneficio reservato, ratione cuius competit jus conferendi, propter decretum irritans in reservatione appositum, quod inficit titulum & possessionem, & quod sequitur ex eo, c. ut nostrum de appell. Rot. decis. 20. hoc tit. in antiq. & decis. 4. eod. tit. in antiquior. aut collatio facta fuerit scienti defectum, Panorm. in c. dilectus el. 2. sub n. xj. hoc tit. Corset. in sign. in verbo error communis Gabr. de prob. conc. 8. n. 30. pl. cum. Eadem ratione valet collatio facta ab Episcopo, seu Prælato, qui post confirmationem, aut provisionem superioris commisit aliquod crimen, ob quod & ipso facto, & ipso jure privatus est Prælatura, quamdiu enim privatio est occulta tenet collatio, & omnia ab eo gesta, c. nomine 8. q. 4. & ibi Canon. Panorm. in c. nihil sub num. 12. vers. quartus casus de elect. & ibi Put. num. 32. & Can. Garz. de benef. part. 5. c. 4. §. 3. num. 328. usq. ad finem. Pertinentia collationis ad alium episcopo & c. inferiore, ad quem de jure communi non spectat, probatur per famam, & communem reputationem, Arch. dec. 16. de prob. Rot. dec. 3. eod. nov. c. cum Ecclesia Vulterrana de elect. & ibi Can. Eg. dec. 50. & per quasi possessionem conferendi, quando Ordinarius non est in causa, vel ab eo provisos, sed alius habens à Papa, vel aliunde, c. querelam de elect. c. cum olim de caus. poss. & propr. c. in litteris de rest. spol. c. cum venissent de restit. in int. c. inter dilectos & ibi Anchar. num. 1. de excess. præl. l. 1. §. denique ff. de acqu. plur. arc. Cassad. decis. 1. de probat. Caput. decis. 137. par. 1. Ratio est, quia collatio est fructus & possessor bonæ fidei facit fructus suos: c. consultationibus de jurepatr. &

ibi DD. §. si quis à non domino Instit. de rer. di-
vis. Franc. Marc. qu. 140. n. 3. par. 2. quali pos-
sessio conferendi probatur, quando doce-
tur de collatione, & possessione eius vigore
sublecura, d. c. consultationibus l. si publicanus
§. in omnibus, & ibi Bart. ff. de publ. & vectig. &
DD. Pan. in c. bona 2. n. 7. de post. prel. aut resi-
gnatione eius, cui collatum fuit benefi-
cium, & possessione resignatarii per longil-
limum tempus, Bald. in l. 2. sub num. 3. vers. sed
quid si non apparet C. de com. rer. alien. Rot. de-
cis. 147. num. 1. par. 1. divers. & ex successiva
provisione unius per mortem, aut per resi-
gnationem alterius: Oldrad. cons. 229. Greg.
15. decis. 215. in princ. & ibi late annot. sed & a-
ctus possessionis conferendi per resignatio-
nem extenditur ad collationem per vacatio-
nem ex obitu, quando nullus alius est in quali
possessione providendi per obitum: c. 1. &
ibi Pan. num. 3. in fin. de relig. dom. Felin. in c.
auditis num. 19. de rescript. Mohed. decis. 22. hoc
tit. quando agitur contra ordinarium, vel
provisum ab eo, præter famam requiruntur
adminicula, Caput. d. dec. 137. par. 1. Cassad.
decis. 1. de probat. Rot. divers. decis. 268. sub nu.
2. par. 1. arg. c. primi in princ. de præscr. in 6. &
c. ad decimas, & ibi not. de rest. spol. in 6. aut
præscriptio formata, & sicutulus, bona fi-
des, cursus quadraginta annorum, ordina-
rii scientia & patientia, vel præscriptio im-
memorabilis, quia jus commune est pro or-
dinario, dictum est supra tit. de præscript. Rot.
divers. decis. 803 par. 1. Bellam. cons. 10. n. 5. &
seqq. Cravett. cons. 134. nu. 14. & seqq. c. cum ex
iniundo §. fin. in fin. de heret. & ibi Can. Vica-
27 rius & episcopi generalis non potest confer-
re beneficia, quia in conferendis beneficiis
est liberalitas in cui dando, sed non in dan-
do, c. relatum c. inter ceteras hoc tit. & utrobi-
que not. c. quamvis & ibi gloss. in verb. pensione
eod. in 6. gl. in c. fin. in verb. libera de off. Vic. in 6.

nisi ipsi beneficiorum collatio specialiter
committatur, quæ per episcopum c. gene-
raliter, non singulariter potest concedi, et-
iam antequam dicta beneficia vacent, c. fin.
de off. Vic. in 6. & ibi gloss. fin. Franc. in fin. &
Can. c. statutum in fin. hoc tit. in 6. & ibi gloss.
fin. c. constitutus & ibi gl. pen. in verb. concessio-
nis, vers. sed nunquid episcopus de concess. præb.
Franc. Marc. decis. 993. par. 1. late Gare. de benef.
par. 5. c. 8. n. 112. & seqq. poteritque confer-
re etiam dignitates, dato quod de eis non
sit specialiter concessa potestas, ac etiam be-
neficia regularia, c. Franc. Marc. decis. 994 par.
1. quia nomen beneficii large sumi debet,
cum non sit materia ambitiosa, c. tua de verb.
signif. c. dudum hoc tit. in 6. & ibi gloss. in verb.
beneficia, & Can. Rot. decis. 7. de off. Vic. in an-
tiq. Franc. in c. fin. num. 3. eodem in 6. & ibi Can.
etiam existens extra ipsam diocesim, quia
est ordinarius, & collatio, ac etiam institu-
tio est jurisdictionis voluntariæ, c. novit.
& ibi gloss. fin. in fin. de off. leg. Rot. dec. 5. de off.
Vic. in antiq. licet aliter sentiat Fran. Marc. qu.
117. n. 17. & q. 361. n. 3. par. 2. & c. statutum
hoc tit. in 6. speciale est in beneficiis vacan-
tibus apud sedem Apostolicam, dataque
Vicario potestas non revocatur per litteras
privatas, quia revocatio Vicariatus publi-
canda est, l. sed et si pupillus §. 1. de inst. arb. l. sed
Iulianus §. quamquam vers. interdum ff. ad Se-
natu. c. Maced. & ibi gloss. alleg. Concordantias
Felin. in c. ex parte Decani num. 7. & seqq. de re-
script. & ibi Can. Achil. dec. 1. de off. Vic. non
potest episcopus, vel is qui ius conferendi
habet concedere alicui potestatem confe-
rendi primum beneficium, cum vacabit,
quia talis concessio fieri potest in fraudem
canonicæ sanctionis, per quam prohiben-
tur ecclesiastica beneficia concedi, si ve pro-
mitti antequam vacent, c. constitutus de con-
cess. præb. & ibi Can. Vicarius simoniace con-
ferens

ferens non facit privari episcopum sua collatione, *Achil. decis. 2. de off. Vic. c. in generali de reg. jur. in 6. c. si episcopus §. in generali de pœnit. & remiss. in 6. quod in generali mandato non includatur mandatum ad delinquendum, l. si procurator vers. celsus ff. de cond. in d. l. 3. §. si procurator ff. quod quisque iur. & c. l. Lucius §. imperator ff. ad Trebell.*

18 Gratia Apostolicæ essentia † in sola supplicatione consistit, *Ioan. Andr. in c. exceptionis n. 4. & 5. de litis cont. Ioan. Andr. in proœm. lib. 6. n. 5. Cassad. decis. fin. num. 8. de caus. poss. & propr. Caput. decis. 173. n. 2. per 2. plures citans, Garc. de benef. part. 4. c. 2. n. 10. & seqq. plures citans, quæ non tribuit jus parti, antequam relaxetur, Gom. in reg. de non toll. iur. quas q. 20. in fin. arg. l. contractus C. de fid. instrum. Gonz. super reg. de mens. & alter. gl. 15. §. 2. nu. 33. & seqq. & est matrix & scriptura originalis cui statuitur, l. Sempron. & ibi Bart. & DD. ff. de legat. 2. l. si quis ex argentariis §. pen. in fin. ff. de eden. Felin in c. quoniam contra num. 10. de probat. c. ut veterum, & ibi gl. mag. Can. 9. dist. tribuitque jus in beneficio, quando supplicatio est signata in forma gratiosa: si in forma dignum, aut alias in forma commissaria tribuit jus ad beneficium, dictum est supra tit. de rescript. vers. secundo rescripta gratia, & c. ideo quando bulla discordat à supplicatione, corrigenda est juxta supplicationem: *Bartol. conf. 77. num. 12. & seqq. vol. 4. Caput. decis. 75. part. 1. Cancellatura alicuius clausulæ in supplicatione contentæ operatur concessionem aliorum, quæ non censentur concessa de Stylo Cancellariæ, à quo nuda voluntate Papa potest recedere, Rot. decis. 50. de rescript. l. 2. & 3. ff. de ius, quæ in test. del. induc. in scr. ac signa crucis notata in supplicatione sumpta ex registro denotant deleta fuisse aliqua verba, Cas. decis. 10. sub nu. 7. & decis. xj. sub n. 1. de prob. Quando in corpo-**

re supplicationis est clausula cassata, quæ non reperitur cassata in clausulis, præsumitur quod per errorem, & inadvertentiam in corpore fuerit inducta, & licet Cancellaria non expediret litteras cum illa clausula, tamen Camera expediret, *Put. decis. 228. li. 1. Ad effectum † subreptionis, & obreptionis attendenda est supplicatio, non autem litteræ expeditæ, Greg. 15. decis. 108. n. 10. & 11. & ibi annot. §. fin. & ibi gloss. in verb. prothocollum, & DD. Auth. de tabell. l. prator aut ff. de eden. l. contractus C. de fid. instr. Inst. de empt. & vend. in princ. Rebuff. in praxi part. 1. de reform. & correct. Bullæ num. 2. nec non ad effectum simplicis absolutoriæ, Paris. de resign. lib. 6. qu. 5. n. 66. in fin. nu. 67. & quoties non agitur de canonizanda gratia illa, quæ supplicatione continetur: *Gabr. conf. 290. num. 13. vol. 1. Cassad. decis. 8. num. 14. de restit. spol. Sarnen. in regul. de infir. resig. quæst. 18. num. 6. Greg. 15. decis. 540. nu. 6. & ibi annot. ad effectum † autem justificationis attenduntur 30 litteræ, non supplicatio, ut si contingat narrativam supplicationis tanquam superflua ab expeditoribus omitti in litteris, quia non supplicatio, sed litteræ sunt canonizandæ: *Card. Seraph. decis. 1446. num. 3. & 4. etenim litteræ sunt loco tituli: Ioan. Andr. in proœm. lib. 6. num. 7. & 8. & ibi Can. communiter Felin. in rubr. de Const. n. 5. & ibi Can. Bald. in l. humanum num. 6. in fin. C. de legib. & ibi DD. Rota decis. 27. de rescript. in nov. supplicatio vero instar imbreviaturæ, est scriptura incompleta, Bald. in rub. C. de fid. instr. num. 40. l. cum pater §. cum imperfecta ff. de leg. 2. narrativa vero addita in litteris per Officiales Cancellariæ, quæ non legitur in supplicatione, forsan ad evitandam solutionem annatæ, donec impetrans possessionem consequatur, non est justificanda, Greg. xv. decis. 577. sub num. 5. & num. 6. & ibi annot. quia***

Officia-

Officiales Cancellariæ non possunt aliquid addendo in litteris præjudicare impetran-
tibus, aut alterare substantiam gratiæ, vel
eam restringere: Rota Farinac. decis. 128. nu.
5. in fin. par. 2. & decis. 465. num. 4. ead. par.
2. Butr. conf. 49. sub num. 4. vers. his non ob-
stantibus, & num. 5. Paris. conf. 112. num. 8.
9. & seqq. vol. 4. Bald. in rubr. C. de fid. instr.
num. 41. Non potest dici gratia surreptitia,
quando in supplicatione continentur clau-
sulæ generales, quarum vigore id exprimi-
tur, quod omissum vitaret, Greg. xv. decis.
150. num. 7. Felinus in c. postulasti sub num. 2.
vers. declara prædicta 1. de rescriptis l. qui rur.
militar. ff. de testam. militis l. 1. §. generaliter ff.
3¹ de legatis præstandis, Brevis ꝑ matrix origina-
lis, est minuta, habens signaturam Cardina-
lis, vel expeditoris, quod si minuta non ha-
bet aliquam signaturam, tunc ipsum breve
sigillatum dicitur originale, quia tunc gra-
tia est perfecta, quando per Papam sigilla-
tur, antea vero conficitur minuta, cui addi-
tur, & detrahitur, Instit. de empt. & vend. in
pr. vers. in iis autem, quæ scriptura & c. l. con-
tractus C. de fid. instr. Put. decis. 279. lib. 2. Bre-
via æquiparantur bullis per Cameram ex-
peditis utrumque oraculum appellatur, l. ju-
bemus 1. & ibi gloss. in verb. annotatio C. de sa-
crof. eccles. in legibus breve annotatio bullæ
pragmatica sanctio, Mandos. in reg. 27. de
non jud. jux. form. supp. quæst. 11. num. 9 gratia
3² ꝑ per solam supplicationem, aut minutam
non potest probari, Felin. in c. innostra num. 8.
de rescript. c. legum 2. q. 1. c. Romana §. post-
quam & ibi gloss. cumulat casus requirentes scri-
pturam, & Can. de censib. in 6. c. ex diligenti
in fin. de Simon. & ibi Felin. num. 3. Felin. in
proxim. decretalium num. 5. ubi limitat in tri-
bus casibus, Ioann. And. in proxim. lib. 6. num. 5.
& seqq. & utrobique Can. Pan. in c. qualiter in
prim. de elect. Rot. decis. 27. de rescript. in nov.

sed per litteras, sive bullas, sine quibus gra-
tia non potest canonizari, Put. decis. 337. in
fin. lib. 1. Felin. in rubr. de constit. numer. 5. plu-
res citans Pan. in c. auditu num. 3. de in integr.
rest. pulchre Rot. decis. 20. numer. 5. de concess.
præb. in nov. nisi in casu amissionis gratiæ, c.
cum olim el. 1. de privil. Pan. in c. ex diligenti nu.
3. de Simon. Felin. in rubr. de constit. sub num. 6.
vers. tertius casus, Greg. 15. decis. 471. num. 2. &
ibi late annot. dicens contrarium servari à tota
Curia propter registra supplicationum & Bulla-
rum, & prohibitum est episcopis, & aliis su-
perioribus Prælatibus, nec non Abbatibus,
Prioribus, & cæteris Monasteriorum regi-
mina exercentibus, qui apud sedem Apo-
stolicam promoventur, aut confirmationis,
consecrationis, vel benedictionis munus
recipiunt, ne ad commissas eis ecclesias, &
monasteria accedant, vel bonorum eccle-
siasticorum administrationem absque di-
ctæ sedis litteris accipiant ꝑ sub pœna nulli-
tatis interim actorum, & privationis pro-
ventuum, Capitulis quoque & Conventi-
bus, cæterisque subditis, ne eos recipiant,
aut eis pareant sub suspensione à perceptio-
ne suorum beneficiorum, donec sedis Apo-
stolicæ gratiam meruerint obtinere: Extra-
vag. in iuncta de elect. inter communes, verum
dictæ Extravag. in iuncta dispositione Car-
dinales non ligantur, & possunt beneficia
conferre ante adeptam episcopatus posses-
sionem: Card. Seraph. decis. 1148. num. 1. o-
mnibus vero clericis apud eandem sedem
provitis prohibetur ne audeant absque li-
teris Apostolicis possessionem capere 33
constit. Iul. 3. incip. sanctus simus Felin. in c. ve-
niens sub num. 3. de accus. & ibi Can. Cald. conf.
13. de verb. signif. c. ad aures de excess. pral. c.
eam qui de præben. in 6. Garc. de benef. par. 4.
c. 2. à num. 46. usque ad finem, sub pœna in-
habilitatis ad illa de cætero obtinenda, &
restitu-

restitutionis fructuum: Paulus tertius constitutione quinta prohibuit provisum per sedem Apostolicam, ne audeant capere possessionem vigore monitorii Auditoris Camerae, vel aliorum quorumcumque iudicium cum inserta in monitorio, supplicatione vel ejus transumpto, sub eadem poena inhabilitatis ad beneficia in eisdem transumptis, & mandatis expressa, & restitutionis fructuum perceptorum: Achill. decis. 3. de constit. qui explicat d. constitutionem Iulij 3. Felin in c. veniens sub num. 3. de accus. & ibi Can. Bald. in l. humanum in fin. C. de legib. Felin. in c. eam te sub num. 3. de rescr. alias regulariter possessio capta vigore solius supplicationis, Put. decis. 223. li. 2. c. cum in nostris & ibi Pan. num. 6. per illum tex. de concess. prae. Sarn. in reg. de non jud. jux. for. suppl. quest. 5. Ferret. cons. 18. nu. 3. Caputaq. decis. 346. num. 5. par. 2. Mohed. decis. 9. ut lit. pend. & c. ac capta cum monitorio, & supplicatione monitorio non inserta, si quis ea spoliatur, est restituibilis, Achill. decis. 3. de constit. d. possideri §. ex contrario, vers. idem Trebatius ff. de acq. poss. quia adesse possessionis non requiritur expeditio litterarum, quod potest esse vera possessio sine titulo, licet non sit iusta. Pan. in c. cum nostris num. 8. de concess. prae. l. naturaliter §. nihil commune & l. permisceri ff. de acq. vel amit. poss. l. & an eadem §. fin. 34 ff. de except. rei judicari. Quando timor est de aliqua intrusione in beneficio reservato, confluevit Papa per breve supplicatione introclusa mandare, quod provisum apostolice de beneficio ponatur in possessionem per executores ante expeditionem bullarum, Staphyl. de litt. Apost. inform. brevis §. datur num. 3. & 4. late Lancell. de attr. par. 2 c. 4. de attent. lit. pend. à num. 394. usque ad numer. 448. Gonzal. super reg. de mens. & alter glos. 9. §. 1. annor. contr. nullit. & attent. in caus. benef. à num. 246. usque ad fin. quale breve de

Summa in Decretal.

capienda possessione duplici modo datur, vel nomine Camerae Apostolicae, vel ad favorem litterarum sub plumbo per provisum Apostolicum expeditarum, Gonzal. super reg. de mens. & alter §. 7. proem. num. 208. & seqq. Garc. de benef. par. 6. c. 3. in princ. per id causam, siue instantia non introducit, sed morte executivo procedi mandatur, & in executivis licet detur lis, non tamen instantia: Bald. in l. 2. numer. 5. C. de execut. rei jud. & ibi DD. Garc. de benef. par. 6. c. 3. in princ. nunquam conceditur provisum Apostolico in forma dignum, quia habet tantum jus ad beneficium, & non potest capere possessionem ante examinationem, approbationem, & collationem ordinarii, Paris. de resg. lib. 3. q. 1. num. 149. l. minus ff. de regul. jur. Dec. in l. qui actionem num. 6. & DD. ff. de reg. jur. sed provisum Apostolico in forma gratiosa, quia ejus persona in Curia fuit approbata, ac habet jus in re stante reservatione & cum ejus praesupposito, & reservatio plene probanda est ac aliter, quam per assertionem Papae, licet in constituto dicti brevis verificando expresse, & necessario inclusa non fuisset, Gonz. super reg. de mensib. & altern. gl. 9. §. 1. annor. contr. nullit. & attent. in caus. benef. num. 261. Lancell. de attent. par. 2. c. 4. de attent. lit. pend. & c. num. 442. Caput. decis. 77. & 79. par. 3. Greg. xv. decis. 53. Garc. de benef. par. 6. cap. 3. & §. 1. ejusd. cap. 3. per totum; ubi fuit breve, ejusque clausula explicat. datur aliquando cum clausula, amoto quolibet detentore, & intimato brevi, & si possessor appellaverit, tenetur executor assumere partes iudicis, Achill. decis. 6. super reg. de trien. num. 2. & 3. c. licet Episcopus hoc rit. in 6. Felin. in c. fin. num. 24. de praesumpt. gl. in l. à Divo Pio §. si super rebus in verb. fiat de re jud. quia dicta clausula, amoto & c. si non sumus in casu, in quo fuit lata sententia, aut in noto-

Dddd

riis,

riis, requirit ordinem iudiciarium, c. licet episcopus hoc tit. in 6. Panorm. in c. de catero num. 8. & ibi Felin. num. 9. de re iud. & Can. Bald. in rubr. de off. deleg. nu. 53. interdum cum clausula, citra vitium spoli, & attentatorum, Caputq. decis. 71. par. 1. & decis. 180. par. 3. Panorm. in c. inter quatuor num. 1. & ibi Canon. de major. & obed. Panorm. in c. cum olim num. 17. de re iud. Hipp. in l. de unoquoque num. 113. ff. de re iud. & tunc executor deputatus nullam exercet iurisdictionem, neque aliqua citatio est necessaria, quia nudum ministerium est sibi commissum, c. si. §. si. de off. deleg. etiam si in brevi sit clausula, constituto: nam sufficit post captā possessionem verificata esse in eo narrata; Rot. divers. decis. 696. par. 3. lib. 3. Bald. in l. non dubium, num. 13. ubi Magist. distinguit, vers. aut loquimur in literis gratia C. de legib. c. venerabilem §. objectioni vers. exercuit de elect. Innoc. in c. dudum. n. 3. & ibi Can. de presumpt. Dec. in l. certum num. 13. C. unde legit. & subiiciuntur varie exceptiones, non tamen à sede apostolica proviso, & breve non habet executionem paratam contra possessorem provisum à Cardinale legato, vel Nuncio potestatem legati habente, quia tales dicuntur provisi à sede apostolica: c. si abbatem, & ibi Gemin. num. 5. Franc. num. 4. de elect. in 6. Imol. in clem. quia contingit sub nu. 9. vers. juxta prædicta querit de relig. domib. & ibi Zab. in 8. qu. lita tamen §. geßisse ff. de admin. tut. c. mulieres de sent. excom. c. si ea 28. quest. 2. Rot. divers. decis. 206. num. 5. par. 1. item non tamen, à nobis proviso, quæ excludit provisiones Cardinalium legatorum, & nunciorum cum potestate Legati, non tamen prædecessorum Papæ: c. 2. & ibi not. de feud. c. si gratiose, & ibi gl. in verb. sua Io. Andr. & Can. de rescr. in 6. Gemin. & Franc. in d. c. si abbatem de elect. in 6. Insuper, non tamen à nobismetipsis proviso, quæ excludit provisiones prædecessorum

Papæ: l. 1. §. adipiscimur, & ibi Aret. & DD. ff. de acq. poss. Natt. conf. 163. num. 8. Bald. conf. 304. vol. 5. Ias. in l. filius familias. §. Divi num. 151. in 2. repet. ff. de leg. 1. Rot. Farin. decis. 201. n. 6. & 7. par. 2. Expulsus vigore huiusmodi brevis omnem amittit possessionem, Mohed. decis. 4. num. 4. & §. de rest. spol. l. qui universus §. item cum prator. ff. de acq. poss. Ias. in l. clam possidere §. qui ad nundinas num. 20. ff. de acq. poss. quam vigore dicti brevis acquirit provifus apostolicus; idem obtinet, si non sit capta possessio vigore brevis, si breve superveniat, quia mutat sibi causam possessionis, si hodie brevi utatur: l. si à Titio ff. de re vendic. & ibi Bart. & DD. Put. decis. 19. ut lit. pend. & c. Aliquando dicitur etiam lite pendente citra vitium spoli & c. Lancell. de attent. c. 4. de attent. lit. pend. & c. num. 394. & plurib. seqq. qui ampliat & limitat, quia si breve non habet clausulam, etiam lite pendente & c. possessio capta vigore talis brevis lite pendente, debet ex officio sequestrari, Caputq. decis. 70. par. 1. l. 2. C. ut lit. pend. auth. in medio litis non fieri sacras formas & c. per totam, et si contingat appellari, causa committitur parito brevi; quæ clausula tribuit iurisdictionem conditionaliter, ita ut nec iudex procedere, nec pars audiri possit, nisi prius facta paritione, & obstat cuicumque tertio venienti ad causam, etiam si ad ipsum non spectet paritio, l. à testatore ff. de cond. & demonstr. Gonzal super reg. de mens. & altern. gl. 9. §. 1. tit. annot. contra nullit. & attent. nu. 247. & seqq. & Greg. xv. decis. 36. Rot. Farin. decis. 68. par. 1. Interdum subijcitur arbitrio Rotæ, quod datur ad suspendendam, non retractandam executionem jam factam, Greg. 15. decis. 70. in princ. Gonzal super reg. de mensib. & altern. gl. 9. §. 1. tit. annot. contra nullit. & attent. n. 295. & seqq. & remittit aliquid de rigore juris, prout subijcta materia patitur, Greg. xv. dec. 361. nu. 2.

mi. 2. & ibi annot. estque ei parendum quoad
dimissionem possessionis, & restitutionem
fructuum, sed non quoad refusionem ex-
pensarum, Rot. Farin. decif. 319. part. 2. Garc.
de benef. par. 6. c. 3. §. 1. num. 112. & plurib. seqq.
Greg. xv. decif. 36. num. 4. & decif. 50. & pra-
ctica Rotæ est, quod petens procedi ad ulte-
riora liquidet ipse fructus, vel impetretur
commissio, ubi constaret de calumnia liqui-
dare negligentis, quæ præfigitur ordinario
terminus ad liquidandum, quo elapso pro-
cedatur in negotio principali, Card. Seraph.
decif. 655. Paris. conf. 45. num. 5. & 6. lib. 4.
Put. decif. 419. lib. 1. Rot. Farin. decif. 142. part.
35 2. Qualitates gratiæ ꝛ possunt probari per
testes, puta quod Papa fuit informatus, fecit
gratiam ex certa scientia, scivit eum, cui fe-
cit gratiam esse minorem, petitio sua primo
eadem die fuit lecta, & admissa per Papam,
c. duobus & ibi gl. in verbo si non appareat de re-
script. in 6. & ibi Can. Add. ad Rot. decif. 27. num.
8. de rescript. in nov. Felin. in c. ex diligenti nu. 4.
de Simon.

36 Bullæ, sive litteræ ꝛ dicuntur expeditæ,
quando sunt in plumbo, c. licet de crim. fals.
Sarn. in reg. de jur. quæst. non toll. quæst. 1. num.
9. vers. & tamen ulterius Rot. decif. 674. num. 1.
par. 1. div. Greg. xv. decif. 440. num. 5. præsu-
muntur debito tempore expeditæ, Sarnen. in
reg. de non jud. juxt. form. suppl. quæst. fin. Cas-
sai. decif. 3. super regul. Cancell. concurrenti-
bus duabus bullis ab eo, qui gratiam reten-
tionis habebat usque ad summam 600. duc-
cat: vel quod valorem possit habere pro ex-
presso, expeditis sub eadem data, in quarum
una valor habetur pro expresse, in altera
facta sit expressio 600. ducat: præsumitur
prius expedita, in qua habetur valor pro ex-
presso, Cresc. decif. 2. de præsumpt. l. quoties in
stipul. ff. de verb. oblig. l. semper in dubiis ff. de reg.
jur. l. quoties in actionibus l. cum in test. ff. de

reb. dub. ac fundans se in tempore anteriori,
vel posteriori, tenetur illud probare, l. qui
jurasse, §. si Pater, & ibi gloss. in verbo acquisisti
& DD. ff. de iurejur. l. eum actum, & ibi gloss.
fin. & DD. ff. de neg. gest. l. non solum §. sed ut
probari, & ibi Barr. num. 2. ff. de nou. op. nunc. c.
venerabilis §. fin. & ibi gloss. pen. & Can. de sent.
excomm. in 6. Rot. divers. decif. 674. num. 2. &
seqq. parte 1. Panormit. in cap. constitutus num.
2. & 3. de rescriptis. Habent litteræ apo-
stolicæ ꝛ paratam executionem prout te-
stamenta, ubi nō ad est legitimus contradi-
ctor, Greg. 15. decif. 221. dicens capitulum non
esse legitimum contradicteorem, & ibi annot. et-
iam si ex adverso objiciatur, quod non con-
cordent cum supplicatione, Caput. decif. 80.
parte 1. & decif. 174. part. 2. Barr. in l. 1. §. &
parvi refert. num. 4. ff. quod vi, aut clam. & in
remedio adipiscendæ possessionis intent-
to proceditur executive, ad inst. l. fin. C. de e-
dict. D. Adr. toll. c. accedens, & ibi gloss. in verbo
publice & Can. de accus. Pan. in c. pastoralis num.
14. in fin. de caus. possess. & propr. Ioannes Fab. in
§. sequens num. 12. inst. de interd. Bald. in l. 2.
num. 65. C. de servit. & aq. Pan. in c. constitutus el.
2. num. 15. & ibi Franc. & Can. de appell. Greg.
18. decif. 335. num. 15. & seqq. verificatis nar-
ratis per impetrantem, c. quia circa, & ibi
Pan. num. 3. & 4. de consang. & affin. c. 2. &
ibi Ripa num. 29. de rescript. c. super literis eod.
Cas. decif. 12. num. 4. de probat. quia omnis
subreptio in gratiosis vitiat ipso iure, Clem.
1. hoc tit. & ibi Can. in verb. velut subreptitia
nullius est penitus momentis. si motu eod. in 6. Fe-
lin. in c. ad audiendam num. 22. plures cumu-
lans de rescript. ubi ampliat, & limitat. Caput.
dec. 49. part. 2. Quæ regula ꝛ fallit primo,
quando defectus apparet ex lectura bulla-
rum, arg. l. fin. ibi sine omni vituperatione C. de
edict. D. Adr. toll. Achill. decif. 18. de probat.
Franc. Marc. q. 164. par. 2. Secundo quando
Dddd 2 datur

datur concursus similium gratiarum habentium eandem datam, gloss. in d. l. fin. in verb. missus est, & ibi DD. C. de ed. div. Adr. toll. l. 1. & ibi gloss. in verb. veteres, & Doct. ff. de ben. poss. sec. tab. & ibi Bart. §. 1. dat. res limitatio- nes, Mohed. decis. 13. ut lit. pend. & c. Caput. de- cis. 329. num. 2. par. 1. Tercio quando ex ver- bis bullæ apparet de conditione, verbi gra- tia, sub beneplacito sedis Apostolicæ, quæ prius est verificanda, c. super eo de cond. appos. & c. Mohed. dec. 35. de renunc. vers. fuit resolu- tum. Quarto quando Rota succedit in lo- cum executoris, quæ non solet immittere nisi omnibus verificatis, Card. Seraph. decis. 85. num. 2. Clem. auditor, & ibi Zab. num. 6. dicens, Stylum Curie esse attendendum, & ibi Can. de rescript. Fallit quinto quando op- ponitur falsitas vel mendacium in substan- tialibus, & per partem narratis, aut alia al- legatur legitima causa, c. si quando, & ibi Fe- lin. num. 1. 2. & seq. Anchar. num. 1. & Can. de rescript. sed rejiciuntur exceptiones, quæ contra personam executoris, aut illius, cui est providendum, opponuntur, & aliæ si- milis, quæ extrinsecus obijciuntur, Innoc. in c. de catero sub num. 2. vers. item est & alia executio de re jud. & ibi Can. ac causa appel- lationis ab executoribus interposita, quæ non operatur effectum suspensivum, com- mittitur, cum clausula sine retardatione executionis litterarum Apostolicarum, per quam censetur reservata executio ju- dici à quo, & executori, quatenus de jure sit locus executioni, & executio ri- te, & recte fiat, alias iudex appella- tionis potest per viam attentati, & per viam manutentionis revocare executionem fa- ctam à iudice à quo, & executore, l. 4. §. con- demnatum ff. de re jud. l. non putavit §. non qua- vi ff. de bon. poss. cont. tab. l. filium §. si quis ff. de- leg. præs. l. si in l. causas num. 7. & 8. C. de tran-

sact. & ibi DD. Cresc. decis. 1. de rescript. Gare. de benef. par. 1. cap. 5. §. 4. num. 573. & seqq. Gonz. super reg. de mens. & alt. gloss. 9. §. 1. tit. annot. cont. null. & attent. numer. 220. & seq. Greg. 15. decis. 91. numer. 10. & 11. & ibi la- te annot. Capitulum quod ntitur provi- sum à possessione vigore statuti repellere, debet probare in repulso deesse qualitates requisitas à statuto, quia provisus habet fundatam intentionem in bullis, Rot. divers. dec. 176. num. 1. & 5. par. 1. Greg. xv. dec. 455. & an expensæ litis desumi debeant ex massa capitulari, vide gloss. primam, & Pan. in c. cum inter el. 3. sub num. 6. vers. & nota bene, gloss. & Can. de elect. c. ut praterita, de elect. Greg. xv. decis. 263. & ibi annot. c. cum pro causa, & ibi Can. de elect. Quod si iniuste canonico fuit negata possessio, debet haberi pro ad- missio ad effectum gaudendi prærogativis, & emolumentis aliorum canonicorum, l. si cum ipsa ff. de excus. tur. l. intra utile & ibi Bald. in 2. not. & DD. ff. de minor. 25. an. Gonz. super reg. de mens. & alter. §. 3. procm. num. 23. & 38. & seqq. Greg. 15. decis. 341. & ibi annot. Collatio facta per episcopum probatur, 38 per litteras episcopi sigillo sigillatas sine ta- bellione, & testibus, est enim authenticum sigillum, c. 2. & ibi gloss. fin. c. cum dilectus de fid. instr. c. post cessionem de probat. dictum est supra titul. de fid. instr. Rot. decis. 16. de prob. in antiq. & decis. 1. eod. in nov. in princ. c. si canonici de off. ord. in 6. & ibi gl. & DD. inferiorum quo- que collatorum provisiones probantur per litteras eorum sigillo munitas: c. post cessionem, & ibi gloss. 1. in fin. de probat. Archid. in c. si à subdelegati de off. deleg. in 6. in princ. sed ex Stylo per Rotæ fidem contra Apostolicos im- petrantes non faciunt, absque Notarii, & te- stium subscriptione, Rot. decis. 17. de probat. in antiq. & d. dec. 1. num. 2. eod. in nov. c. pla- cuit 6. quest. 2. in rubr. & nigr. C. ne quis in sua caus.

caus. jud. vel ius sibi dicat. c. si testes §. nullus 4. q. 2. & 3. Franc. Aret. in c. post cessionem nu. 46. & seq. de probat. idem obtinet in quocumq; alio collatore etiam Cardinalatus honore fulgente, Achil. dec. 8. de probat. attestans de extensione Rota c. quod super his de fid. instr. ac nuncio Apostolico, Rot. dec. 10. de probat. in nov. attestans de stylo Curia: in rub. & nig. C. ne quis in sua caus. jud. ac etiam legato à latere, Achil. decif. 7. de prob. attestans de extensione Rota, c. si testes §. item nullus 4. q. 3. & ibi post gl. Can. late Garc. de benef. par. 8. c. 4. num. xj. & seqq. & num. 28. & seqq. Gonz. super reg. de mens. & altern. §. 3. proem. num. 147. ubi ampliat sex modis, & limitat quinque modis. & nu. 52. & seqq. Ratio Styli est præsumpta fraus, & calumnia non solum in antidatione, sed etiam in clausulis per quas auferri posset beneficium proviso Apostolico, Achil. d. decif. 7. Rot. d. decif. 1. & 10. de probat. in nov. Rip. in l. admonendi num. 141. de iurejur. Cravet. conf. 171. num. 7. Franc. Aret. in d. c. post cessionem num. 9. in fin. & ibi Can. post gloss. de prob. Excluditur dicta præsumptio calumniæ per aliam provisionem eiusdem diei subscriptam à Notario, & testibus, Mohed. decif. 2. de off. deleg. l. si quis ex argentariis §. si initium, & ibi Bald. notat, & DD. ff. de eden. l. cum pater §. cum imperfecta ff. deleg. 2. quia plures collationes sub eadem data ab eodem collatore uni fieri possunt de eodem beneficio, & una corroboratur, & declaratur per aliam, ac clausulas in ea positas, Rot. dec. 59. in fin. & dec. 63. de rescript. in antiq. dictum est supra hoc tit. in princ. l. habebat ff. de instit. act. l. Aurelius §. fin. ff. de lib. legat. Præterea cessat timor antidationis, si post primas litteras provisionis, ille cui erat provisum, resignasset, & de consensu resignantis constet per duos testes, Achil. d. decif. 8. in fin. l. cum post ff. de iur. dot. Bald. in l. multum interest num. 5. in fin. &

num. 6. C. si quis alteri & c. ac quando provisus ab Ordinario fatetur provisionem Apostolicam esse anteriorem, sed dicit invalidam ex eo, quod cum Papa Ordinario indultum concessisset, sibi manus ligavit, tunc enim cum conferre beneficia spectaret ad ordinarium, creditur eius litteris cum solo eius sigillo, Navar. conf. 1. de fid. instr. Milis in repert. vers. litteris episcopi Garc. de benef. par. 8. c. 4. num. 24. & seqq. Collator t qui 40
scilicet alicui ignoranti confert beneficiū, quod de iure non potuit assignare, tenetur beneficio evicto, ei aliud consimile conferre, c. inter cetera hoc tit. & ibi gl. fin. Panor. n. 9. & DD. c. presentium 7. q. 1. & ibi gloss. fin. & Can. ne beneficium illi fraudulenter vilus sit assignasse: l. Arist. §. fin. ff. de donat. si uterque aut is, cui beneficium collatum est, sciuit beneficium esse alienum, nulla competit ei actio, quia contrahens mala fide non habet regressum ad evictionem, §. loca Instit. de empt. & vend. c. de iure & ibi gloss. fin. de iurepatr. Indigno t conferens ignoranter 41
quando indignitas non privat ipso iure, non potest procedere ad secundam collationem, nisi prius reprobetur prima, sub pœna privationis facultatis conferendi prima vice: c. inter dilectos de excess. prat. & ibi Pan. & Can. si prima est nulla ipso iure, is qui eam fecit, se cure potest procedere ad secundam, nisi prima confirmata fuerit, aut aliud intervenierit, quod vicem obtineat confirmationis, ut investitura beneficii, inductio in possessionem, Host. in d. c. inter dilectos sub n. 13. in verb. præcesserit, & num. 14. Anchar. nu. 13. & Can. quia iuste possidet, qui auctoritate superioris possidet: l. iuste ff. de acquir. pos. cum vulgar. scilicet indigno conferens ipso iure privatur potestate conferendi illa vice, & ideo secundo conferre non potest, c. cum in cunctis §. fin. c. cum Vintoniensis cap.

scriptum in fin. de elect. c. licet c. fin. de suppl. negl. prel.

Ea, de quibus fieri debet mentio in litteris ad beneficia, post Rip. in c. ad aures à num. 12. usque ad n. 34. de rescript. omissis generalibus, traditis in tit. de rescript. paucis & sigillatim attingam.

4² Valor fructuum + annuus beneficii obtenti, aut impetrandi, de jure communi non est exprimendus, gloss. in clem. 1. in verb. vel alteri hoc titul. & ibi Can. c. ad aures, & ibi Pan. nor. sub num. 4. vers. de quantitate, & Felin. sub num. 4. vers. 1. conclusio de rescript. quia beneficium debet principaliter conferri propter spiritualia, ideo expressio talis valoris non vitiat impetrationem factam ab ordinario, arg. clem. 2. de off. ord. Felin. in d. c. ad aures n. 15. quia non solent, quæ abundant, vitare: l. non solent ff. de regul. jur. l. usuras l. placuit ff. de usur. tum quia Ordinarii naturales, & Originarii, ut Episcopus, & Archiepiscopus & c. Put. dec. 293. lib. 1. sub num. 2. Zab. in clem. 2. de off. ord. sub numer. 13. vers. & per hoc habes singulariter notare, semper videntur providere motu proprio, & ipsi provident ecclesiis, gl. in c. fin. in verb. mentio de off. leg. in 6. Zab. in d. clem. 2. num. 13. de off. ord. c. si postquam h. tit. in 6. & ibi Canon. Rebuff. super concord. in for. mand. apost. in 29. effectu, vers. imo ista clausula magis convenit ordinariis, Per regulam 54. Cancellariæ valor est exprimendus in impetrationibus, quæ fiunt tam à summo Pontifice, ac etiam in gratiis, quæ ab eo motu proprio emanare contigerit, quæ à legato sedis apostolicæ, late Rot. divers. decis. 206. par. 1. Cresc. decis. 10. de rescript. Franc. in c. fin. in ult. not. de off. leg. in 6. Vital. in clem. 2. nu. 20. & 21. de off. ordin. post gl. in verb. facta, quorumcunque beneficiorum tam obtentorum, quam eorum, de quibus impetrantibus provisum fuerit, vel concessum, aut

mandatum provideri, alioquin gratiæ sunt nullæ, etiam si beneficium sit minoris valoris, quam sit dictum: Felin. in c. ad aures nu. 13. vers. decima conclusio de rescript. & ibi DD. Anchar. in clem. unic. vers. quinto oppono de concess. prab. & ibi Canon. Ratio est, quia Papa eiusque legatus provident personis, & expressio veri valoris posset eos reddere difficiliiores ad concedendum, cum administratio temporalium juxta qualitatem personarum sit concedenda: Pan. in d. c. ad aures sub num. 4. & ibi Can. Cap. Tholos. qu. 436. altera ratio est, ut excludatur fraus, quæ fieri posset circa solutionem annatæ, Sarnen. in præf. reg. de exprim. val. ben. nu. 3. Cresc. decis. 10. de rescript. Limita primo, quia non habet locum in obtentis beneficiis, quæ impetrantes juxta ipsorum oblationes, aut alias dimittere tenentur, Rot. dec. 20. hoc tit. in nov. Felin. in c. ad aures num. 10. & ibi Canon. de rescript. Secundo in impetrationibus administrationum Capellaniarum, id est, certorum fructuum relictorum, pro dicendis missis, etiam si id quod superest convertatur in utilitatem dictorum administratorum; aut hospitalium (nisi solvant annatam) Rot. divers. dec. 182. par. 1. & dec. 264. par. 2. Felin. in c. ad aures in fin. & in c. in nostram. 10. in 1. coroll. de rescript. Sarn. in reg. de val. expr. q. 4. Extravag. postulasti vers. porro hoc tit. in commun. monasteriorum monialium, Sarn. in præf. reg. de exprim. Val. benef. num. 5. canonizatuum, quorum annuus valor exprimitur ad viginti quatuor ducatos, quia eorum redditus consistunt in distributionibus quotidianis, quæ solvuntur ratione certi ministerii personalis, c. licet h. r. c. unico de cler. non resid. in 6. & ibi Canon. c. fin. 8. in illis vero de concess. prab. in 6. & de eis non solvitur annata, sed applicantur ecclesiæ, aut dantur defervientibus pro absentibus, Cassad. decis. 6. n. 6. hoc

hoc tit. dictum est supra in tit. de cler. non resid. in eccl. & c. Felin. in c. ad aures in 13. conclus. & ibi Can. de rescript. Dicta regula de valore inficit gratiam, non à die factæ impetrationis, sed à die quo litteræ fuerunt male expeditæ, & non antea, stante clausula solita augendi, & minuendi, quæ est facultativa, & reddit gratiam conditionalem, Mandos. de sign. grat. tit. provisiones vers. Melchior & vers. segg. Rot. divers. decis. 417. & 418 par. 1. Put. decis. 94. lib. 3. sed dicta regula non inducit vacationem beneficii, aut eius reservationem, aut aliquam manuum appositionem, Rot. divers. decis. 419. par. 1. Panor. in c. inter dilectos num. 10. de excess. pralat. nec inhabilitat personam ad beneficium, cuius falsum valorem expressit, per gratiam novæ provisionis, aut aliam similem, in qua narratur vitium primæ gratiæ, sed non poterit illud obtinere, vigore clausularum positarum in prima gratia continente falsam expressionem valoris, super quibus secundas litteras expedit, quia secundæ literæ dependent à primis, & hæc gratia, quæ sumpta est ex ventre primæ, est vitiosa sicut prima, Rot. divers. decis. 441. part. 3. lib. 3. Gonzal. in reg. de mens. & altern. gloss. 15. §. 2. n. 77. & seq. Valor beneficiorum consistit in fructibus, l. sed & si quid ff. de evict. l. pretia rerum in princ. & §. nonnullam ff. ad l. falcid. & ibi DD. c. si pluribus & ibi post glo. in verb. maioris & Franc. & Can. hoc tit. in 6. deductis expensis pro eorum recollectione factis, l. fructus ff. sol. matr. & ibi Bart. & DD. Felin. in cap. ad nostram il. 1. post gloss. 1. num. 3. & 4. de iurejur. plures cumulans, & Can. qui in portatis & libere, & in absentia à loco de tempore provisionis, Felin. in c. ad aures num. 17. & ibi Rip. numer. 27. & segg. & Can. de rescript. Idem in c. eam te num. 22. de rescript. Oldr. cons. 58. Caput. decis. 330. part. 3. l. pretia rerum §. fin. ff. ad leg. falcid.

c. cum causa de testib. percipiuntur, Put. decis. 455. lib. 2. num. 2. & 3. Staphyl. de litt. grat. tit. de form. expec. §. nova forma num. 44. & segg. Oldr. cons. 118. ex virtute gratiæ c. licet hoc tit. c. fin. §. in illis de concess. prab. in 6. non secundum monetam consuetam, & currentem in loco beneficii, sed in Curia, id est, quoad valorem monetæ attenditur quanti ducatus de Camera valet in curia, non quanti valerent illi redditus translati ad curiam, quia non deducuntur cambia, ut voluit gloss. in clem. 2. in verb. consuetam, de decim. & c. Put. decis. 210. lib. 3. Achill. dec. 1. super reg. de valor. expr. Casar dec. 7. num. 5. & segg. hoc tit. Oldr. cons. 168. Felin. in cap. ad aures sub xj. conclus. circa fin. de rescript. & ibi Can. c. licet hoc tit. ibi, proventus suos, Infertur, quod non computantur in valore distributiones quotidianæ, Anch. in clem. 1. num. 39. & segg. de concess. prab. Cassad. decis. 6. num. 5. hoc tit. Rot. decis. 8. eod. in nov. & decis. 39. eod. in antiq. Greg. xv. decis. 540. fructus quos lucrantur residentes in civitate, tertia pars fructuum, quæ per statutum, vel consuetudinem tollitur absentibus, quia non debetur absentibus in portatis, & libere, Put. d. decis. 455. in fin. iuribus proxime allegatis, licet computetur in valore, quoad facultates conferendi concessas nunciis, & nominationes universitatum, Rebuff. in prax. libr. 1. in 3. part. sig. verb. necnon verus valor num. 7. in fin. & latius in tract. nominat. q. 9. n. 32. & 33. Greg. 15. decis. 540. num. 4. ac uniones, c. exposuisti hoc tit. Felin. in c. ad aures num. 16. de rescript. & dispensationes, Rebuff. in prax. libr. 1. in 3. part. sig. in verb. necnon verus valor numer. 7. plures citans, cap. postulasti de rescr. & ibi post gl. DD. quia est de corpore beneficii, licet per accidens absentibus tollatur, Cas. decis. 7. & decis. 9. hoc tit. repetit. in 1. part. divers. decis. 335. & 402. Extravag. postulasti vers.

vers. ceterum hoc tit. in communib. anniverſaria ſive ſint voluntaria, ſive ab invito exigi poſſint, *Anch. in clem. 1. num. 4. in fin. de conceſſ. præb. & incerta, c. quoniam de vit. & honeſt. cler. Anch. in d. clem. 1. num. 4. 2. de conceſſ. præb. Fel. in c. ad aures numer. 14. tertia decima conſuſio & c. verſ. procedit iſta conſuſio etiam in mortuariis & c. de reſcript. Hinc ex generali conſuetudine, & ſtylo Curie fructus canonici annui exprimuntur ad viginti quatuor ducatos, *Gomeſ. in reg. de val. exprim. quaſt. 8. verſ. nec obſtat, quod fructus canonici ſint expreſſi Put. deciſ. 455. lib. 2. Præterea deducuntur ex valore expenſæ pro uno clerico in parochiali eccleſia, c. ut quiſque, de vit. & honeſt. cleric. ſalaria cæterorum miniſtrorum, ubi eſſent neceſſarii duo clerici, vel tres, vel ulteriores preſbyteri ultra reſtorem, *Caffad. deciſ. 19. hoc tit. l. ſubſignatum §. bonaſſ. de verb. ſign. l. mulier ff. de iur. dot. gl. fin. & ibi DD. in l. non amplius ff. de leg. 1. omnes expenſæ, quæ ſunt in colligendis fructibus, *Bald. in l. 1. ſub num. 8. verſ. pone C. de fruct. & lit. expen. Paul. de Caſtr. in l. non amplius per illum tex. & ibi add. ff. deleg. 1. Mandos. in reg. 22. de union. & union. conſir. q. 5. omnia oneraperpetua, & penſiones perpetuæ, l. fructus eos ff. ſe l. matr. l. fundi Trebatiani ff. de uſ. & uſufr. leg. Felin. in d. c. ad aures verſ. duodecima conſuſio Caput deciſ. 311. num. 3. par. 2. & deciſ. 328. part. 3. ſed non penſiones temporales, *Put. deciſ. 201. lib. 3. Belenc. poſt Ioan. Andr. de carit. ſubſid. q. 37. in fin. reprobatâ opinionem ſig. de penſion. q. 89. neque ſalarium Vicarii, per quem rector deſeruit, c. extirpanda §. qui vero hoc titul.*****

44 Probatio valoris ꝑ incumbit impetranti, etiam ſi non negetur, *Rot. deciſ. 20. in princ. hoc tit. in novis. quia eſt pars gratiæ, Felin. in d. c. ad aures verſ. 3. conſuſio, Rot. deciſ. 6. hoc tit. in antiq. Caffad. deciſ. 20. num. 4. ſuper reg. Can-*

cell. de eodem anno factæ impetrationis, *Caf. deciſ. 4. num. 3. de re iud. Caput. deciſ. 330. part. 3. l. cum actum, & ibi gl. fin. ff. de neg. geſt. l. matrem C. de probat. Clement. fin. & ibi gloſſa in verbo creatum de reſcript. Felin. d. c. ad aures num. 17. Oldrad. conſ. 58. & Conſ. 168. quod ea quæ ſunt mutabilia curſu temporis, non præſumuntur eſſe in eodem ſtatu, l. pretia §. fin. ff. ad leg. Falcid. Secundum ſtylum Rotæ adhibetur diſtinctio iuri communi conformis, an fuerit expreſſus per modum affirmativum, ſive aſcenſum, l. 1. C. arb. tut. Auth. de juram. à mor. præſt. coll. 5. l. cum furti ff. de in litem iur. l. aſſeveratio C. de non numer. pecun. an per modum negativum, vel non exceſſum, d. l. aſſeveratio, & ibi gl. pen. & DD. Laſtor C. de probat. l. cum in lege ff. de probat. Pan. in cap. ad aures ſub num. 4. verſ. hodie ita communiter de reſcript. nam valor gratiæ narratus per non exceſſum non iuſtificatur per teſtes depoſcentes per aſcenſum, quia ſtat ſimul, quod valor aſcendat ad ſummam expreſſam, & nihilominus non ſit verum, quod non excedat, *Iaſ. in l. ſi conſtante num. 121. & numer. 128. in fin. & 133. & ſeq. ff. ſolut. matr. Greg. 15. deciſ. 147. Rot. Farin. deciſ. 186. part. 1. & deciſ. 443. numer. 1. part. 2. Greg. 15. deciſ. 13. numer. 5. & deciſ. 147. & probatur per quinque annos ante, per quinque annos poſt impetrationem computato anno fertili cum ſterili, *Sarnen. in reg. de val. expr. quaſt. fin. d. l. pretia §. fin. & ibi Bar. & DD. in l. falcidia 4. §. fin. ff. ad leg. Falcid. Quem limita primo, quando poſt vacationem non datur quinquennium, quia tunc ſufficit probare de decem annis ante, computato anno fertili cum ſterili, & oneribus deductis communi æſtimatione valuiſſet tantum in portatis, *Achill. deciſ. 24. de probat. Rota diverſ. deciſ. 189. num. 4. part. 1. l. pretiarum ff. ad l. Falcid. & oportet quod teſtis reddat rationem****

tionem sui testimonii, etiam si non interro-
getur, alias non valebit dictum suum, quia
valor non percipitur sensu corporeo, *Panor.*
in c. cum causa sub. nu. 3. de testib. Cassad. decis.
19. n. 3. super reg. Cancell. Secundolimita,
quando adest aliquod augmentum extin-
secum, quia tunc sufficit, quod tempore
vacationis probetur, *l. sed et si quid ff. de evict.*
Acbill. d. decis. 24. in fin. de prob. Felin. in c. eam re
num. 22. de rescript. Limita tertio, quia Rotæ
stylus antiquus est, ut expressio valoris mi-
nor sexta parte quam debuerat, facta, vali-
da habeatur, nec regulæ de valore sit locus,
quando Camera læditur solum in sexta par-
te, quia sexta pars dicitur parva quantitas,
Mandos. de sign. grat. tit. provisiones vers. Rota
stylus. & vers. seq. Bart. in l. si societatem §. arbi-
trorum num. 25. ff. profoc. Valoris probatio †
abique oneribus est insufficiens, c. præsentis de
off. ord. in 6. Rot. decis. 60. de concess. prob. in an-
tiqu. & divers. decis. 381. in fin. part. 1. rejecta o-
pinione Ripæ in l. i. §. si hæres num. 29. ff. ad Tre-
bell. Caput. decis. 328. num. 1. part. 3. nisi quod
dictum testis deponentis de certo valore
annuo ecclesiæ parochialis intelligitur de-
ductis oneribus, quæ de iure cõmuni com-
petunt parochio, ut lampadis, & aliorum, &
si dicat se nescire onera, intelligitur præter
ista, Rot. divers. decis. 293. sub num. 2. & 3. par. 1.
c. ut quisque de vit. & honest. cleric. c. cum sicut,
& ibi gl. 1. & Can. de consecrat. eccl. vel altar. c.
2. de suppl. neglig. præl. c. de Monachis hoc tit. Fe-
lin. in c. ad nostram num. 3. & 4. de iure iur. Fe-
lin. in c. ad aures num. 12. concl. & c. causam qua
de rescript. num. 7. per attendamenta, si velo-
cationis valor non probatur, quia potue-
runt fieri ex affectu, Ruin. cons. 35. num. 36.
vol. 1. per not. à Bari. & DD. in l. 2. c. de rescind.
vend. Rot. Farin. decis. 186. nu. 4. & decis. 742.
num. 4. parte 2. Ferret. cons. 354. n. 16. Quoad
45 effectum justificationis gratiæ, † sufficit se-
Summa in Decretal.

nij plena probatio valoris, *Rot. divers. decis.*
436. num. 1. parte 1. & decis. 46. num. 5. part. 2.
Mohed. decis. 3. de test. Cas. decis. 3. num. 7. de
probat. Rip. in l. si constanter num. 17. per uni-
cum testem, Cas. decis. 2. num. 1. de except. To-
aunes Andreas in c. exceptionis de litiscont. & ibi
Can. & in c. infamibus de reg. iur. in 6. per pu-
blicam vocem & famam, Rot. div. decis. 293.
part. 3. Bart. in l. minore §. plurium num. 30. ff.
de quæst. Franc. in c. dilecti 1. num. 6. & seqq. de
appell. Caput. decis. 277. num. 7. par. 1. Put. de-
cis. 26. lib. 1. Sicut etiam summaria sufficit
probatio, per famam, aut reputationem,
magisterii, presbyteratus, & aliarum quali-
tatum expressarum, Menoch. remed. ult. adi-
pisc. num. 44. Bellam. decis. 113. & seq. Ferret.
cons. 15. num. 3. & seqq. Caput. decis. 277. part.
1. Rota decis. 14. de probat. in antiquior. Greg. 15.
decis. 35. & ita intelligenda sunt notata, per
Franc. post Ioan. Andr. in c. 1. n. 17. & Can. deli-
tiscont. in 6. Panorm. in c. dudum num. 6. 7. & 8.
& Can. de præsumpt. Ratio stylus est, quod bul-
læ apostolicæ habent executionem paratam
instar instrumentorum, & l. fin. c. de edict.
Div. Adr. toll. implorato officio iudicis, Bald.
in l. 2. nu. 65. c. de servit. & aq. Fab. in §. sequens
num. 1. instit. de interd. c. accedens §. 1. de accus.
Panorm. in cap. pastoralis num. 14. vers. & scias
de caus. possess. & prop. cap. constitutis et. 2.
§. pen. & fin. de appell. & ibi Pan. sub num. 14. &
15. Franc. & Can. communiter Late Menoch. re-
medio ult. adipisc. à num. 34. usque ad fin. circa
valorem obrentorum sufficit talis qualis
probatio, Card. Seraph. decis. 962. & decis.
1192. num. 2. Greg. 15. decis. 13. 78. 89. & decis.
490. valor † vere & concludenter probari †
debet, quando est expressus per modum
conditionis, videlicet quatenus talis valoris
existat, l. Lucius ff. de cond. & demonst. & ibi
Bart. Dec. in rub. decretal. de probat. numer. 153.
& seqq. Rot. divers. decis. 381. numer. 1. part. 1.
Eccc vel

vel affirmative fuerit expressus, l. asseveratio, & ibi DD. C. de non num. pecun. Rot. Farin. decis. 444. parte 1. aut habeat directo probationem contrariam, videlicet attestationem ordinarii in collatione alteri facta, Rot. decis. 381. num. 7. part. 1. divers. c. eanascitur & ibi gl. in verbo debet, de his qua sunt à prel. Felin. in c. post cessionem num. 15. de probat. & ibi Can. aut possessor est amovendus à sua possessione, Rota decis. 381. circa fin. Put. decis. 21. in fin. l. 1. c. licet Episcopus, & ibi post gl. in verbo te non vocato Can. hoc tit. in 6. Ioannes Andreas in c. cum nostris sub num. 16. de concess. prob. c. olim, & ibi Can. de rescript. Sive ex adverso impugnatur valor per impetrantem expressus de excessu, Clem. constitutionem, & ibi gl. in verbo opponentis, & Zab. in 8. quest. & Can. de elect. Caput decis. 280. parte 2. per l. final. C. de probat. Excusant à mala fructuum expressione, hæc tria, arrendamenta præcedentia, impetrationes prædecessorum, & publica fama, quod beneficium tantum valeat, Put. decis. 134. libro 1. Cassad. super reg. Cancell. decis. 19. & 20. n. 5. Sarnen. in reg. de val. exprim. quest. xi. item valor expressus iuxta taxam Camerae, Sarn. in reg. de val. expr. quest. 10. Cass. super reg. Cancell. dec. 19. ac expressio valoris ad taxationem decimarum, etiam si ad duplum valoris expressi ascenderet beneficium, Achill. decis. 2. super reg. Cancell. de val. Staphyl. de lit. grat. in 9. for. expect. in fin. l. fin. C. de alluvion. & c. c. cum. M. de const. Præterea potest justificari ex deductis, vel deducendis in secunda instantia, quando in prima instantia non fuit sufficienter probatus, Caput. decis. 332. par. 3. l. eos qui 1. §. si quid autem, & l. in asserendis C. de appell. præterquam in justificatione censurarum, Cas. decis. 8. h. tit. in fin. Panorm. in c. prudentiam n. 6. de off. de leg.

48 Possessionis filicitate præcedentis, sive intrusionis debet fieri mentio, Felin. in c. postu-

lasti n. 14. & seq. & in c. in nostram 2. coroll. de refer. l. auctoritatem C. unde vi. l. 2. & ibi gloss. in verbo professio & DD. C. de fund. salt. rei dom. l. 11. ac fructuum male perceptorum, c. dudum el. 2. in prin. vers. unde cum in eodem de elect. & ibi Panorm. n. 19. & Can. Host. in c. postulasti sub n. 12. vers. sed et si quis semel de resc. late Gar. de benef. par. 11. c. 10. §. 3. a. n. 224. usque ad fin. etiam modicorum, arg. c. si proponente de resc. c. si motu proprio h. in 6. & ibi not. per DD. Bart. in l. si propriarius n. 2. ff. de damn. infect. dicitur infra h. 1. vers. nova provisio intrusus in beneficio dicitur ille, qui obtrinet illud sine auctoritate ejus, ad quem de jure spectat collatio, Pan. in c. quia diversitatem in 2. not. de concess. prob. cap. ex frequentibus de instit. in Gem. in c. propter num. 4. ponens sex modos intrusionis 19. dist. Felin. in c. veniens. ponens octo modos in 2. not. de accus. & c. Rebuff. in add. in reg. Cancell. de subrog. collig. in verbo dummodo presatus colligens inhabilitatus dumtaxat ad illud beneficium, cui se intrusit, & non ad alia beneficia, Rebuff. in add. in reg. Cancell. de subrog. collig. in verbo dummodo presatus colligens in fin. plures citans. intrusio vero laicalis inhabilitat consentientem electioni de se factæ per abusum sæcularis potestatis non solum ad illam, dignitatem, sed etiam ad aliquam dignitatem, c. quisquis de elect. c. si quis deinceps 16. quest. 7. Felin. in c. postulasti sub n. 16. de rescript. sed non inhabilitat ad canonicatum, ecclesiam curatam, aut alia minora beneficia, Pan. in c. quisquis numer. 2. & 3. de elect. & ibi Canon. Item intrusus est, qui primum incompatible retinet post adeptam pacificam possessionem secundi incompatible, c. dudum el. 2. in prin. vers. in suo quoque ibi nullatenus per tenebat. Panorm. in 6. not. Butr. num. 13. & Can. de elect. quia dictio nullatenus importat nullitatem actus ipsi jure, gloss. in auth. si qua mulier, & ibi DD. C. ad

C. ad Vellejanum habet vim decreti irritantis, Clem. 1. & ibi gloss. & Can. de seq. poss. & fruct. l. scrientarios, & ibi post gloss. las. num. 9. C. de milit. test. & operatur etiam respectu fructuum, Auth. de incest. nupt. in princ. & ibi gloss. in verbo imminere, & DD. Tiraq. in l. si unquam in verbo revertatur num. 268. & plurib. seqq. C. de reu. donat. d. c. dudum el. 2. in princ. vers. & retinendo Pan. ibi in 5. not. Rot. decis. 24. par. 2. divers.

49 Qualitatum beneficiorum, & quæ impetrantur, mentio non est necessaria in impetratione, quæ fit ab episcopo, quia ipse præsumitur scire, Felin. in c. in nostram 29. coroll. de rescript. in collatione, quæ fit à Capitulo, debet fieri mentio de cura, alias collatio est nulla, Putens decis. 44. hoc tit. arg. c. annis singulis 18. dist. c. Episcopum 10. quest. 1. c. Patriarcha sess. 24. ac de cæteris qualitatibus, quia in illo cessat præsumptio scientiæ, cum ad illud non spectet visitatio: idem obtinere puto in cæteris inferioribus collatoribus: In impetrationibus quæ fiunt à Papa, vel ejus legatis, Rot. divers. decis. 206. par. 1. Clem. 2. de off. ord. & ibi Zab. num. 10. & 13. & Can. communiter. debet impetrans facere mentionem de omni qualitate notabili obtinendorum, nisi tale sit beneficium, quod de jure communi haberet illas qualitates, ut Archidiaconatus, c. ad hæc de off. Archid. Rot. decis. 13. hoc tit. in antiquioribus Rot. decis. 37. de rescript. in antiquiorib. cura, Felin. in c. in nostram coroll. 10. de rescript. Clem. 1. de præb. Dec. in c. ad aures num. 4. Rip. num. 19. de rescr. Rot. decis. 1. num. 3. de off. archid. in antiq. Gonzal. super reg. de mens. & altern. gl. 6. num. 3. etiam habitu tantum ob recessum parochianorum, Ioan. Andr. in c. quia nonnulli nu. 5. de cler. non resid. Staphyl. de lit. gr. tit. de stat. & qual. benef. §. circa secundam num. 2. & 3. c. cum in illis hoc tit. in 6. Putens decis. 293. libro 1. Zab. in Clem.

unica, quest. 21. de off. vicar. Gregor. xv. decis. 450. & ibi annot. num. xj. Vel quia ex ordinatione summi Pontificis, vel episcopi in ecclesia duæ sunt personæ, unus Vicarius, & alter Prior, ita quod ipse Vicarius curam haberet: Rot. fastol. dub. 25. Vital. in Clem. 1. sub n. 7. de off. vic. Zab. num. 10. in 9. quest. Felin. in c. postulasti sub num. 1. vers. & vid. Card. in Conf. 33. nam prior habet curam saltem habitu, si non actu, & censetur prælatus, c. exposuisti, & ibi gl. in verbo necessitas, & Can. h. r. c. extirpanda in princ. eod. tit. & jurib. proxime alleg. relidentia, dignitate, Panorm. in c. ad aures num. 3. de rescript. & ibid. Dec. num. 10. & seqq. ordine sacerdotio, Gemin. in c. ei cui nu. 5. & 6. hoc tit. in 6. Io. And. num. 1. Anchar. in 2. & 3. not. & Can. Rip. in c. ad jures n. 22. de rescript. Rot. decis. 41. de rescr. in ant. licet contrariū teneant DD. in d. c. ad aures num. 25. Garc. de benef. part. 7. c. 1. num. 45. electione, conventu, & aliis qualitatibus, quæ insunt ipsi beneficio, c. cum olim de re jud. c. cum in illis hoc tit. in 6. Felin. in c. in nostra num. 9. vers. Theorica mentionum & c. de rescript. Rot. decis. 41. eod. in antiquior. Menoch. de arbitrar. Cas. 201. centur. 3. & nisi de illis fiat mentio, gratia est subreptitia, non attento, an Papa facilius, vel difficilius concessisset; Garc. de benef. p. 8. c. 3. num. 20. plures cumulans. Rot. decis. 32. num. 5. de rescr. in nov. Caput. 310. num. 3. part. 1. Felin. in c. postulasti sub num. 1. vers. declara etiam notabiliter de rescr. Felin. in c. in nostra in 3. coroll. de rescr. gl. in Clem. 1. de præb. & ibi Can. quo vero ad alias qualitates in jure non expressas penderet ex probabilibus conjecturis, an Papa facilius, vel difficilius concessisset, quæ sunt probandæ, & attenditur communis stylus datariæ, & Cancellariæ, Felin. in c. super literis num. 8. de rescript. Cassad. decis. 12. num. 14. hoc tit. Greg. 15. decis. 150. num. 4. & ibi annot. Menoch. de arbit. Cas. 201. numer. 24. & seqq.

Eccc 2

Lap.

Lap. alleg. 89. sub num. 6. & ibi add. Falsæ vero expressiones, quæ potuerunt movere Papam ad facilius concedendum, vitiant gratias, quia litteræ habent tacitam conditionem, si preces veritate nitantur, Rot. decis. 22. de rescript. in nov. dixi supra tit. de rescript. Garc. de benef. part. 6. c. 6. §. 2. n. 161. & 197. & expressio, vel ommissio tacendæ, vel exprimendæ qualitatis in dubio præsumitur dolosa, Rot. decis. 4. num. 5. de rescript. in antiq. Innocent. in c. dilectus 1. in gloss. super verb. viribus de rescript. ratio est quia qualitatibus, vel ordinibus requisitis, vel oneribus in iunctis in erectione, seu fundatione; aut ex aliis constitutionibus, in beneficiorum collatione, seu alia quacumque dispositione non potest derogari, aliterque facta provisio subreptitia censetur, cap. ratio sess. 25. & nulla, Mohed. decis. 7. num. 4. de concess. præb. Dicitur est supra tit. de rescript. in prin. c. ad aures c. constitutus c. ad audientiam el. 2. de rescript. & ibi Canon. Per regulam Cancellariæ. 57. debet fieri mentio, an sint dignitates, personatus, vel officia, eisque imminet cura animarum, & ad illa consueverit quis per electionem assumi, alias gratiæ de superfactæ sunt nullæ, etiam si sint concessæ motu proprio; c. cum in illis, c. in cui hoc tit. in 6. Panor. mit. in d. c. ad aures num. 5. de iure communi non tenetur quis exprimere qualitates beneficiorum obtentorum, Clem. 1. & ibi gl. in verbo vel alteri hoc tit. c. eum in illis hoc tit. in 6. Rot. decis. 7. hoc tit. in nov.

50 Affectionis, & reservationis beneficii debet fieri mentio, Felin. in c. in nostra sub nu. 15. Quintum corollarium vers. incidenter de rescript. Cassad. decis. 9. & Mohed. decis. 9. num. 3. hoc tit. Rot. decis. 30. eod. in ant. de affectione dictum est supra hoc titulo in quinta divisione beneficiorum; de reservatione dice-

tur infra, tit. de concess. præbend. & eccles. nov. vacant.

Vacationis modus non est exprimendus, & nullo expresso, omnis vacationis modus comprehenditur: c. 2. de renunc. in 6. gl. in clem. 1. in verb. quamvis hoc tit. Rot. decis. 11. eod. in nov. Fel. in c. in nostra 37. Coroll. de rescript. 10. Andr. Gemin. & Can. in c. susceptum eod. in 6. Lap. alleg. 6. Garc. de benef. par. 11. oap. 1. numer. 3. & seqq. & per totum hinc inolevit stylus, ut in resignationibus beneficiorum apponatur clausula præterquam per obitum; Mand. de sign. grat. tit. resignationes, vers. in supplicationib. & c. quando unus modus vacandi exprimitur, alter non continetur; c. susceptum de rescript. in 6. Pan in d. c. super literis num. 7. & ibi Felin. numer. 3. de rescript. nisi adjiciatur clausula, siue præmissio, siue alio quovis modo & c. per quam venit omnis modus vacandi ex persona expressa tantum, Rot. decis. 14. de rescript. in antiq. & decis. 1. num. 2. eod. in nov. gloss. in c. cupientes in prin. in verb. vacationibus de elect. in 6. gloss. in c. si propter in verb. vacabunt de rescript. gl. in clem. 1. in verb. quemquam hoc tit. Lap. alleg. 6. num. 5. Franc. in c. susceptum in 2. not. de rescript. & ibi Can. Felin. in c. in nostra Coroll. 37. de rescript. et si adjecta sit dictio, alias, vel alias quovis modo, tunc ea comprehendit vacationem ex alterius persona, l. denique §. utrum ff. de pecul. leg. 1. illud tamen ff. de ag. quot. & est. Bart. in l. 1. numer. 12. ff. de cond. & demonstr. Rot. decis. 52. de concess. præb. in antiq. & divers. decis. 791. nu. 6. par. 1. vel si adjecta sit clausula, ex alterius cuiuscunque persona, Franc. in c. susceptum numer. 8. 9. & 10. de rescript. in 6. Mohed. decis. 5. hoc tit. Mandos. in reg. 19. reservat. quast. 17. etiam eam quæ contingit per privationem, Mohed. decis. 2. de sequest. poss. & fruct. Garc. de benef. par. 11. cap. 1.

cap. 1. num. 32. & seqq. & §. 1. numer. 128. & seq. de presenti, ac tempore datæ, non eam quæ postea in futurum occurrat, *Sarn. in reg. de publ. resig. quest. 16. Paris. de resig. lib. 8. quest. 7. num. 133. & seqq.* justificata primo narrata, vacatione de facto, ut puta, quia ille, ex cuius persona vacatio narrata fuit, habebat possessionem, vel aliquod jus in beneficio; *Put. decis. 390. lib. 1. & decis. 267. num. 5. lib. 3. Par. de resig. lib. 10. quest. 3. num. 11. & 12. Add. ad decis. Rot. 1. de reser. in nov. Garc. de benef. part. 11. cap. 1. num. 36. & seqq.* quia non probata narrata vacatione omnes generales clausulæ accessoriaræ, tanquam nullæ, nihil operantur, *gl. in l. si patronus §. patroni in verb. favianas ff. si quid in fraud. patr. & c. significantibus circa medium de off. deleg. Tirag. de jur. constit. par. 3. limit. 7. numer. 32. & seqq.* 1. led dictæ clausulæ se non extendunt ad reservata beneficia, *Paris. Conf. 138. num. 11. & seqq. vol. 4. Mandos. in reg. 19. reservat. quest. 17. n. 8.* nisi fiat mentio reservationis per hanc vel similem clausulam, etiamsi quovis modo generaliter, vel specialiter sit reservata, & tunc venit omnis reservatio, *Rot. decis. 17. de prab. in antiq. Garc. de benef. par. xj. c. 1. nu. 26. & pluribus seqq.* præter reservationem, quæ inturgit per obitum apud sedem, quæ requirit specialem mentionem, *Franc. in c. 2. in fin. de prab. in 6. & ibi Can. Staphyl. in tra. de lit. grat. tit. de form. mand. de provid. in 1. form. num. 11. in Aen. de falcon de reserv. benef. off. 36. neque includunt beneficium, quod vacavit in mense reservato, nulla facta expressione mensis, obstante reg. 9. reservat. mens. Paris. de resig. lib. 8. quest. 7. num. 144. & seqq. Put. dec. 1. & 4. super reg. de mens. Garc. de benef. par. 5. c. 1. num. 654. & 661. & seqq. Gonzal. super reg. de mens. & altern. gloss. 32. n. 3. & num. 26. & 32. per totum, Put. decis. 165. lib. 2. probatio vacationis in certo mense:*

ad effectum reservationis, quia agitur de præjudicio ordinarii collatoris, & provisi ab illo, debet esse plena, & concludens, *Put. decis. 265. lib. 3. Ferret. conf. 2. numer. 13. vol. 1. Gonz. super reg. de mens. & alter. gl. 11. n. 98. & seqq. ubi limitat quatuor modis, quando vero intrusus non docet de titulo ordinarii, sufficit probatio de publica voce, & fama, Greg. 15. decis. 394. n. 6. & ibi annot. Gonz. in d. reg. de mens. & alter. gl. 11. n. 107. & seqq. plures decisiones cumulans.*

Pensionis, aut fructuum reservatorum, 52 ac quorumcumque reddituum ecclesiasticorum debet fieri mentio, *Host. in c. dudum et. 2. sub num. 56. sub verb. benef. de elect. asserens sic judicatum, Host. in c. postulasti sub num. 9. de rescript. quando dantur in titulum, ita ut sint beneficium ecclesiasticum, c. conquerente & ibi Pan. in 1. not. per illum tex. de cler. non resid. Rot. decis. 39. de rescript. in antiq. Gigg. de pens. q. 70. vers. 4. limita Gonz. super reg. de mens. & alter gl. 5. §. 5. num. 42. aliorum vero quæ moriente pensionario, aut reservatorio expirabunt, *Rot. decis. xj. hoc tit. in antiquior. Gemin. in c. non potest sub num. 5. hoc tit. Gonzal. super reg. de mens. & alter gloss. 5. §. 5. num. 15. & pluribus seqq.* aut eorum, quæ dantur pro aliquo servitio, vel mercede laborum, etiam spiritualium, non debet fieri mentio, quia non dantur in titulum, sed stipendium; *Zab. in clem. 2. numer. 7. de off. ord. Felin. in cap. in nostra in 1. coroll. de rescript. Cald. conf. 6. eod. Greg. de pens. quest. 67. ideo magister scholarum non tenetur facere mentionem de redditibus ecclesiasticis, quos habet in stipendium, c. quia nonnullis de magist. & c. & ibi Can. Gons. super reg. de mens. & alt. gloss. 5. §. 5. num. 15. & seqq.* nam huiusmodi pensiones non inducunt incompatibilitatem aliquam cum beneficiis, *Imol. in clem. grat. sub num. 20. & ibi Can. de reser.**

Eccc 3.

rescr. Alph. Hoied. de benef. incomp. part. 2. c. 7. per tot Duen. reg. 71. in 5. limit. Cap. reg. 90. nu. 90. etiam si cōstant sub eodem tecto, Greg. de pension. quest. 32. & in eorum reservatione quis non examinatur, nec in ea datur forma dignum, quia examen & forma dignum locum habent, quando beneficium confertur in titulum, Hier. Paul. in prax. Cancell. tit. notabilia pensionum in princ.

53 Obtentorum beneficiorum † mentio non est necessaria in impetratione beneficiorum à quocumque ordinario collatore vel eius delegato, sive jure proprio, sive devoluto conferat: *Clem. 2. de off. ord. & ibi gl. in verb. quibuslibet, & in verb. habentibus & Can. sed habetur distinctio, an is cui collatio facta fuit de jure communi, utrumq; retinere possit, vel dispensatio sit necessaria, c. quia in tantum c. praterea, c. cum ignores hoc tit. Fallit in habente pluralitatem dignitatum, aut beneficiorum curatorum, etiam cum dispensatione sufficiente, cui non potest aliud tale conferri, nisi dispensatio extendatur ad illud, vel prius habita resignet, aliter facta collatio est nulla, non ex vi suspensionis, sed cuiusdā inhabilitatis, quam causat pluralitas plurium dignitatum & curatorum, c. ordinarii §. in conferendis de off. ord. in 6. clem. si plures, & ibi gloss. in verb. vacare & Can. h. t. In impetrationibus beneficiorum, quæ fiunt à sede Apostolica, cap. si moru proprio, vers. secus h. t. in 6. late Host. in c. postulasti n. 9. & seq. de rescr. vel eius legato, c. fin. de off. leg. in 6. in clem. 2. in prin. de off. ordin. vel quocumque alio habente indultum conferendi super inductum, Rot. divers. decis. 530. part. 1. Zab. in clem. 2. n. 13. de off. ord. & ibi Can. debent exprimi obtentæ, ac obtentorum qualitates, scilicet, dignitas, cura, residentia, electio, &c. quæ retrahere possent summum Pontificem, eiusq; legatum specialiter, Anch.*

in clem. fin. n. 2. de off. ord. etiam si sint beneficia incompatibilia, in quibus per adeptionem secundi vacat primum: Pan. in d. c. ad aures n. 9. & ibi late Felin. n. 2. & 3. Ioan. And. in c. in nostra n. 10. in gl. super verb. expressam de rescript. Rot. divers. decis. 650. n. 2. par. 1. aliz qualitates non sunt exprimendæ, ut est in iusta possessio obtentorum, nisi esset intrusus per potentiam laicalem, Anch. in clem. si Romanus in fin. hoc tit. Cap. Tholos. dec. 484, & ibi Aufr. num. 3. qualitas similis beneficii sub eodem tecto, Mohed. decis. 14. hoc tit. c. litteras in fin. & ibi not. de concess. preb. item debet fieri mētio de litteris obtentis ad beneficia, c. ad audientiam 2. & c. seq. de rescript. & de pensione annua ex illarum renunciatione obtenta, d. c. ad audientiam el. 2. Ratio diversitatis fundatur in ignorantia, quam de beneficiis obtentis Papa & Legatus ipsius præsumuntur habere, arg. c. 1. de constit. in 6. In aliis autem inferioribus ordinariis præsumitur scientia propter præsentiam, conversationem, & visitationem, merito ergo in illorum collatione ex taciturnitate obtentorum, non cadit surreptio: c. quosdam c. quanto de præsumpt. arg. l. idem v. Iulianus ff. de excus. tut. præterea licet legati potestas respectu jurisdictionis sit ordinaria, c. 2. de off. leg. in 6. tamen respectu collationis beneficiorum est extraordinaria, quia ex proprio officio legationis non venit potestas conferendi: hinc est, quod legati non Cardinales hanc potestatem non habent, sed Cardinales legati habent ex speciali privilegio, c. 1. de off. leg. in 6. ideo ipsorum collatio tanquam extraordinaria est superinducta, & ordinariis collatoribus præiudicans, est restringenda: ordinariorum vero collatio ut naturalis, & favorabilis est amplianda, gloss. pen. in d. clem. 2. de off. ord. & ibi Can. communiter, Limita 1. quia taciturnitas, & suppressio obtentorum non

non vitiat gratiam factam motu proprio à summo Pontifice, c. si motu proprio hoc tit. in 6. in princ. Felin. in c. ad aures sub n. 7. vers. secundus casus de rescript. live eius legato, Anch. in clem. 2. sub n. 3. vers. quarit gl. & ibi Zab. nu. 3. Vital. num. 21. & Can. communiter. quia motus proprius excusat ab omni taciturnitate, quæ impetranti subreptionem, & obreptionem induceret, Staph. in tract. de lit. grat. tit. de vi & off. claus. §. subsequenter n. 19. Zab. in clem. si Romanus in 3. not. hoc t. Dec. in d. c. ad aures n. 29. & seqq.

54 Litis debet fieri mentio, c. 1. & cap. fin. & ibi gl. fin. Panormit. n. 7. & Can. ut lit. pend. & c. fin. xj. q. 1. c. causam el. 2. de test. cap. dum de privil. Bald. in l. si quis sub numer. 2. ff. si quis cautionibus & c. cuius sufficiens fit mentio per clausulam, cuius litis statum & c. Gemin. conf. 120. nu. 6. Achil. decis. 9. de reser. Greg. 15. decis. 2. nu. 6. Item debet fieri mentio rei iudicatae specifica, & individua, l. 1. & l. fin. C. ut lit. pend. & c. c. fin. & ibi gl. fin. ut lit. pend. l. fin. C. sent. res. non poss. nisi res iudicata fuerit deducta in controversiam, quo casu sufficit mentio per dictam clausulam, cuius litis statum & c. l. post rem ff. de transact. l. 1. C. de re jud. tot. tit. si ad rem jud. Add. ad dec. 2. Greg. 15. n. 18.

55 Mensis expressio non est necessaria in impetratione beneficiorum, quæ fit ab ordinariis collatoribus, quia ut supra dictum est, modus vacationis non est exprimendus: In impetratione, quæ fit à summo pontifice de beneficiis sedi apostolicæ reservatis non est necessaria mensis mentio, Puteus decis. 4. super reg. de mense in fin. Mandos de sign. grat. tit. provisiones vers. an autem in impetratione & c. Puteus decis. 25. lib. 3. & solet in bullis apponi clausula, dummodo collatio ad nos hac vice pertineat, Simonet. de reservat. quest. 61. n. 3. nisi reservatio insurgat per obitum

contingentem in mense reservato, quo casu mensis exprimi debet dispositive, stante regula de reservatione mensium apostolicorum, Mand. in tract. de sign. grat. tit. provisiones, vers. de presenti mense & c. & vers. si quæ vacent ad præsens & c. Gonzal. super reg. de mense & altern. gloss 32. per totam, ubi ampliat, & limitat. Garc. de benef. part. 5. c. 1. num. 654. & 661. & in Germania stantibus concordatis, & solet apponi clausula, dudum & c. & regula, aut concordata præfata præinteri in principio bullæ provisionis, & apponi supradicta clausula, dummodo illius dispositio ad nos hac vice pertineat, Simonet. de reservat. quest. 61. numer. 3. Greg. 15. decis. 314. & ibi late annot. quæ collationem restringit ad reservationem resurgentem in mente apostolico, cæteræq; clausulæ generales, eo non probato, nihil operantur, cum limitata sit provisio, l. ne in agris ff. de acquir. rer. domin. c. 1. de sepult. facio Cassad. decis. 5. hoc tit. Gonz. super reg. de mens. & altern. gl. 4. proæm. n. 80. nec eadem collatio substineri potest jure præventionis, aut concursus, propter verba, hac vice, quæ si dicat, hoc casu, & ex prænarratis, l. fidei commissum §. tractatum ibi hic ff. de jud. l. qui servum in princ. vers. nisi quasi defensor, ibi hoc genere, & §. idem et si ff. de interrog. æt. cum itaq; ad narrata inferatur, secundum illa debet intelligi cum omnibus suis qualitatibus, l. asse toto ff. de hered. instit. l. si ita scriptam ff. de cond. & demonstr. Bart. in l. si quis servum. vers. sed quero testator ff. de legat. 2. Quando beneficium vacat per obitum in mense ordinariis collatoribus concessio, & Papa illud confert, nulla facienda est mensis mentio, & solet apponi clausula, dummodo tempore datæ præsentium non sit alteri jus quæsitum, Sarnen. super reg. de jar. quas. non toll. quest. 1. in princ. Caput. decis. 61. lib. 2. Bald. in l. fin. in 1. lect. n. xj. ff. de constit. Princip.

c. ex

c. ex tenore de foro compet. in 6. §. quod autem de donat. int. vir. & ux. Felin. in c. causam quam. 5. de rescript. & ibi Can. Mandos. in reg. 17. quest. 2. c. pastoralis de privil. & c. quia Papa etiam cessante negligentia concurret cum ordinario, & quando concurret cum ordinario, scit quod ei præiudicat, c. per principalem c. iuncta per mundum 9. quest. 3. cap. dudum, c. quamvis el. 2. hoc tit. in 6. qualiter autem probetur obitus in mente reservato, vid. Greg. xv. decis. 37. & decis. 103. num. 5. & 6. aut vacatio per contractum matrimonii in mente reservato, Greg. xv. decis. 359.

56 Colorata ꝑ possessionis alterius debet fieri mentio, c. cum nostris de concess. prab. Felin. in c. in nostra in 36. coroll. de rescript. ubi dicit, quæ sit colorata detentio Franc. in c. licet Episcopus num. 6. & seqq. hoc tit. in 6. Lap. alle. 16. Pan. in c. literas nu. 5. de concess. prabend. de stylo Curie suscit. clausula, amoto exinde quolibet illicito detentore, Rot. decis. 38. & decis. 69. de rescript. in antiquior. Zab. in Clem. 1. §. 1. in 4. not. hoc tit. posita in litteris provisionum non executoriis, Pan. in d. cum nostris num. 21. & Can. Lap. alleg. 15. Felin. in c. in corrigendis sub num. 7. de off. & pot. jud. ordin. aut clausula, vocatis vocandis, Felin. in c. exhibitum num. 4. in fin. de jud. & fusius in c. in nostra 36. coroll. in 1. not. de rescript. Garc. de benef. part. 10. c. 1. num. 48. & seqq. ubi similes clausulas cumulat. aut clausula non obstante collatione alteri facta, Fel. in c. causam quam. 19 in prin. & n. seqq. de rescript. post Imol. & alios ibi allegatos.

Titulus, & habilitates prædecessoris, quomodo sint probandæ, dictum est supra, tit. de caus. posses. & propr. vers. possessionis duodecim fructus & c. in quarto effectu.

57 Impetrans dans causam nullitati, collationis, & provisionis, ꝑ illam non potest allegare, l. post mortem ff. de adopt. & ibi Bart. &

Bald. l. per fundum in fin. ff. de servit. rust. præd. & ibi gl. & DD. l. cum proficere C. de revoc. donat. l. si creditoribus C. de ser. pig. dat. manum. Rot. decis. 8. de testam. in antiquioribus. quia non est quis admittendus veniens contra ea, quæ fieri procuravit, l. generaliter §. 1. C. de deb. cred. l. si mulieri ff. quod met. caus. Alber. in d. l. post mortem num. 5. ff. de adopt. & c. Rot. decis. 17. de iure patr. in antiq. Limita primo, ut regula procedat in obrepente, & falsum exprimente, sed non in surrepente, & verum taceente, quia potest allegare surreptionem sine turpitudine ex in advertentia, vel ignorantia, Rot. Bisign. decis. xj. de rescript. c. ex tenore, & ibi gloss. in verbo negotio in fin. & Can. de rescript. c. cum nostris, & ibi post gloss. in verbo de facto Can. de concess. prab. late Garc. de benef. part. 12. c. 2. a num. 12. usque ad num. 37. Secundo, ut procedat in faciente actum nullum, secus in consentiente actui nullo, l. si debitor §. 1. in fin. ff. quemad. pign. vel hypoth. solvitur. puta pensioni nulliter reservatæ, Cassad. decis. 4. & Achill. decis. 9 de pens. arg. d. l. debitor §. 1. in fin. & ibi not. per Bart. & DD. Tertio, ut non procedat, quando ab alio de iecta est nullitas, l. ante pen. ff. de susp. tut. l. re legatorum in fin. ff. de interd. & re leg. Bart. in l. iurjurandum. quod ex conventionione §. Procurator num. 3. & 5. ff. de iurejur. Felin. in c. lator sub num. 1. vers. est & alius casus de re jud. ubi plures ponit, & limitat. Quarto, in excipiente de nullitate ad evitandum damnum contra participem turpitudinis certantem de lucro captando, l. viro, atque uxori ff. sol. matr. l. apud Celsum §. Marcellus ff. de dol. except. Bart. in d. l. iniurandum quod ex conventionione §. Procurator sub num. 5. l. de tutela C. de in integr. restit. Quinto, quando non potest argui dolus aptus alicui nocere, l. damus, & ibi post gl. in verbo privatus DD. C. ad leg. Cornel. de falsis. Sexto, quando gratiæ renunciavit, l. alia C. de his

de his quib. ut indign. Felin. in c. capitulum sub num. 9. vers. limita 4. de rescript. Septimo, in gratia facta motu proprio etiam stante acceptatione, & approbatione gratia, Rot. decis. 175. part. 1. Felin. in c. causam qua el. 2. sub num. 9. vers. decimo tertio de testibus Bald. in l. quod favore sub nu. 4. vers. ad istud Contrarium C. de legibus Panormit. in c. accedentes nu. 10. de prescript. Quia motus proprius tollit omnes defectus impetrationis, ut dictum est in vers. obtentorum in fin.

58 Tertius modus provisiuus est, unio, & annexio, & incorporatio ecclesiarum, & beneficiorum, c. sicut venire de excess. prel. late Garc. de benef. par. 12. c. 2. per tot. quia videtur donatio, & est stricti iuris, Rot. decis. 2. num. 2. & 3. de reb. eccl. non. alien. in antiq. arg. l. eum qui ff. de donat. & contra jus, quia quælibet ecclesia debet habere suum rectorem, c. cum non ignoras hoc tit. c. quia nonnulli de cler. non resid. Cravet. conf. 258. num. 10. Fit variis 59 modis & de ecclesia non vacante sine præjudicio Rectoris & non vocato, Clem. 2. de reb. eccl. alien. vel non. c. consultationibus de donat. c. 1. 2. & 3. & fin. de concess. præb. ac de ecclesia vacante absque deputatione defensoris, d. clem. 2. quia non agitur de alicujus præjudicio, & per unionem unius ecclesiæ ad aliam non alteratur status ecclesiæ unitæ, nam debet in ea more solito deserviri. Pan. in c. expofuisti num. 7. hoc tit. Quandoq; una ecclesia unitur alteri principaliter, ita ut neutra subjiçatur alteri, & utriusque unus sit rector; quo casu utraq; in suo statu, & honore remanet, retinet sua bona, jura; redditus, fructus, & emolumenta, nec bona unius ecclesiæ transeunt in dominium alterius, c. & temporis qualitas 16. quæst. 1. & ibi gloss. in verb. unire prope fin. vers. 3. modo, & Archid. & Can. c. quia monasterium de relig. domib. c. 1. & ibi gloss. in verb. uniendo in fin. vers. tertio modo,

Summa in Decretal.

& Can. ne sed. vac. & c. Rot. divers. decis. 73. & 114. num. 5. & 6. part. 2. & in provisione de utraque debet fieri mentio, Caccialup. de union. art. 8. num. 7. & 8. Petr. de Perus. de union. eccles. c. 9. Franc. in c. super eo num. 3. in fin. Gemin. sub num. 4. hoc tit. in 6. Prob. ad Monach. num. 6. & 7. Anchar. in c. accessorium num. 2. in princ. de reg. jur. in 6. quia ecclesia, quæ unitur, non transit in proprietatem ecclesiæ, cui fit unio: Petr. de Perus. de union. c. 2. num. 11. faciunt notata per Bart. & DD. in l. si convenit l. 2. §. si nuda ff. de pign. act. late Garc. de benef. part. 12. c. 2. a num. 37. usque ad §. primum. Canonicum præsumitur unitus dignitati ejusdem ecclesiæ æque principaliter. c. eam te in fin. ibi Archid. & Canon. de rescr. c. cum inter el. 2. ibi Decanus, & alij Canonici de elect. c. cum Martha, & ibi Pan. num. 3. de celeb. miss. c. quia sæpe hoc tit. in 6. Io. fab. in §. si quis ancillas num. 4. instit. de legat. Garc. de benef. par. 12. c. 2. num. 57. Quandoque una ecclesia unitur alteri accessorie, & de accessoria uti pedissequa non curatur, nec de ipsa expedit facere mentionem, quia perdidit solitum nomen, ut beneficium nominari non debeat; Rot. decis. 111. de reb. eccl. alien. in antiq. Oldr. conf. 257. num. 15. Cassad. decis. 13. n. 1. super reg. Cancell. Caccialup. de union. art. 8. num. 8. Rot. decis. 199. num. 5. part. 2. in recent. privilegia, & statuta, quæ censentur abolita, & regitur statutis beneficii, cui facta est unio, c. recolentes, & ibi gl. fin. de stat. monach. Ferrer. conf. 242. n. 3. & plurib. seqq. Petr. de perus. de union. eccles. c. 1. n. 1. & 2. & c. 2. num. 18. & 19 per plura exempla late Gonzal. super reg. Canc. de mens. & altern. gl. 5. §. 7. in princ. per multa exempla Anchar. in c. accessorium num. 1. & 2. de reg. jur. in 6. & omnem honorem, c. 1. & ibi gl. in verb. uniendo in princ. ne sede vacante & c. & Pan. & Can. gloss. in d. c. & temporis qualitas in verb. unire in princ. & ibi

Ffff

Can.

Can. 16. *quæst. 1. c. unico vers. fin. 10. quæst. 3. Rot. decis. 11. de reb. eccl. non alien. in antiq. & transit in proprietatem ecclesiæ, cui fit unio, Petr. de Perus. de union. c. 2. num. 11. c. gratia, & ibi gloss. in verb. de iure teneri, & Can. de rescr. in 6. gloss. in clem. per literas, in verb. ecclesiæ, & Can. hoc tit. Rot. decis. 2. de reb. eccl. non alien. in antiq. num. 5. Greg. 15. decis. 304. & ibi annot. nec amplius vacare, aut impetrari potest: Felin. in c. in nostra sub num. 23. in 27. coroll. de rescript. Gonzal. super reg. de mens. & alter. gloss. 5. §. 7. num. 22. & seqq. Put. decis. 443. lib. 2. Greg. 15. decis. 112. & ibi annot. Garc. de benef. par. 12. c. 2. num. 12. & seqq. id eoque constitutio de public. resign. non procedit in beneficiis unitis ex causa resignationis in proprietatem: Garc. de benef. par. 12. c. 2. num. 12. in fin. & num. 13. & seqq. aliquando ut ex duabus una fiat; & animadvertendum est, utrum altera alteri, an amba simul uniantur: primo casu ecclesiæ, quæ unitur, perdit sua jura, & assumit naturam, consuetudinem, & privilegium ecclesiæ, cui unitur. c. recolectes de stat. Monach. Secundo casu quando in simul uniantur, tunc communicant sibi potiora & humaniora privilegia: arg. c. non est culpandus 32. quæst. 1. l. 2. c. commun. de leg. & fideicom. l. unica in princ. c. de rei uxor. act. gloss. in d. c. 1. in verb. uniendo vers. vel sic possunt uniri, & ibi Pan. & Can. ne sede vacante & c. gl. in d. c. & temporis qualitas in verb. unire, vers. vel hoc modo possunt unire, & ibi Can. 16. quæst. 1. utroque casu standum est iudicio majoris partis personarum huiusmodi universitatis, & non habetur ratio separatorum corporum, etiam quod personæ unius ecclesiarum unitarum sint pauciores, quam personæ alterius, secus quando conveniunt duo collegia separata, ut separata, quia requiritur major pars cujuslibet collegii. pastoralis, & ibi Pan. n. 7. per illum text. de*

rescript. & Felin. n. 9. Felin. in c. cum omnes sub n. 18. vers. 8. fallit, de constit. Rot. decis. 341. n. 1. par. 1. divers. Quæritur ¶ an in ecclesiâ unita deferendum sit per Vicarium temporalem, aut perpetuum; in quo distinguendum est; nam quandoque ecclesiâ unitur capitulo, aut congregationi, c. consultationibus vers. si religiosi de donat. vel eorum mensis pleno iure quoad temporalia, & spiritualia, & si sit parochialis, tunc cura spectat ad collegium simul collectum, non singulos, Clem. 2. & ibi gloss. in verb. capitulo de reb. eccl. non alien. gloss. in clem. unica in verb. ad mensam de excess. pral. 10. Andr. in c. exposuisti num. 8. & Hostien. in fin. hoc tit. exercitium curæ principaliter residet in prælato capitulo, & congregationis, quam assumit simul cum prælatura majori, & deferuit per Vicarium temporalem, gloss. in d. clem. unica in verb. ad mensam & ibi Zabar. in verb. presentatos quæst. 4. Imol. in fin. num. 16. vital. num. 83. Idem juris est in vicaria perpetua, aut parochiali ecclesiâ simili modo unitis mensæ Capituli, vel Abbatiali, vel abbatissatus, quia per hanc unionem perpetuitas transit in temporalitatem, & cura residet in Abbate, vel Episcopo, cujus mensæ est unita, & potest in ea ponere Vicarium temporalem ad nutum amovibilem: Rot. decis. 2. de excess. pral. in noviss. clem. frequens, & ibi gloss. in verb. ad mensam de excess. pral. cl. 1. §. præmissa, & ibi post gl. in verb. de mens. de suppl. negl. pralat. Rot. decis. 1. de off. ord. in antiq. Abbatissa vero per Archidiaconum instituet vicarium temporalem capax illius potestatis, Rot. decis. 21. hoc tit. in antiquioribus arg. c. dilecta. & ibi Host. de major. & obed. c. cum & plantare §. in ecclesiis, & ibi gloss. in verb. pleno iure, & Can. de privil. Quando ecclesiâ unitur quoad temporalia tantum mensis collegii, & recipit institutionem superioris, quoad regimen ecclesiæ, vel

faltem

saltem quoad curam populi, tunc vicarius perpetuus in ea instituitur ad præsentationem capituli, quia non est pleno jure subiecta, Imol. in clem. 1. sub num. 16. de excess. præl. & ibi Pan. num. 16. & 17. & DD. communiter. prævio examine, sed non per concursum: Garc. de benef. par. 9 c. 2. §. 1. num. 192. & seqq. dictum est fufius supratit. de officio vicarij. verum collegium bonorum ecclesiæ unitæ habet dispositionem, & assignat vicario perpetuo congruam coram Diocæsano de proventibus ecclesiæ portionem intra certum terminum per diocæsenum præfigendum, quo elapso potestas assignationis huiusmodi devolvitur ad Diocæsenum, Clem. 1. de iurepatr. ac ipse Vicarius de temporalibus collegio debet respondere, c. cum & plantare §. in ecclesiis de privil. c. in Lateranensi hoc tit. quod fundat intentionem suam super primitiis, decimis, & aliis iuribus ecclesiasticis de jure communi, non autem ipse Vicarius, cum certa portione debeat esse contentus: c. 1. hoc tit. in 6. d. clem. 1. de iurepatr. perpetuus & ibi gloss. 1. de fid. instr. Cresc. decis. 2. de decim. cura autem animarum habetur est penes collegium, actu vero penes ipsum vicarium, c. avaritia c. de monachis c. in Lateranensi hoc tit. Anchar. in clem. 1. num. 2. de iurepatr. Eadem ratione, quando ecclesia unitur dignitati, aut præbendæ cathedralis ecclesiæ quoad temporalia, c. exposuisti hoc tit. c. super eod. in 6. tenetur obtinens dignitatem, vel præbendam huiusmodi deservire in parochiali ecclesiâ unita per Vicarium perpetuum canonice instituendum, qui congruentem habeat de ipsius ecclesiæ proventibus portionem, alioquin ea ipso jure est privatus alteri libere conferenda, c. extirpanda §. qui vero hoc tit. & Canonicus est Prælatus, & cura est penes utrumque: d. c. super & hoc tit. in 6. Host. in d. c. exposuisti in

fin. & ibi Ioan. Andr. num. 8. c. 1. & 2. de off. Vic. c. episcopi §. quod si sess. 22. Si vero unio facta fuerit quoad temporalia, & spiritualia dignitati vel canonicatui, tunc obtinens dignitatem vel canonicatum deserviet per Vicarium temporalem, etiam in parochiali ecclesiâ, quia habet eam pleno jure subiectam, & annexam suæ mensæ, Imol. in d. l. clem. 1. num. 16. in fin. Pan. num. 27. Anch. num. 16. & Can. & per mortem Vicarii in isto casu non vacat ecclesiâ, Clem. unica §. quidam etiam in prin. & ibi post gl. mag. Can. de excess. præl. c. cum accessissent de constitut. Ex prædictis constat, quod vulgatæ regulæ, videlicet status collativus excludit unionem: ac modica solutio, siue recognitio, quæ præstatur à Vicario excludit unionem, Greg. 15. decis. 77. clem. 1. §. quidam etiam ecclesiasticus de excess. præl. clem. 1. & ibi gl. in verb. de mens. & Vital. in §. præmissa num. 4. & Can. de suppl. negl. prælat. intelligendæ sunt non de unionem ecclesiarum parochialium, quoad temporalia tantum, quia illa admittit statum collativum Vicarii perpetui, c. extirpanda §. fin. hoc tit. & recognitionem præstandam à Vicario, c. avaritia hoc tit. & ibi post gloss. fin. Doct. qui debet habere congruentem portionem de ipsius ecclesiæ proventibus in certa parte possessionum, gloss. in clem. 1. in verb. & in penam vers. sed in quo est hæc pœna, & ibi Anchar. sub num. de iurepatr. c. de monachis, & ibi gloss. fin. in fin. vers. potest dici quod ubi hoc tit. gloss. in clem. 1. in verb. ius præsentandi approbata per Panorm. in 6. Vic. num. 16. de iurepatr. sed de unionem ecclesiarum, quæ fit ad mensam pleno jure quoad temporalia, & spiritualia, quia ecclesiæ sic unitæ non vacant, ac omnes earum fructus pertinent ad obtinentes dignitates, vel canonicatus, quibus ecclesiæ pleno jure sunt unitæ, de quorum manibus Vicarius in eis positus recipit

Ffff 2 susten-

sustentationem sufficientem, & congruam, *gl. in d. clem. unica §. quidam etiam in verb. ad mensam de excess. prab. gloss. fin. in fin. in d. c. de monachis vers. in aliis vero casibus, & ibi Ioann. Andr. nu. 9. hoc tit. & Can. Franc. Aret. conf. 63.* Quando beneficia simplicia, ac alia, quam parochiales ecclesiæ uniuntur quoad temporalia tantum, tunc omnia bona temporalia in ecclesiam, capitulum, monasterium, prælatorum, canonicatum, cui fit unio, transferuntur, super quibus præfata obtinentes habent liberam administrationem, *Inn. in c. pastoralis num. 1. de privil. & ibi Pan. num. 7. Socin. num. 4. Ferret. conf. 242. num. 5. & seqq. Petr. de Vbald. de union. c. 2. num. 1. & plenius num. 22. Rot. divers. decis. 799. num. 1. par. 1. ac solent in eis deputari Vicarii ad nutum amovibiles, & non perpetui, cum in parochialibus tantum deputentur perpetui, Clem. unica & ibi post gloss. in verb. parochialium Can. de off. Vic. In ecclesiis collegiatis unitis debent deputari clerici perpetui, Innoc. in c. Lateranense sub num. 1. vers. si autem episcopus non dat ius patronatus hoc tit. Card. in c. de monachis q. 9. hoc tit. Rot. decis. 757 par. 1. divers.*

¶ Vnit perpetuo summus & Pontifex episcopatus c. sicut unire de excess. pral. ratione tenuitatis fructuum, habita relatione Concilii provincialis, c. 13. sess. 24. cæteraque beneficia ex legitimis, aut alias rationabilibus causis coram loci ordinario vocatis, quorum interest, verificandis, cap. uniones sess. 7. reg. Cancell. Apost. 22. non tamen beneficia unius Diocesis, etiam si curata, aut simplicia beneficia, seu præstimonialia, aut portiones præstimoniales fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum, aut numerum beneficiariorum, aut alia quacumque de causa perpetuo alterius diocesis beneficio, aut monasterio, seu collegio, vel loco etiam

pio, ne una, ac eadem ecclesia duarum quodammodo diocesium fiat, non sine gravium eorum incommodo, qui illi subditi fuerint: c. & quia iure sess. 14. nec unit beneficia libera ad ecclesias juris patronatus etiam laicorum subiectas, tam ad parochiales, quam ad alia quæcumque beneficia etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita ut præfata beneficia libera eiusdem naturæ cum iis, quibus cum uniuntur, efficiantur, atque sub iure patronatus constituantur: c. sicuti et 1. §. in super sess. 25. Pro unione, & suppressione cuiuslibet beneficii solvitur Domino Datario compositio, & quia amplius vacare non potest beneficium unitum, reservatur etiam quidennium, Mandos. de sign. grat. tit. uniones vers. uniones perpetue, & vers. idem fit, & semper dicitur gratia, quia in materia beneficii non cadit contractus inter summum Pontificem, & subditum, l. Titius puerum ff. de obseq. à fil. & lib. patr. & matr. præd. Bal. in l. si qui se patris num. 34. & ibi Add. in litt. M. C. unde liber. Put. decis. 50. in fin. lib. 1. Gonzal. super reg. de mens. & alter gl. 28. num. 27. & seqq. Legatus à latere & unit beneficia, quorum collatio, & dispositio potest ad eum pertinere, quando alteri non fit præiudiciū, quam beneficio uniendo, non requisito consensu capituli cathedralis ecclesiæ, Bellam. decis. 512. c. fin. de confir. ut il. vel inut. & ibi Can. Rot. decis. 1. per tot. num. 4. in addit. de off. leg. in nov. Præterea episcopus unit sine interpositione alicuius decreti, Rot. decis. sub num. 17. de reb. eccl. non alien. in antiquior. in sua diocesi, eiusque Vicarius, quia unire est contentiosa jurisdictionis, Mohed. decis. 3. de off. Vic. c. 1. de off. Vic. in 6. & ibi Franc. nu. 5. qui ponit regulam, eamque limitat sex modis & Can. licet Garc. de benef. par. 12. cap. 2. §. 1. num. 69 aliter sentiat, de consensu capituli, Clem. 2. & ibi gloss. in verb. consentiente & Can.

Can. de reb. eccl. alien. & c. Rot. fastold. caus. 2. dub. 5. Garc. de benef. par. 12. c. 2. §. 2. à numer. 145. usque ad num. 190. qui potest post unionem intervenire, eiusque defectus ab alio, quam à capitulo non potest allegari, in cuius favorem fuit introducta solemnitas consensus, Rot. divers. decis. 133. num. 9. 10. & seq. par. 2. arg. eorum, quæ notat Inn. in c. 1. in princ. & Host. & Ioan. And. in princ. de iur. quæ si. à præl. & Can. Imol. in c. 1. num. 13. ne sed. var. Instit. de auct. iur. in fin. princ. & DD. nullo præcedente tractatu, Rot. decis. 1. de reb. eccl. non alien. in antiq. Clem. 2. de reb. eccl. non alien. in qua cavetur de consensu capituli, & non fit mentio de tractatu, nisi unio fiat extra diocesim, Rot. decis. 1. de reb. eccl. non alien. in antiquiorib. attestans olim ita servasse Rotam Clem. si una de reb. eccl. non alien. in qua non cavetur de tractatu, quæ ex decretis Concilii Tridentini prohibita est, ut dictum fuit, d. c. & quia sess. 14. aut fiat lectio, c. maioribus hoc tit. vocatis his quorum interest, Rot. divers. decis. 133. num. 14. par. 2. Anch. in d. clem. 2. numer. 12. & ibi Can. de reb. eccl. non alien. Garc. de benef. par. 12. c. 2. numer. 202. & seqq. usque ad num. 223. prælato immediato ipsius beneficii, Clem. 1. §. adhuc de stat. Monach. Vital. in d. clem. 2. num. 21. & seqq. & Zab. in 3. oppos. capitulo, si uniatur ecclesia collegiata, Vital. in d. clem. 2. num. 25. post gl. in verb. vocatus, & Zab. in 5. notab. nec non patrono, Zab. in d. clem. 2. num. 17. & ibidem Imol. Ros. fastol. caus. 2. dub. 6. Covarr. pract. quæst. c. 36. nu. xj. Caput. q. decis. 346. par. 3. ex causa utilitatis, vel necessitatis, non damnorum ab eo datorum: Rot. decis. 14. de reb. eccl. non alien. in antiq. arg. c. cum olim. el. 2. §. tandem de privil. c. si episcopum 16. q. 6. l. ob dolum, vel culpam ff. quand. ex f. & tut. vel curat. ex dispositione Concilii Tridentini etiam tanquam sedis Apostolicæ delegatus, quascumque eccle-

lias parochiales, & baptismales, & alia beneficia curata, vel non curata propter earum paupertatem, & in cæteris casibus à jure permissis, cum curatis, etiam si dictæ ecclesiæ, vel beneficia forent generaliter, vel specialiter reservata, vel affecta, c. 5. sess. 21. Garc. de benef. par. 12. c. 2. §. 1. num. 91. & 101. & seqq. non de tempore unionis, sed quæ post unionem factam inciderunt in reservationem forsan ex vacatione in mense reservato, quia episcopus beneficia reservata de tempore faciendæ unionis non potest unire, ad evitandam fraudem, quæ fieri posset sedi Apostolicæ, & multo minus quando reservatio beneficii, esse perpetua, ut dignitatis maioris post Pontificalem ex concordatis Germaniæ, & regulis Cancellariæ, Garc. de benef. par. 12. c. 2. num. 91. & seqq. & num. 102. & 105. in terminis Conc. Trid. cap. 5. sess. 21. & c. 18. sess. 23. & c. 15. sess. 24. Greg. 15. decis. 419. & ibi add. sub numer. 7. plures Rot. decis. cumulat. Item Episcopus ¶ unit beneficia simplicia, non tamen regularia, non mensæ, Clem. fin. & ibi gloss. in verb. mensa & Can. de reb. eccl. non alien. Rot. dec. 3. de reb. eccl. non alien. in antiq. Rot. in collect. 1. Farin. dec. 565. par. 2. Gabr. conf. 188. vol. 2. sed distributive præbendis cathedralium, vel insignium collegiarum, cap. in ecclesiis sess. 24. adeo tamen quibus simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti canoniorum gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant, d. c. in ecclesiis sess. 24. c. exposuisti, & ibi post gloss. Pan. & Can. hoc tit. Gonzal. super reg. Canc. de mens. & alter gloss. §. 7. num. 27. ac parochialibus ecclesiis, cap. quoniam pleraque §. in parochialibus sess. 24. c. ut etiam sess. 21. nec non aliquot beneficia simplicia cuiuscumque qualitatibus, & dignitatis fuerint, seminario episcopali, cap. cum adolescentium, vers. nec non beneficia sess. 23.

Garc. de benef. part. 12. c. 2. §. 2. num. 190. & seqq. de consilio quatuor deputatorum, duorum de capitulo, & duorum de clero; ac jure decretalium quascumque c. sicut unire de exc. pral. clem. 2. in princ. de reb. eccl. alien. & ecclesias etiam sæculares loco religioso, Anch. in d. clem. 2. num. 4. & in c. de monachis sub num. 15. hoc tit. Zab. in d. c. sicut q. fin. Rot. dec. 2. de off. ord. in antiq. Felin. in c. in nostra num. 42. de rescript. exempto, Zab. in clem. si una n. 11. de reb. eccl. alien. vel non Caccial. de union. art. 4. sub n. 6. vers. quarto quaro. ac sibi subdito: Clem. 1. §. adhuc de stat. monach. Caccial. de union. art. 4. n. 8. vers. quinto quaro, Garc. de benef. part. 12. c. 2. §. 1. nu. 77. & seqq. quam generalem facultatē restrinxit Concilium Tridentinum & prohibuit ecclesias parochiales, aut aliquam partem fructuum earum, Garc. de benef. part. 12. c. 2. §. 1. n. 87. & 88. monasteriis quibuscumque, aut abbatibus, seu dignitatibus, sive præbendis ecclesiæ cathedralis, vel collegiatæ, sive aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, militibusve uniri, & antea unitas iussit revideri ab ordinariis, d. c. quoniam pleraque §. in unionibus sess. 24. Capitulum sede vacante in potestate uniendi succedit, Caccial. de union. art. 3. q. 6. n. 19. Petr. de Perus. de union. eccl. c. 4. n. 29. Inferior episcopo, etiam si habeat facultatem conferendi, non potest uniones facere, nisi hoc ei competat ex privilegio, vel præscriptione immemoriali, aut quadragenaria cum titulo, vel habeat jurisdictionem quasi episcopalem, Clem. 1. §. adhuc, & ibi gl. in verb. ordinarios & Can. de stat. monach. Pan. in c. sicut unire num. 3. & ibi Can. de excess. pral. Caccial. de union. art. 3. num. 20. vers. septimo quaro Petr. de Perus. de union. eccl. c. 4. nu. 30. aut habeat ex consuetudine juxta canones præscripta, Bellam. de permut. benef. par. 1. q. 2. n. 9. Garc. de benef. part. 12. c. 2. §. 1. num. 71.

& plurib. seqq. Unio Apostolica facta ex falsa causa est ipso jure nulla, etiam si facta sit motu proprio: Cas. dec. 1. de union. & decis. 8. num. 6. de concess. præb. attestans ita per c. 6. in fin. sess. 7. servare Rotam. Felin. in c. postu. lasti num. 3. de rescript. Garc. de benef. par. 12. c. 2. §. 1. num. 115. & seqq. Felin. in c. ad auri sub num. 9. vers. bene facit de rescr. Greg. 15. decis. 450. facta ab ordinario ex falsa causa non est ipso jure nulla, sed annullanda, late Rot. decis. 2. & 12. de reb. eccl. non alien. in antiq. & decis. 2. in antiquior. Rot. decis. 1. de exc. pral. in nov. arg. not. per gl. in summa 12. q. 2. in fi. & in c. sine exceptione in verb. profuturum in fi. 12. q. 2. licet Garc. de benef. par. 12. c. 2. §. 1. nu. 118. & seqq. aliter sentiat. Præterea unio facta per episcopum de consensu sui capituli mensæ suæ episcopali, vel ipsi capitulum invalida est, etiam si hoc habeat consuetudo, de cuius initio non extat memoria, Clem. 2. vers. fin. de reb. eccl. alien. & c. & ibi gloss. fin. quia non possunt auctoritatem præstare in facto proprio: c. fin. de instit. l. 1. & l. pupillus ff. de auct. tut. facta vero singulari præbendæ majoris ecclesiæ, valet: nam hoc casu capitulum non auctorizat in facto proprio, quia id quod est singulorum, non est collegii, gl. in d. clem. 2. in verb. capitulo, & ibi Zab. in §. quod si episcopus in 3. oppos. & Can. communiter, Eadem ratione valet unio facta per episcopum, de consensu capituli, præposituræ, cui incumbit onus providere Capitulo de victualibus, Rot. decis. 3. de reb. eccl. non alien. & c. in antiq. clem. 2. §. fin. ibi, vel ipsi capitulo de reb. eccles. non alien. licet aliter sentire videatur Oldr. conf. 260. & 262. ac fabricæ, licet per eam capitulum eximatur ab oneribus Fabricæ, quia capitulum non potest in re propria principaliter auctorizare, sed bene per consequentiā, l. 1. ff. de auct. tut. Rot. decis. 133. part. 2. Rot. decis. 1. de Eccles. adif. in antiq.

in antiq. An credatur executori delegato, aut ordinario in ipsa unione enunciante adhibuisse causæ cognitionem, & solemnitates requisitas, & reperisse causas esse veras, vide *Garc. de benef. part. 12. c. 2. §. 1. à num. 121. usque ad num. 144.* Unio dat titulum coloratum, etiam quod opponatur beneficiū esse regulare, *Felin. in c. in nostra n. 44. de rescript. & allegetur revocatio unionis per regulas Cancellariæ, nam Rota nunquam voluit resolvere, quod decretum in regulis Cancellariæ inficiat possessionem, Franc. in c. nemo deinceps de elect. in 6. & ibi Ioan. Andr. & Can. contrarium tenet *Garc. de benef. part. 4. c. 4. n. 13. Sarnen. in reg. de trien. qua. 5. n. 11. in fin. quia est appositum super incerto corpore, Achill. decis. 8. & 13. de restit. spoliat. attestans de usu Rota c. si is cui, & c. seq. hoc tit. in 6. juncto c. fin. de conc. prob. in 6. & ibi Can. unio probatur ꝑ instrumenta, Cravett. conf. 258. num. 10. & 11. Cas. decis. 16. de prob. testes, & alias species probationis, Caccial. de union. art. 7. ex verbis enunciativis plurimorum instrumentorum antiquorum, Put. dec. 204. lib. 2. Caput. decis. 344. & decis. 347. part. 3. *Garc. de benef. part. 12. c. 2. §. 3. à n. 248 usque ad num. 273. per confessionem partis concurrentibus adminiculis, Oldrad. conf. 296. n. 4. Caput. d. decis. 344. num. 3. & seqq. part. 3. *Garc. de benef. part. 12. c. 2. §. 3. à num. 273. usque ad num. 281. vel quadragenariam præscriptionem cum titulo putativo, Zab. in Clem. 1. quaest. 20. de suppl. neglig. Pralat. & ibi Can. Petr. de Perus. de union. Eccles. c. 4. sub nn. 31. vers. juxta prædicta quero. *Felin. conf. 2. Quando non allegatur verus, vel putativus titulus, necessaria est præscriptio ꝑ immemorabilis in probanda unione, cap. dudum vers. & quod decretum hoc tit. in 6. & ibi gl. & Can. Cassad. decis. 2. de restit. spoliat. Put. de-
bis. 26. nu. 2. lib. 3. Late *Garc. de benef. part. 12.******

c. 2. §. 3. à n. 229. ubi plures decisiones allegat. *Greg. 15. decis. 51. & decis. 196. num. 2. & ibi late annor. ubi venit in controversiam ipsa unio, id est, an sit unita, vel non unita ecclesia: secus si controvertatur modus unionis, & ipsa unio pro constanti, & indubitata præsupponitur, & dubitatur solum, cui facta sit ipsa unio, videlicet an ecclesia sit unita hospitali, an hospitale ecclesiæ, quo casu cum constet de titulo, sufficit quadragenaria præscriptio, Rot. decis. 509. n. 3. part. 1. qua est *Cas. decis. 16. hoc tit. arg. not. per Bald. in l. bonorum n. 1. & 2. C. de bon. possess. sec. tab. & in l. omnium num. 1. C. de test. Unio dicitur sortita effectum, quando eius vigore capta est possessio, Mandos. in reg. 12. reservat. quaest. 5. n. 4. attestans ita servare Rot. *Garc. de ben. p. 12. c. 2. §. 3. à n. 281. usque ad 297. ubi refert plures decisiones Rota.***

Unionis factæ dissolutio ꝑ non potest fieri ecclesia vacante, c. 1. ne sed vac. gloss. in Clem. 2. in verbo defensor & ibi Can. de reb. Eccles. non alien. quia dissolutio unionis est alienatio, & per eā diminuitur jus ecclesiæ, ideoq; in ea requiritur Rectoris vocatio, causæ expressio, causæ veritas, tractatus, & aliarum solemnitates, de quibus in c. sine exceptione 12. q. 2. & c. dudum de reb. eccles. non alien. in 6. Rot. decis. 1. de reb. Eccles. non alien. in nov. Zab. in d. Clem. 2. in 5. oppos. *Garc. de benef. part. 12. c. 2. §. 3. n. 297. & 307. & seqq. Caccial. de union. art. 9. Petr. de Perus. de revoc. unio. per 7. cap. quibus non adhibitis competit ecclesiæ, cui unita fuerat, possessorium recuperandæ ad ecclesiam separatam, Rot. Farin. decis. 119. num. 11. & 12. part. 1. *Felin. in c. dilectus el 1. sub n. 1. vers. 2. fallit de rescript. Pan. in c. conquerente numer. 8. de restit. spoliat. & ibi Can. Cas. decis. 1. num. 4. de constit. dissoluta unione ꝑ perpetua datur beneficium novum, & novus titulus, quia unio perpetua est extinctiva**

tingitua tituli tollens omnia vincula, sicut mors omnia solvens: *late Cass. decis. 2. de union. Clem. fin. & ibi post gloss. in verbo creatum Pan. & Can. de rescript. unio vero ad vitam est palliato dispensatio, & ea dissoluta beneficium vacat, ut prius: Cassad. d. decis. 2. Zab. in d. Clem. fin. num. 6. Caput. decis. 345. part. 2. quod si aliqua unio declaratur nulla, non datur nova vacatio, sed remanet prima, Gonz. in reg. Canc. de mens. & alter gloss. 15. §. 2. numer. 79. Cardin. Seraph. decis. 1039. numer. 2.*

68 Dismembratio est, ¶ quando aliqua bona, fructus, seu redditus beneficii ab eo separantur, & alteri applicantur, ideo quando fructus alicuius beneficii alteri uniuntur, remanente beneficio penes Rectorem, potius dismembratio est, quam unio: *Ror. decis. unic. de his que sunt a prel. & c. in nov. Ror. decis. unic. de reb. eccl. alien. vel non, in nov. Mandos. in reg. 22. reservat. q. 13. num. 8. & 9. c. ad audientiam 1. de eccl. adif. Lap. alleg. 66. & licet unio totius ecclesie cum omnibus fructibus possit fieri Rectore non vocato, tamen dismembratio partis ipsius non potest fieri, nisi ipso vocato, aut si vacat, dato defensore, gloss. in clem. si una super verb. defensor de reb. eccl. non alien. & ibi Zab. Anch. Pan. & Can. communiter. Ratio est, quia ecclesiastica beneficia debent in sua integritate remanere, & in ea requiruntur expressio causæ, eius veritas, tractatus, & omnes alie solemnitates juris requisitæ in alienatione rerum ecclesie, quia dismembratio alienatio est, *Ror. decis. unic. de reb. eccl. non alien. in nov. Garc. de benef. part. 12. cap. 3. qui plures decisiones Rota refert Guiliel. Redoan. de reb. eccl. alien. rubr. 1. c. 43. Greg. 15. decis. 504. num. 4. & ibi annot.**

69 Sectio, sive divisio ¶ beneficii est, quando unum beneficium dividitur in duo, vel

plura beneficia, ut sine plures tituli, quæ iure canonico prohibita est, de qua dicitur intra tit. ut eccl. benef. fin. dimin. confer. in princ.

Submissio, sive subiectio ¶ ecclesie, bonorum immobilium, vel iurium eius, alicui alienatio est, quæ dissimillima est ab unione, c. Abbate de verb. signif. gloss. in Clem. 1. in verbo ad mensam de excess. prel. & ibi Can. c. 2. de reb. eccl. non alien. in 6. & ibi Anchar. in 2. not. c. praterea de pact. Redoan. de reb. eccl. non alien. rub. 1. c. 41. quia subiciens quasi ad alium confitetur dominium pertinere directum, l. 1. ff. si ager. vectig. vel emphyt. petit. Redoan. de reb. eccl. non alien. rubr. 1. cap. 41. vel proficitur eum superiorem, d. cap. 2. de reb. eccl. non alien. in 6. d. c. praterea de pact. dictum est supra tit. de preb. §. quarta beneficiorum divisio.

Quartus modus est commenda ¶ sive gubernatio, quæ est commissio ecclesie alicui facta tribuens legitimam administrationem, c. qui plures c. relatio 21. quest. 1. c. cum nobis olim vers. fin. de elect. & liberiorum, quam habet procurator, c. obitum in fin. 61. dist. Innocent. in c. si constiterit num. 4. de elec. quia Commendatarius potest conferre, & presentare clericum ordinandum ad titulum ecclesie subiectæ, Gemin. in c. nemo deinceps num. 10. de elect. & ibi Can. in 6. sola habet vim dispensationis, ¶ ut alia opus non sit, c. dudum el 2. §. suggestit de elect. c. qui plures 21. quest. 1. Prob. ad Monach. in ca. super eo num. 15. & 16 hoc tit. in 6. Garc. de benef. part. 4. c. 4. num. 20. & plurib. seqq. ideo habens in commendam beneficium regulare, non potest cogi profiteri religionem: *Cassad. decis. 32. num. 8. super reg. Canc. Sarn. in reg. de infir. refig. quest. 13. num. 7. vers. praterea. & obtinens in commendam beneficium seculare aut ecclesiam parochialem, non cogitur*

gitur in eo residere, sed potest deservire per substitutum. *Crescent. decis. 13. hoc tit. Cathedrales ecclesie non dantur* † in commendam, sed administrationem: *Rot. divers. decis. 233. num. 20. & 217. num. 3. & 4. par. 1. dicens pendere ex stylo, c. is cui de elect. in 6. & ibi Canon. cetera omnia beneficia dantur in commendam. Conceditur* † à summo Pontifice in favorem personarum, & naturæ ejus pendet ex clausulis, & tenore bullarum, æquiparatur titulo, est perpetua, & irrevocabilis, *Prepos. in c. cum autem num. 6. dist. 44. & in c. si quis sub num. 1. vers. unde aliqui voluerunt dicere dist. 58. Pan. in c. querelam num. 1. de elect. Sarn. in reg. de trienn. quest. 5. num. 20. & seqq. Prob. ad Monach. in c. nemo. num. 13. & 20. & seqq. de elect. in 6. qui explicat literas apostolicas commende. Garc. de benef. par. 4. cap. 4. num. 48. & seqq. & part. 11. cap. 4. num. 12. & seqq.*

75 Legato à latere, † qui potest beneficia suæ provincie dare in commendam, quæ potest conferre, ut dictum est supra tit. de off. leg. *Franc. in d. c. nemo deinceps num. 11. de elect. in 6. & ibi Io. Andr. & Canon. contrarium tenet Garc. de benef. part. 4. c. 4. num. 13. Sarn. in reg. de trienn. quest. 5. num. 21. in fin. Idem in favorem ecclesiarum ab episcopo* † non inferiore Prælati, quia cum de jure qualibet ecclesia debeat habere suum Prælatum, *c. cum non ignores hoc tit. late Franc. Marc. decis. 968. part. 1. non potest fieri commenda ecclesie sine dispensatione, per quam ex causa jus relaxatur, & causæ cognitione, c. dispensationes 1. quest. 7. vocatis patrono, & collatore, aut aliis quorum interest, Innocent. in c. si constiterit num. 2. de accusat. Inferior Prælati ab episcopo dispensare non potest, nisi in casibus à jure expressis, ut dictum est supra tit. de off. ordin. Franc. post Archid. in c. nemo deinceps num. 8. de elect. in 6. & ibi Gemin. num. 7714.* Est duplex † temporalis & perpetua.

Summa in Decretal.

Temporalis fit de una parochial ecclesia, quia duas commendatas habere non licet, alicui constituto in ætate legitima, & sacerdotio ex evidenti necessitate, vel utilitate ipsius ecclesie, quæ ultra semestris temporis, à die concessionis in commendam, numerandi spatium, non durat aliter facta est: ipso jure nulla, *c. nemo deinceps de elect. in 6. & ibi glo. in verbo commendare & Canon. et si commenda fuerit facta contra formam præscriptam, patronus, vel elector possunt interim eligere, & præsentare, c. nemo in fin. & ibi Gemin. sub numer. 4. & 5. anchor. in ult. not. & Canon. alia beneficia, ac etiam parochialis collegiata, possunt perpetuo, ad tempus, vel ad beneplacitum commendari, nec exigitur ordo sacerdotalis, c. qui plures 21. quest. 1. Franc. in d. c. nemo deinceps num. 3. post Gemin. & post clericus alterius diocesis, commendam sine proprii prælati licentia recipere, Host. in c. dudum el. 2. sub num. 55. vers. sed nunquid clericus de elect. Illud interest, quod commenda concessa ad tempus, & ex causa, non potest revocari, facta simpliciter revocatur, & deponitur ad libitum, *Pan. in c. si constiterit de accus. num. 12. post gloss. ibi Hostien. in c. dudum el. 2. sub num. 55. vers. sed nunquid clericus de elect. Ecclesia commendata* † non vacat, quia commenda est titulus canonicus, *c. dudum el. 2. de elect. d. c. qui plures 21. quest. 1. Cassad. decis. 2. num. 3. de union. de quo in provisione debet fieri mentio, quando est perpetua, vel facta simpliciter, siue ad tempus incertum, videlicet, donec affectus fuerit possessionem episcopatus, Rot. decis. 1. hoc tit. in antiquioribus; quia titulus commende est causatus ad acquisitionem fructuum, anchor. in d. c. nemo deinceps numer. 3. vers. item quero, nec sufficit clausula, amoto quolibet detentore, Gemin. in d. c. nemo num. 10. in fin. & ibi Canon. Pur. decis. 14. hoc tit. distin-**

Gggg

guit

guit in commenda temporali, an sit cōcessa alicui cum perceptione fructuum, quæ dat jus considerabile, habet vim tituli, & de ea debet fieri mentio, ideo conferri non potest, nec currit collatori tempus Lateranensis Concilii, de quo in c. 2. de concess. praben. Rot. decis. 1. num. 5. hoc tit. in antiquior. & melius decis. 1. de concess. prab. in antiq. gloss. fin. in d. c. nemo deinceps, & ibi Can. nisi dicas vacare quoad quid, quia non habet sponsum, live prælaturum, Gemin in d. c. nemo deinceps num. 9. secus quando esset concessa commenda contemplatione ecclesiæ, quia tunc est depositum, & de nullius præiudicio tractatur, Put. decis. 264. lib. 2. Franc. in d. c. nemo num. 7. in fin. nec tollit vacationem, aut jus conferendi; Ioan. Andr. in d. c. nemo num. 2. in fi. & in gl. fin. Commendatarius enim est custos, nec in ecclesia jus habet, nec in fructibus, nisi ad colligendum, & gubernandum, & providendum sibi, & ministris, & quod superest, deductis oneribus in utilitatem ecclesiæ convertendum, c. obitum e. Castrensi 61. dist. Host. in d. c. dudum el. 2. de elect. teneturque ad rationes, c. placuit 10. qu. 3. non potest resignare in favorem, aut permutare, Bellam. de permut. benef. part. 3. quæst. 4. Panor. in c. cum olim numer. 3. de rer. permut. Franc. Marc. decis. 969. num. 3. par. 1. Commenda non expirat morte commendantis. glo. fin. in fin. in d. c. nemo. neque per mortem commendatarii ecclesia vacat, sed vacat ut prius, gloss. fin. & Franc. in d. c. nemo deinceps sub num. 4. & ibi Gemin. num. 12. & 13. & Can. Mohed. decis. 4. hoc tit. & decis. 16. ante num. primum de caus. poss. & propr. Garc. de benef. par. 4. cap. 4. a num. 60. usque ad fin. non causat execrabilitatem, d. c. dudum el. 2. d. c. qui plures 21. quæst. 1. etiam ea quæ conceditur à Papa, Mohed. attestans de pract. Rot. dec. 9. num. 2. hoc tit. quæ ex decretis Concilii Tridentini causat exe-

crabilitatem, cap. quicumque sess. 7. In ealocum non habet Extravag. in iuncta de elect. inter communes, quando possessio capta est absque expeditione litterarum, qui in materiâ pœnali, & exorbitanti, dispositio loquens de titulari, non habet locum in commenda, Put. decis. 325. lib. 1. Extrav. in iuncta §. presenti ponderando verba, alij ceteri de elect. in comm. Oldr. cons. 179. Sarn. in reg. de inf. refig. q. 13. n. 6.

V. Oeconomatus, † live constitutio Oeconomi, quæ datur à summo Pontifice ecclesiæ Cathedrali vacanti, c. obitum 61. dist. c. qui vebria, 12. q. 1. c. vulturana 12. q. 2. Oconomus litteris non expeditis potest exercere omnem iurisdictionem; ac conferre beneficia stante sola signatura supplicationis, quia in œconomatu non est locus Extrav. in iuncta inter communes de elect. cum œconomus non dicatur titularis, & expresse in supplicatione deputatus potest exercere iurisdictionem litteris non presentatis, prout ceteri executores in gratia nominati, licet secus sit in executoribus, quorum nominatio dependet à Cancellaria, Put. decis. 274. lib. 3. Fel. in rubr. de constit. num. 5. & ibi Can. expirat potestas ejus anno elapso, c. constitutum 7. q. 1. Regulariter datur ab episcopo † 80 appellatione remota in vacantibus ecclesiis, quando quæstio est inter patronum laicum, & episcopum super jure patronatus, aut super præsentatione jam facta, vel super idoneitate personæ præsentatæ, vel quando ex alia simili causa institutio differtur, ac pendente controversia œconomus beneficio deferuit, fructus percipit, eosque aut in ecclesiarum utilitatem expendit, aut futuris personis fideliter reservat, c. cum vos de off. ord. & ibi gl. & DD. c. hec huius placiti 12. qu. 2. quia patronus non se debet intrromittere de rebus ecclesiæ, nisi quoad defensionem: c. decer-

81 *decernimus, c. filiis 16. qu. 7. durat* † œcono-
matus usque quo ecclesia fuerit ordinata,
etiam si sex menses excedat, *Franc. in d. c. ne-
mo deinceps sub num. 2.* non habet locum
quando quæstio est inter ipsos patronos lai-
cos de jure patronatus, ita quod non appa-
ret quis eorum sit patronus: nam episcopus
propter contentionem ipsorum non dimit-
ter ecclesiam vacare, sed expectabit per
quatuor menses, quibus elapsis ordinabit
ecclesiam salvo jure vincentis: *c. quoniam in
quibusdam c. cum propter discordiam de jure-
patr.* Secundo non habet locum in vacanti-
bus ecclesiis, in quibus ecclesiastica persona
præsentationem habet, aut jus conferendi,
quia ad eam spectat custodia ecclesiæ va-
cantis, *d. c. cum vos de off. ordin. & ibi gloss. pen.
in fin. & Pan. num. 8. & Can. c. fin. eod. in 6. Pan.
in c. bona num. 11. & 12. de appell. Pan. in c. ad
aures num. 3. de excess. prel. cum Rector insti-
tutus teneatur ei reddere rationem admi-
nistrationis temporalium, cap. cum & planta-
re §. in ecclesiis de privil.*

82 VI. Ratio Coadjutoris, † de qua dice-
tur in tit. de cler. agrot. vel debilit.

83 VII. Devolutio, † de qua dictum est in
titul. de suppl. negl. prel.

84 VIII. Administratio, sive procuratio †
quæ est quædam palliata dispensatio, vel ut
evitetur incompatibilitas ratione tituli, *l.
querelam in pr. & ibi Pan. num. 1. de elect. Rot. di-
vers. decis. 217. num. 1. part. 1.* vel cum exigit u-
tilitas, vel necessitas ecclesiæ habere certam
personam in prælatum, quæ tunc non est le-
gitimæ ætatis, *c. cum nobis in fin. de elect. & ibi
Can.* Cathedralis ecclesia † committitur
à solo summo Pontifice, *c. is cui de elect. in 6.*
præterquam in casu *cap. ecclesia Cathedralis
de suppl. negl. prel. in 6. juncta ibi gloss. in verb.
visitor,* ejusque potestas pendet ex clausu-
lis, & tenore bullarum, is cui plena, & libera

administratio ejus est commissâ in tempo-
ralibus, & spiritualibus alienatione bo-
norum immobilium dumtaxat excepta, po-
test libere omnia exercere, quæ jurisdictio-
nis episcopalis existunt, & quæ potest ele-
ctus exequi confirmatus illa, quæ ministe-
rium consecrationis exposcunt, nisi fue-
rit episcopus, per alios facit episcopose xpe-
diri: *d. c. is cui & ibi gloss. & Can. c. fin. §. fin.
de suppl. negl. prel. in 6. Franc. in c. cum ex eo
sub num. 3. de elect. in 6. Abbas datus admi-
nistrator ecclesiæ Cathedrali vacanti, potest
conferre subditis illius ecclesiæ illos ordi-
nes; quos Abbates conferre possunt subditis
suis, de quibus in c. cum contingat, de etat. &
qualit. & c. & in c. quoniam 69. distinct. quia cū
datio administrationis tribuit sibi jurisdi-
ctionem concurrunt utraque potestas requi-
sita ad collationem ordinum: *Felin. in cap.
eum in te num. 8. de rescript. Gemm. in c. is cui de
elect. in 6. num. 7.* datus à Romano Pontifice
beneficia ad episcopi collationem perti-
nentia conferre potest, quæ deputatus ab alio
eo conferre non potest, *c. fin. §. fin. de suppl.
negl. prel. in 6.* morte Papæ non expirat of-
fic. ejus, quia habet ordinariâ jurisdictio-
nem: *c. 2. de off. leg. in 6. l. & quia ff. de jurisdi-
om. jud. gl. in d. c. is cui in verb. confirmatus.* Ad-
ministratio data ad tempus certum, non dat
ordinariâ, sed delegatâ jurisditionem, quan-
do conceditur non habenti jurisditionem,
quia sicut ordinarius non potest deputati
ad certas causas, ita nec ad certum tempus,
*Bald. in l. 1. qu. 9. ff. de off. consul. secus quan-
do conceditur alteri episcopo, qui ut in sua
diocesi ordinariam habet jurisditionem,
ita & in ea diocesi, & ecclesia, in qua depu-
tatus est administrator ordinariam exercet
jurisdictionem, Pat. decis. 218. lib. 2. gl. in c. is
cui in verb. confirmatus & ibi Can. de elect.
in 6. Zas. in repet. l. more num. 7. & 20. & ibi**

Gggg 2 Caccial.

- Caccial. num. 25. ff. de iurisd. omn. iud. & potest Vicarium generalem deputare sine Papæ auctoritate, dummodo nō ex toto committat vices suas, Pan. in c. clericos sub num. 2. vers. sed obstat præfatus & c. de off. Vic. las. in l. 2. a iudice sub num. 7. vers. 2. fallit in deleg. C. de iud. But. d. decis. 218. vers. 2. fuit dubitatum lib. 2.
- 86 Cæterarum ecclesiarum & beneficiorum administratio committi potest per episcopum, sive spectent ad collationem suam, donec ipse providerit, aut conulerit, c. nemo de elect. in 6. c. cum vos de off. ord. sive etiam spectent ad collationem Papæ jure reservationis, aut devolutionis, donec per Papam fuerit provisum, arg. c. regenda 10. q. 1. Pan. in c. cum nobis sub num. 6. vers. & idem puto de
- 87 elect. præterea Capitulum & sede vacante in beneficiis spectantibus ad collationem episcopi potest constituere administratorem, donec fuerit illis provisum per superiorem, 10. And. in c. un. ne sed. vac. & c. in 6. n. 3. in verb. intrinsece, Pan. in d. c. cum nobis sub n. 6.
- 88 Nonus modus providendi & ecclesiis præcedenti non absimilis est vicariatus, sive visitatio, quæ datur cathedrali & ecclesiæ destitutæ, sive vacanti, cap. obitum c. catinensis, & cap. fin. 61. dist. cap. constitutum 7. quæst. 1. cap. quoniam 12. quæst. 1. uni vel pluribus propinquis, c. quoniam 12. qu. 1. à solo Romano Pontifice, c. fin. in princ. de suppl. negl. pral. in 6. quia administratio temporalium & spiritualium sede episcopali vacante spectat ad capitulum, c. si episcopus de suppl. negl. pral. in 6. dicitur in fratit. ne sed vac. & c. aliq. in nov. quam summus Pontifex ex plenitudine potestatis capitulo auferre potest, c. proposuit de concess. prab. non inferior: afficit ecclesiam, ut illius electionem non inferior, sed Papa debeat confirmare, ad quem electio celebrata cum decreto electionis, & relatione visitatoris mitti debet, Prapof. in c. catinensis 6. dist. Prob. ad Monach. in c. fin. sub num. 2. vers. sed de visitatore. & nu. 3. & seq. de suppl. negl. pral. in 6. Non tollit vacationem, neque impedit electionem, c. constitutum 7. quæst. 1. ac vicarius, seu visitator datus potest eligi, Franc. post Ioan. And. in c. fin. sub num. 3. de suppl. negl. pral. in 6. contra gloss. in præ alleg. c. constitutum. Archiepiscopus & ob negligentiam, vel malitiam capituli circa administrationem in temporalibus, & spiritualibus, nulla præmissa mentione, eo vocato causæque super hoc cognitione præmissa, visitatorem cathedrali ecclesiæ vacanti deputat, c. fin. in princ. in 2. res. de suppl. negl. pral. in 6. & ibi Franc. in 3. not. & Can. nam quando iudici attribuitur jurisdictio certo casu limitato, debet primo iudex cognoscere de qualitatibus transferentibus in eum jurisdictionem, c. quamvis c. provida de elect. in 6. Franc. in c. Romana sub num. 1. de foro compet. in 6. nec prodesset capitulo, si pœniteret, & vellent sollicite & bene administrare, cum jam jus sit quæsitum Archiepiscopo, Gemin. in cap. fin. num. 8. de suppl. negl. pral. in 6. & ibi Can. communiter, ubi enim executio facta est ab homine, vel à jure non admittitur purgatio moræ, l. qui ob rem ff. de cond. indeb. c. licet Canon. & ibi post gloss. in verbo privatus Can. de elect. in 6. Idem obtinet in legato à latere, qui in sua provincia, potest idem quod Archiepiscopus, cum in provincia maius habeat imperium, c. si abbatem 5. fin. de elect. in 6. Vicarius, sive visitator & etiam ab Archiepiscopo datus Cathedrali ecclesiæ vacanti censetur habere ordinariam, Mar. Socin. in c. qualiter & quando el. 2. numer. 179. de accusat. & legitimam administrationem eo ipso quod est datus, licet hoc aliter non exprimat, in concessionem Vicariatus sive visitationis, c. fin. 5. fin. de suppl. negl. pral. in 6. & ibi Franc. in ult. notab.

notab. Gemin. num. 10. & Can. & aliquando exprimitur ad cautelam, Ioan. Andr. in c. fin. in verbo legitimam. ac potest omnia, quæ potest electus, & confirmatus, gl. fin. in d. c. fin. & fin. arg. c. is cui de elect. in 6. privat clericos suis beneficiis, si crimina hoc exposcant, Panor. in c. dilectos el. 1. num. 5. de rescript. Fe- lin. num. 2. & Can. monasteria quoque sunt sub eius cura, & dispositione, c. obitum in fin. 61. dist. c. quoniam 12. quest. 1. habet expen- sas de bonis ecclesiæ, gloss. in d. cap. obitum in verbo & tu periculum 61. dist. deputatus à Pa- pa ampliorem habet administrationem, quam deputatus ab alio inferiore, late Pa- nor. in c. sua nobis num. 5. de offic. Vicar. con- fert enim beneficia ad episcopi solius colla- tionem spectantia, d. c. fin. & fin. in fin. quæ datus ab inferiore à Papa non confert, sed potest cum capitulo conferre beneficia spe- ctantia ad collationem episcopi, & capituli simul, Franc. in d. c. fin. num. 2. in fin. præterea dat licentiam clerico transeundi ad aliam ecclesiam alterius diocesis, Franc. in d. c. fin. in fin. & ibi Gem. num. xj. removetur, nisi in- tra annum procuret, quod ibi sit episcopus, c. constitutum 7. quest. 1. gloss. in c. obitum in verbo & tu periculum 61. dist. & Canon. nisi aliud ex constitutione Vicariatus appareat.

24 Inferioribus à cathedrali & ecclesiis vacan- tibus non collegiatis potest dari visitator ab alio, quam à Papa, arg. à contrario sensu d. c. fin. in princ. ac etiam à capitulo sede episco- pali vacante, cum habeat à jure communi ordinariam jurisdictionem, Gemin. in d. c. fin. in fin. secus in collegiatis, ex quo admini- stratio competit capitulo in temporalibus, & spiritualibus nisi capitulo negligenter, aut perperam administret in temporalibus, & spiritualibus, cum tunc episcopus voca- to capitulo, & cognito de hoc, vicarium da- re poterit, arg. d. c. fin. in 2. resp. & ibi Gemin.

n. 4. Franc. sub n. 2. & Can. communiter de suppl. neg. præl. in 6.

Decimus est optio, † quæ duplex est, una 95 per quam non quæritur quid spirituale, & est jus consuetudine inductum tribuens jus ad beneficium, c. fin. & ibi gloss. in verbo de ju- re debita, & Can. de consuet. in 6. Sarnen. in reg. de jur. quas. non toll. quest. 1. numer. 39. vers. 7. modus, Gonz. super reg. de mens. & alter. gloss. 34. numer. 126. quo antiquiores canonici, non ætate, sed tempore, quo in ecclesia mi- litaverunt, gradatim meliores, si voluerint, possunt, cum vacant, per se, vel alios optare præbendas, c. fin. & ibi gloss. 2. & 3. de consuet. in 6. Franc. Marc. decis. 1256. & seq. part. 1. Gonzal. super reg. de mens. & altern. gloss. 34. vers. 8. quæro, qui in d. gloss. totam materiam o- ptionis pertrahat. competit canonicis non collegialiter, sed singulariter, nec impeditur propter defectum ordinis, Vital. in Clem. ut hi, qui num. 16. de at. qual. & ord. præs. ubi nu. 17. alia enumerat canonico competentia non ra- tione capituli, sed præbenda post gloss. in verbo in capitulo Gonzal. super reg. Cancell. de mens. & alter. gloss. 34. num. 35. habet locum † non 96 solum in ecclesia in qua distinctæ sunt præ- bendæ, Fran. Marc. quest. 1268. nu. 1. part. 1. sed etiam in ea, in qua est certus numerus Canoniorum, & præbendarum, & una est melior altera, quia sola distinctio non pro- bat annexionem, Put. decis. 196. lib. 2. Pan. in c. in maioribus num. 4. hoc tit. nec non in ec- clesiis, in quibus est certus numerus canoni- catuum, & præbendarum, quando capitu- lum, ad quod spectat dominium bonorum, dividit bona capituli in tot præbendas, quot sunt canonici, ad tempus capitulo be- ne visum, & cuilibet assignat præbendam suam ad dictum tempus, & tempore elapso omnes præbendæ reducuntur in commu- ni, & fit nova præbendarum divisio, quia

Gggg 3 non

non est possibile, quod ita sint divisæ æqualiter, quin inter eas possit reperiri electio, quæ datur antiquioribus, Ioan. Andr. in c. fin. in gl. super verbo vacantes de consuet. in 6. & ibi Can. Rot. decis. 6. sub n. 1. col. 2. vers. in aliquibus vero ecclesiis de consuet. in nov. Idem obtinet si esset consuetudo de antiquioribus ætate, maioribus ordine, vel aliam æquitatem continens, gl. in d. c. fin. in verbo antiquiores, 97 & Can. Inducitur spatio ꝑ decem annorum, Rot. decis. 6. de consuet. in nov. sub numer. 1. col. 2. vers. in aliquibus vero, c. cum in ecclesia hoc tit. in 6. Franc. in d. c. fin. numer. 5. & seq. & ibi Can. communiter, etiam quando optio fit per fortes: Franc. Marc. decis. 1268. par. 1. habet locum in præbenda collata per Papam, nisi optioni fuerit derogatum. Franc. Marc. dec. 1259. num. 5. part. 1. Gemin. in c. fin. §. in præbendis de consuet. in 6. Franc. Marc. dec. 1267. part. 1. Spiritualia aut beneficia ecclesiastica optari non possunt, quia sine canonica collatione, vel institutione acquiri non possunt, c. 1. de reg. jur. in 6. c. 3. de inst. In optione 98 novus ꝑ titulus non quæritur, sed antiquus, quo quis antiquam præbendam nunc dimissam tenebat, ad optatam extenditur, c. fin. & ibi Butr. num. 5. & 6. de consuet. in 6. Cassad. decis. 7. hoc tit. Gonz. super reg. Canc. de mens. & alter gloss. 34. vers. 9. quæro Rot. decis. 15. de consuet. in antiq. sed & in portionibus vacantibus optans sibi ipsi jus non tribuit, sed vigore primi tituli canonicalis eas retinet: Anch. in d. c. fin. in opp. & ibi Can. communiter. Rot. dec. 15. de consuet. in antiq. & melius Caput. decis. 281. par. 2. late Cassad. decis. 17. hoc tit. Sufficit optare volenti pacifica possessio minoris præbendæ, in qua reperitur absque alia verificatione, & justificatione provisionis, sibi de ea factæ, Put. decis. 194. lib. 2. arg. not. per glos. in l. sicuti §. si quærat in verb. possessoria in fin. ff. si serv. vend. & Barr. in l.

quidam in suo post gloss. in verb. amoveri ff. de cond. inst. Non habet locum ꝑ in prælaturis 99 eiusdem ecclesiæ, Cald. cons. 5. de consuet. Prob. admon. in c. fin. num. 3. de consuet. in 6. neque in præbendis apud sedem apostolicam vacantibus, d. c. fin. §. in præb. & ibi Franc. num. 3. & 6. & Can. Caput. decis. 282. par. 2. Rot. decis. 4. hoc tit. in nov. Franc. Marc. decis. 1266. par. 1. earumve fructibus grossis; Franc. in d. c. fin. num. 3. de consuet. in 6. Rot. decis. 4. de consuet. in nov. domo, camera, aut prædiis, Gonzal. super reg. de mens. & altern. gloss. 34. vers. 2. quæro 2. 29. & seqq. plures citans, aut generaliter, vel specialiter reservatis, Rot. decis. 1. num. 6. de rer. perm. in nov. Put. dec. 4. lib. 2. Cassad. decis. 4. de concess. præb. Staphyl. de litt. grat. tit. de vi, & effectu claus. §. in super à numer. 3. usque ad fin. Franc. Marc. dec. 1269. par. 1. Franc. in cap. fin. §. in præbend. num. 6. & ibi Gemin. numer. 3. de consuet. in 6. Greg. 15. decis. 478. & ibi late annot. per Papam. Franc. in d. c. fin. §. in præb. n. 6. de consuet. in 6. & Can. vel devolutis, Archid. in d. c. fin. sub n. 4. Rot. decis. 1. nu. 8. de rer. perm. in nov. aut permutatis, Petr. de Perus. de rer. permut. quæst. fin. Rot. decis. 1. numer. 7. de rer. permut. in nov. licet aliter sentiant Franc. Marc. quæst. 1257. par. 1. Ioan. Andr. in addit. ad spec. in rub. de rer. perm. vers. fuerunt etiam hic. Garc. de benef. part. 11. c. 4. num. 4. affectus pot. nientiarior, aut lectori sacræ scripturæ, Gonz. super reg. de mens. & altern. gloss. 34. in 11. & 12. quæst. aut præbendis, quæ sunt de jure patronatus. Fred. de sen. cons. 62. vers. add. 1. Præterea non habet locum in ecclesiis, in quibus non est numerus canonicatum, nec distinctio præbendarum, quia non est reperire, quod in talibus ecclesiis præbendæ aliquæ vacent, cap. dilecto §. procurator vers. præterea hoc tit. Pati ratione non habet locum, in quibus est certus numerus canonicorum, sed

sed nullus numerus, nec distinctio præbendarum, quando per administrationem capituli fructus dividuntur inter canonicos, & illi quanto sunt pauciores, tanto recipiunt majores portiones, & quanto plures sunt, tanto recipiunt minores portiones, c. fin. §. præterea vers. si autem de concess. præb. in 6. & c. Similiter non habet locum in ecclesiis, in quibus est certus numerus canonicorum, ac certus numerus, sed non distinctio præbendarum, & capitulum per officiales suos omnia bona administrat, & de fructibus recollectis tot facit portiones æquales, quot sunt canonici, & cuilibet tradit partem suam, quia in illa non est reperire unam esse meliorem alia, arg. c. quoniam de vit. & honest. cler. & ibi gloss. 1. & 2. Innoc. in c. dilectus sub num. 2. in verb. præbendam, & num. 5. & 6. hoc tit. Rot. decis. 6. de consuet. in nov. num. 1. col. 2. vers. in aliquibus vero. Excommunicatus potest optare; Rot. decis. 5. de concess. præb. in nov. & dec. 8. n. 5. de sent. excom. in antiq. c. solet §. fin. & ibi gloss. in verb. extra iudicium & Can. & in c. decernimus, & ibi post gloss. fin. Can. de sent. excom. in 6. Garc. de benef. part. 7. c. 13. numer. 48. & seqq. non potest optare secundam maiorem, qui non habet canonicum titulum in prima minori, de quo constat, quia declaratum est, quod ascensus fit absque novo titulo, non aye collatione in virtute tituli, sive provisionis habitæ in prima: Archid. & Io. Monach. in d. c. fin. Rot. dec. 10. hoc tit. in antiq. habens quoque maiorem non potest secundam eandem consuetudinem optare minorem, quia ascensus permittitur, non descensus; arg. c. licet c. quanto de translat. Rot. decis. 3. de consuet. in nov. Franc. Marc. dec. 1264. par. 1. debet fieri intra viginti & dies, c. fin. de consuet. in 6. in fin. etiam ubi non adest expectans apostolicus, vel executor, Franc. d. c. fin. §. in præbendis in fin. & Can. computan-

dos à die scientiæ: gloss. pen. in clem. unica de concess. præb. & ibi Can. Tollitur, seu verius differtur & per clausulam in literis apostoli-
cis positam, non obstantibus statutis, vel consuetudinibus ecclesie in contrarium facientibus quibuscumque, & præsertim illis quibus cavetur, quod nullus possit habere maiorem, nisi primo habeat minorem, & per minorem gradatim ascendat ad maiorem, late Rot. decis. 8. de consuet. in nov. Franc. in d. c. fin. n. 9. de consuet. in 6. Scaphyl. de litt. grat. tit. de vi, & off. claus. §. in super n. 1. & 2. Cassad. remissive decis. 4. num. 9. de conc. præb. Gonz. super reg. Canc. de mensib. & altern. gloss. 34. in princ. Altera est, quando tituli & una cum præbendis mutantur, vel quia canonicatus, & præbenda sunt invicem annexa, Rot. d. dec. 6. sub n. 1. col. 2. in fin. vers. in aliquibus autem Roch. de Curt. in c. cum tanto sect. 3. de consuet. vel præbenda sunt tituli spirituales, qui non possidentur nomine ecclesie, sed beneficiati, c. dilectus 1. §. cum ergo ibi præbenda beneficio c. dilectio filio §. procurator ibi de communi consensu augmentare valeant numerum præbendarum quoddam jus spirituale de novo creando c. dilectus el 2. in fin. hoc tit. Pan. in c. maioribus num. 3. hoc tit. Bell. decis. 63. nú. 4. in qua præscribenda & requiritur tempus quadraginta annorum, Bellam. decis. 1. & d. decis. 63. Put. decis. 196. lib. 2. Franc. Marc. decis. 1268. num. 4. par. 1. Prob. ad Monach. in c. fin. sub num. 28. de consuet. in 6. & tunc excommunicatus optare non potest, Garc. de benef. part. 7. cap. 13. num. 51. & seqq. Optio oblagiorum obedientiam, & domorum, possessionum, vel aliarum rerum singularium, diverso jure censentur ab optione præbendarum; tum quod præbenda ex ordine ad canonicatum, c. relatum in fin. & c. dilectus 1. circa fin. ibi videtur indignum, ut receptus in canonicum beneficio præbenda defraude-
tur h. r. sit quid juris, c. cum M. in fin. de constit. & ibi

& ibi *Can. c. maioribus c. tua hoc tit.* & procedit ex institutione, officio, & servitio, & debetur canonico, *Can. post gloss. in d. c. cum M. in verb. receperunt de constit. c. relatum el. 1. in fin. hoc tit. late Card. Zab. in clem. fin. num. 10. & seqq. & num. 14. hoc tit.* & plures præbendæ per eundem in eadem ecclesia non possunt obtineri: *c. litteras de concess. præb. Franc. in c. 1. num. 7. de consuet. in 6. Can. in c. dudum el. 2. de elect.* Oblagia vero, obedientiæ, & possessiones consistunt in mera temporalitate, nec in eis quis intituratur, neque habent annexum spirituale servitium, *c. possessiones 16. q. 1. & q. 6. c. illud c. quamvis el. 1. & ibi gloss. in verb. pensionem hoc tit. in 6. & Can.* & plures in eadem ecclesia possunt obtineri, & cadunt in laicos, *Ioan. Andr. in c. unico de rer. perm. in 6. & de eis non est necesse facere mentionem in rescripto beneficii, Ioan. Andr. in c. postulatum. 4. de rescript. Gemin. conf. 89. in fin. tum quod in his, quæ sunt stricti juris, uno expresso non includatur aliud, c. susceptum de rescript. in 6. c. quamvis hoc tit. in 6. sed optio in supradictis rebus singularibus videtur regulanda juxta statuta ecclesiæ, c. constitutionem §. ceterum & ibi gloss. in verb. statutum de verb. signif. aut titulos, ff. de opt. & elect. leg. & in ea præscribenda sufficiunt decem anni, *Prob. ad Monach. in c. fin. sub num. 28. de consuet. in 6.**

106 Undecimus est creatio ¶ in Canonicum supernumerarium: nam obtinentes dignitates in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia non sunt de Capitulo: *c. fin. & ibi not. hoc tit. in 6. c. eam te in fin. de rescript. Felin. in c. cum olim de rejud.* ideo ad supplicationem summus Pontifex creat eos Canonicos ultra numerum, ut ecclesia eisdem ad redditus non teneatur, Capituli accedente consensu. Quæritur de duobus quomodo consensus

107 ¶ à Capitulo sit præstandus, Secundo quid

juris obtinens dignitatem ex hac creatione in Canonicum allequatur: primæ quæstioni respondeo, quod consensus huiusmodi spectat ad Canonicos tanquam ad corpus collegii, quodque auctoritate Canonici receptione antiquioris debeant Canonici residentes, & votantes vocari ad locum solitum Capitularem, & ibi in communi à singulis est requirendus consensus, & sufficit obtinere consensum maioris partis, quæ sanior præsumitur, *c. 1. de iis, quæ & c. à maior. part. c. & ibi Anch. num. 1. & num. 6. circa fin.* absentes non sunt vocandi, quia hæc receptio fit ad præceptum summi Pontificis, *Franc. in c. cum in ecclesiis sub num. 3. hoc tit. in 6. & ibi late Anchar. post princ. & Can.* tum quia in hac receptione subest ecclesiæ utilitas, & nullum ecclesiæ gravamen, ex quo creato in Canonicum ad redditus non teneatur, & utilitas ecclesiæ sit habere plures Consiliarios, *Imol. post Inn. in c. fin. num. 16. de cler. non resid.* Alteri quæstioni respondeo, quod Canonicus ¶ creatus per Papam dicitur verus Canonicus, quia habet illud, quod est dignius videlicet canonicam, *c. cum M. & ibi gloss. in verb. receperunt de constit. Pan. & Can.* & est honorandus ut Canonicus supra alios simplices clericos, *Innoc. in c. fraternitatem de sepult. & creatus Canonicus in Cathedrali ecclesia potest dari delegatus à sede Apostolica, c. statutum §. 1. de rescript. in 6.* Competit ei stallum in choro, & vox in Capitulo, *c. dilectus c. 1. illorum in fin. c. dilecto in princ. hoc tit. Archid. in cap. si qui in princ. hoc tit. in 6.* participat de distributionibus, communibus redditibus, & de superexcre-scentibus fructibus in ecclesiis, in quibus præbendæ sunt distinctæ, *c. dilectus el. 2. hoc tit. Archid. in d. c. hi qui in princ. & ibi Can. c. fin. §. in illis vero de concess. præb. in 6. & debet interesse electionibus, alienationibus, & aliis*

aliis tractatibus cum aliis Canonicis actu praebeatis, Archid. in d. c. hi qui in princ. late Staphyl. in er. de litt. grat. in 1. for. expect. late Rot. decis. 26. hoc. tit. in nov. ubi declarat a tem canonicam esse beneficium ecclesiasticum nomine, titulo, praeogativa, & reali commodum. 5. & seqq. Petr. de Bart. in direct. elect. cap. 27. num. 3. & seqq. par. 1. potest habere dignitatem consuetam conferri Canonico tantum, c. si is qui s. fin. hoc. tit. in 6. & ibi Domin. Franc. & Canon. & licet ista sint verissima de jure, nihilominus de consuetudine ferè ubique servatur contrarium, juxta quam creati in Canonicos ultra numerum non participant de quotidianis distributionibus, nec de aliis obventionibus canonicalibus: imo vocantur Canonici in herbis, ut attestatur Staphyl. in tract. de litt. grat. in 1. forma expectat. sub num. xi. & 12. Rot. decis. 26. numer. 7. hoc. tit. in nov. sed super numerum statutum, posito quod non suppetant facultates potest quis eligi in Canonicum praebeatum de Canonicorum ipsorum consensu, gloss. fin. in c. auctoritate de inst. Rot. decis. 2. de elect. in antiq. Franc. Marc. qu. 1371. par. 1. & dec. 16. ead. part. 1.

Quinta pars huius tituli.

SVMMARIA.

- 1 Provisionum & gratiarum rescripta, varia sunt in curia Romana, quoddam rationi congruit sic à praefatione appellatum.
- 2 Sub qua forma expediuntur non solum gratiae factae sed omnia per praedecessorem concessa quomodocunque.
- 3 Non retrahitur in praedictum tertij nec operatur effectum confirmationis ex certa scientia.

Summa in Decretal.

- 4 Quaedam sunt conditionalia qua lite pendente que sequitur de tempore data conceduntur.
- 5 Non praesupponunt titulum praecedentem.
- 6 Desumpta ex corpore prioris gratiae principalis atque ex ejus clausulis videntur concessa sub eadem narrativa.
- 7 Quorum unum, si neutri, appellatur.
- 8 Alterum si nulli.
- 9 Tertium si alteri.
- 10 Quando non dentur.
- 11 Mentio in eis fieri debet de qualitate beneficii, vacatione, modo vacandi reservatione, obtentis & fructibus male perceptis.
- 12 Non arctatur impetrans ad exprimendum verum valorem.
- 13 Quam vacationem capiant ex persona adversarii & ex persona impetrantis.
- 14 Producta in judicio an debeant alteri parti intimari.
- 15 In eis attenditur tempus quo beneficium conferri potest & non tempus data.
- 16 Quomodo differant à nova provisione & aliis similibus gratiis.
- 17 Etiam & perinde valere quando summus Pontifex aliquem actum à se irritatum de novo ex causa resuscitat.
- 18 Non retrahitur.
- 19 Perinde valere, quando summus pontifex aliquem actum nulliter & inutiliter gestum valere decernit.
- 20 Antrahatur retro & quando.
- 21 Datur tantum super gratiis à Papa factis de quibus bulla fuerunt expedita.
- 22 In ea debet exprimi defectus subditus vel vitium falsitatis contentum in prima gratia.
- 23 Gratificatio, qua locum habet quando de anterioritate data literarum non constat.
- 24 In literis ad vacantia beneficia quando facta est provisio pluribus eadem die ab eodem collatore, quis sit praefendus.
- 25 Si à diversis collatoribus, puta Sede apostolica

Hhhh

vel